

Tal der taler

Uddannelsesnøgletal 2003

Indholdsfortegnelse

4	1. Indledning
5	2. Oversigt
6	2.1 Uddannelsessystemet
18	2.2 De unges vej gennem uddannelsessystemet
20	2.3 Finansiering af uddannelsessystemet
22	3. Ressourcer
24	3.1 Samlede offentlige udgifter til uddannelse
26	3.2 Offentlige udgifter til uddannelse i procent af samlede offentlige udgifter i Danmark og udvalgte lande
28	3.3 Samlede udgifter til uddannelsesinstitutioner efter niveau i procent af BNP i Danmark og i udvalgte lande
30	3.4 Udgift pr. studerende i Danmark og i udvalgte lande
32	3.5 Offentlige udgifter til grundskolen
34	3.6 Offentlige udgifter til gymnasiale uddannelser
36	3.7 Undervisningsudgifter til erhvervsuddannelser
38	3.8 Udgifter til de videregående uddannelser
40	3.9 Udgifter pr. studenterårsværk på de videregående uddannelser
42	3.10 Offentlige udgifter til voksenuddannelse
44	3.11 Udgifter til Statens Uddannelsesstøtte
46	3.12 Udgifter til forskning
48	3.13 Adgangen til computere for elever og lærere på ungdomsuddannelserne i Danmark og i udvalgte lande
50	3.14 Antal uddannelsessteder
52	3.15 Antal lærere
54	3.16 Elev/lærerratio og normalklassekvotient
56	4. Elevbevægelser
58	4.1 Antal elever og studerende
60	4.2 15-34-årige under uddannelse

62	4.3	Forventet uddannelsestid
64	4.4	Tosprogede elever
66	4.5	Elever der modtager vidtgående specialundervisning
68	4.6	Tilgang af elever og studerende
70	4.7	Ansøgere til og optagne på videregående uddannelser
72	4.8	Overgang fra grundskole til fortsat uddannelse
74	4.9	Overgang fra gymnasiale uddannelser til fortsat uddannelse
76	4.10	Elever/studerende, der fuldfører en uddannelse
78	4.11	Fuldførelsesfrekvenser
80	4.12	Fuldførelsestider
82	4.13	Ventetid før studiestart
84	4.14	Elever ved voksenuddannelse
86	4.15	Virksomheders efteruddannelsesaktivitet i Danmark og udvalgte lande
88	5.	Resultater
90	5.1	Befolkningens uddannelsesniveau i Danmark og de øvrige EU-lande
92	5.2	Uddannelsesprofil for en ungdomsårgang
94	5.3	Udvalgt årganges uddannelsesstatus efter tilgang til de videregående uddannelser
96	5.4	Ledighed og uddannelse
98	5.5	Forventet tid i uddannelse, beskæftigelse og ledighed for de unge i Danmark og udvalgte lande
100	5.6	Indkomst fordelt efter uddannelsesniveau i Danmark og udvalgte lande
102	5.7	15-åriges læse-, matematik- og naturvidenskabelige kompetencer i Danmark og udvalgte lande
104	5.8	Befolkningen fordelt efter højeste fuldførte uddannelse
106	5.9	Arbejdsmarkedsstatus for unge som ikke var under uddannelse

1. Indledning

Det danske uddannelsessystem er en stor og bevægelig størrelse. Nye generationer og nye og anderledes krav fra arbejdsmarkedet og fra internationale samarbejdspartnere sætter naturligt deres spor i uddannelsessystemet.

I flere årtier har der været mange centrale målsætninger for og krav til uddannelsessektoren, eksempelvis uddannelse til alle, kvalitet i uddannelsessystemet, effektivisering, decentralisering, mål- og rammestyring, et mere fleksibelt uddannelsessystem med mulighed for merit, åbenhed og gennemsigtighed m.v.

I denne publikation præsenteres en række overordnede nøgletal, der skal tages som strømpile for, hvilken vej udviklingen går og forventes at gå i uddannelsessystemet.

Nøgletallene er grupperet i tre områder:

- *Ressourcer*, dvs. udgifter, antal lærere, skoler m.v.
- *Elevbevægelser*, dvs. antal elever/studerende, tilgang, afgang og overgang fra et uddannelsesniveau til et andet.
- *Resultater*, dvs. hvad der kommer ud af uddannelsesindsatsen som fx den endelige uddannelsesprofil for en ungdomsårgang samt sammenhængen mellem uddannelse, befolkning og ledighed.

I ”Tal der taler” fokuseres der også på internationale sammenligninger med de andre OECD- og EU-lande.

Man skal være påpasselig ved sammenligning med nøgletal fra tidligere udgivelser af ”Tal der taler”, bl.a. på grund af såkaldte retrospektive rettelser der løbende foretages af fx Danmarks og UNI-C Statistik & Analyse.

2. Oversigt

Uddannelsessystemet kan opdeles i uddannelsesgrupper efter kompetenceniveau og område. Nogle uddannelser giver kompetence til videre uddannelse, hvor andre uddannelser giver afsluttende erhvervskompetence til arbejdsmarkedet.

Ud over det ordinære uddannelsessystem findes også et videreuddannelsessystem for voksne.

Uddannelsessystemet finansieres enten af stat, amter eller kommuner. En del institutioner er selvejende, medens andre ejes af stat, amter eller kommuner. Ud over den offentlige finansiering er der på nogle uddannelsesområder forældrebetaling/deltagerbetaling.

I dette afsnit præsenteres det ordinære uddannelsessystems inddeling og sammensætning, videreuddannelsessystemet for voksne og dets inddeling og indplacering i sammenhæng med det ordinære uddannelsessystem, de unges vej gennem det ordinære uddannelsessystem og finansieringen af uddannelsessystemet.

2.1 Uddannelsessystemet

Det danske uddannelsessystem inddeles normalt i en række hovedområder efter uddannelsesniveau og -retning. I det efterfølgende præsenteres uddannelsessystemets hovedområder. Se i øvrigt figurerne 2.1.1 og 2.1.2.

Grundskolen

Der er 9 års undervisningspligt i Danmark, men ingen skolepligt. Undervisningspligten begynder i august det kalenderår, hvor barnet fylder 7 år. Den offentlige folkeskole dækker den største del af undervisningen suppleret af de frie grundskoler, dvs. friskoler, private grundskoler og efterskoler, samt af specialskoler for svært handicappede elever. Eleverne er normalt mellem 6 og 17 år.

Skolen skal ifølge folkeskoleloven give børnene både faglige kvalifikationer og forberede dem bredt til rollen som borgere i et demokratisk samfund. Skolen samarbejder tæt med forældrene. Der tages udgangspunkt i den enkelte elevs evner og ønsker. Eleverne undervises normalt klassevis og samlet gennem hele grundskoleforløbet. Inden for klassens rammer er der undervisningsdifferentiering.

Grundskolen under ét omfatter folkeskoler, friskoler, private grundskoler og efterskoler. Folkeskoler, fri grundskoler og private grundskoler omfatter en 1-årig børnehaveklasse, en 9-årig grundskole og en 1-årig 10. klasse. Børnehaveklassen er frivillig for eleverne, men skal tilbydes af kommunerne. Siden 1986 har der været mulighed for at samordne dele af undervisningen for børnehaveklassen, 1. og 2. klasse. I dag tager næsten alle forældre imod tilbuddet om, at deres barn kan starte i børnehaveklassen. Også 10. klasse er frivillig, men i grundskolens 9. klasse (ekskl. efterskoler) valgte ca. 43% i 1999/2000 at fortsætte i grundskolens 10. klasse året efter. For grundskolen i alt (inkl. efterskoler) valgte omkring 62% af eleverne i 9. klassetrin året efter at påbegynde 10. klassetrin.

Folkeskolen dækker hovedparten af grundskoleundervisningen. De frie grundskoler tilbyder undervisning, som skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, men rammerne for undervisningens tilrettelæggelse er friere. De frie grundskoler er selvejende institutioner. Kommunerne betaler bidrag til staten for elever i frie grundskoler. Bidra-

get, der fastsættes på finansloven, udgør 85% af statens driftstilskud pr. elev ekskl. pensionsudgifter. I 2000/01 gik 11,5% af grundskoleeleverne på frie grundskoler samt 3,4% på efterskole.

Efterskoler er frie kostskoler, der normalt har undervisning på 8.-10. klassetrin.

Specialskoler med vidtgående specialundervisning for svært handicappede elever har kun en lille del af eleverne svarende til 0,6% af alle grundskoleelever i 2000/01. Næsten alle børn, der får vidtgående specialundervisning, er integrerede i almindelige klasser eller går i specialklasse på en almindelig skole.

I den internationale ISCED97-klassifikation dækker børnehaveklassen niveau 0 og grundskolen niveauerne 1 (1.-6. klassetrin) og 2 (7.-10. klassetrin).

Produktionsskoler

Produktionsskoler er skoler for unge under 25 år, der ikke har gennemført en ungdomsuddannelse. Formålet er at styrke deltagerens personlige udvikling og forbedre deres muligheder i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Undervisningen tilrettelægges med særligt henblik på, at de unge opnår kvalifikationer, der kan føre til gennemførelse af en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Produktionsskolerne adskiller sig fra de fleste andre skoleformer ved, at der er løbende optag og meget store variationer i varigheden af den enkelte deltagers ophold. Et typisk ophold varer gennemsnitligt 5 måneder, men under 20% opholder sig på produktionsskole under en måned og ca. 30% over et halvt år.

Ungdomsuddannelser

Ungdomsuddannelserne er studieforberevende eller erhvervsrettede eller begge dele. Som et yderligere tilbud til unge findes de individuelle uddannelser: erhvervsgrunduddannelsen (egu) og frem til 2002 den fri ungdomsuddannelse (fuu).

Uanset uddannelsesretning lægges der stor vægt på at udvikle elevernes personlige kvalifikationer. Det er også hovedsigtet med de nye og mere individuelle uddannelser, men princippet indbygges også i fx de erhvervsrettede uddannelser. Alle unge skal have tilbuddet om en ungdomsuddannelse, og gennem et differentieret tilbud og tilrettelæggelse af uddannelser kan individuelle evner og ønsker i videst muligt omfang tilgodeses. Dette skal bl.a. sikre høj motivation, så de unge fuldfører uddannelsen. Omkring 83% får i dag en ungdomsuddannelse.

Ungdomsuddannelserne varer normalt 3 år. Længden varierer dog fra 2 til 5 år.

De studieforberedende gymnasiale uddannelser omfatter de almen- og de erhvervsgymnasiale uddannelser. Uddannelserne skal forberede unge til en videregående uddannelse ved at give dem de nødvendige almene og teoretiske kvalifikationer hertil. Alle elever, der har modtaget den relevante undervisning og har aflagt de fastsatte prøver i grundskolen, kan fortsætte i en gymnasial ungdomsuddannelse, med mindre den afleverende skole vurderer, at eleven har truffet sit valg på et utilstrækkeligt eller urealistisk grundlag. I sådanne tilfælde indstilles eleven til en optagelsesprøve. Der er således ikke helt fri adgang til de gymnasiale uddannelser.

Pr. 1. august 2005 træder en reform om de 3-årige gymnasiale uddannelser i kraft. Således bliver uddannelserne ændret fra et samlet 3-årigt forløb til et halvt års fælles grundforløb efterfulgt af 2½ års forløb med studieretning, som den enkelte elev vælger inden for nærmere fastsatte rammer.

Almengymnasiale uddannelser består af det 3-årige gymnasium, det 2-årige hf-kursus og det 2-årige studenterkursus. De enkelte uddannelser omfatter obligatoriske fag og valgfag. Derfor kan de samlede forløb i et vist omfang sammensættes individuelt. Det er boglige uddannelser, der afsluttes

med studenter- eller hf-eksamen. Eksamen kvalificerer til de videregående uddannelser, ofte dog afhængigt af fagvalg, fagniveau samt eksamensresultat. De gymnasiale uddannelser kan også bruges som indgang til en erhvervsuddannelsespraktikplads i en virksomhed.

De *erhvervsgymnasiale uddannelser* er 3-årige uddannelser på handelsskoler eller tekniske skoler. De afsluttes med hhv. højere handelseksamen (hhx) eller højere teknisk eksamen (htx). For unge, der i forvejen har en studenter- eller hf-eksamen, er der et koncentreret 1-årigt hhx-forløb. De erhvervsgymnasiale uddannelser er boglige uddannelser med vægt på merkantile eller tekniske fag. De giver generel studiekompetence og kvalificerer til de videregående uddannelser. Desuden giver en hhx- eller htx-eksamen grundlag for ansættelse i erhvervslivet, som regel i en uddannelsesstilling. Den særlige 1-1½ årig adgangseksamen til ingeniøruddannelserne regnes også som en gymnasial uddannelse.

De *erhvervsfaglige uddannelser* omfatter erhvervsuddannelser (EUD), social- og sundhedsuddannelser samt øvrige uddannelser inden for landbrug, skovbrug, husholdning og søfart m.v. Uddannelserne skal give de unge solide faglige, personlige og almene kvalifikationer, der formelt og

reelt anerkendes og efterspørges på arbejdsmarkedet. De forbereder direkte til job inden for bestemte brancher. Alle erhvervsfaglige uddannelser giver formel erhvervskompetence. Uddannelserne skal også forberede de unge til videre uddannelse. Det eneste krav for at blive optaget på en erhvervsfaglig uddannelse er normalt, at ansøgeren har opfyldt undervisningspligten.

Erhvervsuddannelserne (EUD) udgør hovedparten af de erhvervsfaglige ungdomsuddannelser. Pr. 1. januar 2001 trådte en ny lov om erhvervsuddannelserne i kraft. EUD har nu 7 indgange til grundforløbet, som fører til hovedforløb af en erhvervsuddannelse. Eleverne skal udarbejde en personlig uddannelsesplan, og der kan tages individuelle uddannelsesforløb. EUD består af 95 forskellige uddannelser inden for det merkantile og det tekniske område med i alt over 200 specialer. Allerede i efteråret 1999 startede en forsøgsperiode med den nye reform, hvor næsten alle unge startede på det nye grundforløb.

I forlængelse af en flerårsaftale for bl.a. erhvervsuddannelserne (2003-2006) er eud-loven ændret pr. 1. januar 2004 under overskriften "forenkling og mere fleksibilitet". Overordnet består ændringerne i at forny vekseluddannelsesprincippet med nye løsninger i stedet for skoleprak-

tik - bl.a. ved at udvikle mere fleksible uddannelsesforløb af forskellig længde og dybde som supplement til de eksisterende erhvervsuddannelser. Målet er også at skabe bedre balance mellem udbud og efterspørgsel af praktikpladser. Dette skal ske gennem omstilling af uddannelser med længerevarende dårlige beskæftigelsesperspektiver, ændrede incitament og fjernelse af barrierer, som tilsammen skal medvirke til at reducere tilgangen til skolepraktik til 1.200 elever årligt fra og med 2005.

Erhvervsuddannelserne har løbende optag og indledes nu af et grundforløb – typisk på 20 uger, det kan dog variere fra 10 til 60 uger afhængigt af erhvervsuddannelse og elevforudsætninger. Eleven kan herefter fortsætte i et hovedforløb på typisk 3-3½ år. En erhvervsuddannelse er af en varighed på 2-5 år. Det mest normale er dog 3½-4 år. Voksne over 25 år med erhvervs erfaring fra den pågældende branche har mulighed for at gennemføre uddannelsen på kortere tid (VEUD). Hvis kravet om 2 års relevant erhvervs erfaring er opfyldt, kan det desuden ske i form af en Grundlæggende Voksenuddannelse (GVU). Relevante erhvervsuddannelser giver på linje med de gymnasiale uddannelser adgang til en række videregående uddannelser: de korte videregående ud-

dannelser og visse mellemlange videregående uddannelser.

En erhvervsuddannelse påbegyndes enten på skole (det typiske) eller i praktik, bl.a. afhængigt af om den unge har fundet en praktikplads eller ej. Der er fri adgang til grundforløbet på EUD. Frem til den nye reform kunne den unge begynde på skole enten via den frivillige 1. skoleperiode (frivillig fra 1996) eller direkte på uddannelsen fra 2. skoleperiode. I alt bruges ca. 30-50% af tiden på skole og 50-70% i virksomheden eller, i mangel af praktikplads, for en del af erhvervsuddannelserne og eleverne i skolepraktik arrangeret af erhvervsskolen.

Handels- og kontoruddannelserne retter sig mod kontorjob, fx forskellige typer af it- eller regnskabsorienterede job, og mod job inden for detail- eller engroshandel i forretninger og virksomheder. Tekniske erhvervsuddannelser retter sig mod håndværksbetonede job som fx smed, bager, tømrer, frisør, fotograf, elektronikmekaniker og transportarbejder, men kan også være nye informationsteknologiske uddannelser som datamekaniker og mediegrafiker.

De grundlæggende *social- og sundhedsuddannelser (SOSU)* er ligesom EUD vek-

seluddannelser med en blanding af praktik og undervisning på skole.

Indtil udgangen af 2001 var uddannelsen til social- og sundhedshjælper 1-årig og dannede grundlag for overbygningsuddannelsen til social- og sundhedsassistent, der tog 1 år og 6 måneder. Disse to uddannelser erstattede tidligere uddannelser til hjemmehjælper, sygehjælper, plejer, plejehjemsassistent og beskæftigelsesvejleder.

Under SOSU hører også den pædagogiske grunduddannelse (PGU), der varer 1 år og 6 måneder. PGU kvalificerer til det pædagogiske og omsorgsrettede arbejde med børn, unge og voksne, dvs. til arbejde som pædagogmedhjælper, dagplejer og omsorgsmedhjælper m.v.

1. januar 2002 trådte en reform af SOSU i kraft, som tager flere grundtræk fra den nye EUD-reform. Uddannelserne indledes nu med et skolebaseret grundforløb (20 - 40 uger). Uddannelsen til social- og sundhedshjælper varer nu 1 år og 2 måneder - heraf foregår mindst 24 uger på skole. Uddannelsen til social- og sundhedsassistent varer 1 år og 8 måneder med mindst 32 ugers skoleundervisning, medens PGU varer 1 år og 7½ måned, hvoraf mindst 50 uger finder sted på skole.

Optagelse til de enkelte grundforløb og til de efterfølgende uddannelser sker efter ansøgning til en udbydende skole. Uddannelserne efter grundforløbet gennemføres på grundlag af en ansættelsesaftale mellem eleven og den ansættende kommunale myndighed. Skolen formidler ansættelsesaftalen og foranlediger i tilknytning til optagelsen, at ansættelseskontrakten underskrives af parterne.

Der findes også en række erhvervsfaglige *landbrugs-, skovbrugs-, husholdnings- og søfartsuddannelser* ved siden af erhvervs- og SOSU-uddannelserne. Maritime uddannelser er fx matros-, maskinist- og telegrafistuddannelse. Landbrugsuddannelserne er uddannelser, som kan afsluttes med ”det grønne bevis” for landmænd.

De *individuelle uddannelser* er primært personlighedsudviklende. Uddannelserne retter sig mod unge, der endnu ikke har valgt uddannelsesretning, eller som ønsker en praktisk frem for en boglig uddannelse.

En afsluttet *erhvervsgrunduddannelse* (egu) giver erhvervskompetence og tager normalt 2 år, men kan forlænges med op til et ekstra år. Uddannelsen er brancheorienteret, men kan sammensættes på tværs af enkelte uddannelser/fag. Det kræves, at den enkelte udarbejder en uddannelses-

plan, en egu-aftale, med kommunen, en erhvervsskole eller en produktionsskole (fra 1. januar 2003). Uddannelsen veksler mellem skoleophold på mellem 20-40 uger og praktik. Der ydes individuel vejledning under hele forløbet. Uddannelsen giver undertiden mulighed for at fortsætte på en erhvervsuddannelse eller en anden uddannelse.

Den *fri ungdomsuddannelse* (fuu) blev sammensat individuelt af mindst 3 forskellige uddannelsesdele. Uddannelsen varede i 2 år og højst 3 år. Uddannelsen blev afviklet med virkning fra udgangen af 2002, men forbliver dog i kraft for allerede indgåede uddannelsesaftaler.

Ungdomsuddannelsesniveaue t dækker niveau 3 i ISCED97-klassifikationen.

De videregående uddannelser

De videregående uddannelser giver erhvervskompetence. Generelt inddeles de i niveauer efter varighed: de korte videregående uddannelser, de mellemlange videregående uddannelser samt bacheloruddannelser og kandidatuddannelser på universiteterne. Hertil kommer ph.d.-uddannelserne.

De videregående uddannelser bygger oven på en ungdomsuddannelse. De er teoretisk prægede uddannelser, hvoraf

nogle har praktik indlagt i forløbet. Uddannelserne er af varierende længde. I dag får, hvad der svarer til 44% af en ungdomsårgang, en videregående uddannelse, og andelen har været stigende.

På de fleste videregående uddannelser er der frit optag. Det vil sige, at uddannelsesinstitutionerne selv fastlægger optagelsestallet ud fra fysisk kapacitet, kvalificerede lærerkræfter og beskæftigelsesforhold for de færdiguddannede. De pædagogiske og de sundhedsfaglige uddannelser har centralt fastsatte optagelsestal.

Adgangskravene til uddannelserne er centralt fastsatte, medens udvælgelseskriterierne (under adgangsbegrænsning) bestemmes af institutionerne selv.

Adgangskravet til de *korte videregående uddannelser* er normalt enten en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse, suppleret med studiekompetence i typisk matematik og engelsk. De korte videregående uddannelser varer normalt 2 år.

I august/september 2000 blev der med KVVU-reformen oprettet 13 nye uddannelser, der alle giver ret til at bruge betegnelsen AK (akademiuddannet) efter uddannelsesstitlen. De 13 nye uddannelser erstatter de tidligere ca. 75 uddannelser

(på nær datamatiker og transportlogistikere m.v.). Uddannelserne giver adgang til relevante diplomuddannelser.

De *mellemlange videregående uddannelser* varer normalt 3-4 år. Som eksempler på mellemlange videregående uddannelser kan nævnes: diplomingeniør, bibliotekar, folkeskolelærer, journalist, pædagog, socialrådgiver, sygeplejerske, ergo- og fysioterapeut og jordemoder. Adgangskravet er oftest en gymnasial eksamen (eller dele heraf), men også visse erhvervsuddannelser giver adgang. Fx giver bestået social- og sundhedsassistentuddannelse SOSU adgang til visse sundhedsfaglige uddannelser.

De mellemlange videregående uddannelser er under reform og omdannes til professionsbacheloruddannelser. Det betyder bl.a., at undervisningen skal baseres på forskningstilknytning, og at uddannelserne og undervisningen skal være tæt knyttet til professionen.

Professionsbacheloruddannelserne skal give adgang til relevante kandidatuddannelser. Fra 2003 vil alle studerende starte på en professionsbacheloruddannelse. Uddannelserne er vekseluddannelser, hvor der skiftes mellem praktik og teori.

På samme niveau som de mellemlange videregående uddannelser findes *bacheloruddannelserne* på universiteterne. De er normerede til 3 år. Det er uddannelser inden for samfundsvidenskab, humaniora, naturvidenskab m.v.

Strukturen for universitetsuddannelserne (bachelor 3 år + kandidat 2 år + ph.d. 3 år) blev fastlagt i 1993. Før den tid var der kun samlede forløb frem til kandidatgraden som første akademiske grad. Næsten alle universitetsuddannelser er i dag opbygget af en bacheloruddannelse og en kandidatuddannelse med mulighed for en efterfølgende ph.d.-uddannelse.

Adgangskravet til bacheloruddannelserne er normalt en gymnasial uddannelse med specifikke fagkrav som til de øvrige videregående uddannelser. Bacheloruddannelsen er en afsluttet uddannelse, men giver også adgang til et kandidatuddannelsesforløb.

Kandidatuddannelserne er videregående uddannelser af normalt 2 års varighed efter en bacheloruddannelse - dvs. samlet 5 år. Enkelte kandidatuddannelser er dog stadig opbygget som ét samlet forløb uden bachelorniveau, fx uddannelserne til farmaceut, tandlæge, arkitekt og landinspektør.

Kandidatuddannelserne består af uddannelser inden for følgende områder: humaniora, pædagogik, teknik, samfundsvidenskab, naturvidenskab, sundheds-, veterinær- og landbrugsvidenskab m.fl.

Som overbygning til kandidatuddannelsen findes forskeruddannelsen, der afsluttes med en *ph.d.-grad*. Uddannelsen er normeret til 3 år.

De videregående uddannelser dækker niveau 5 i ISCED97-klassifikationen. Ph.d.-uddannelsen regnes til niveau 6 i ISCED97-klassifikationen.

Voksenuddannelser

I Danmark er der en lang og stærk tradition for folkeoplysning og voksenuddannelse. Den voksenuddannelse, der medtages her, er offentligt finansieret og reguleret ved lov, men herudover findes en lang række private tilbud.

Voksenuddannelser kan opdeles i tre kategorier: formelt kompetencegivende uddannelse, ikke-formelt kompetencegivende uddannelse samt private kurser m.v.

De formelt kompetencegivende uddannelser består bl.a. af almen voksenuddannelser (avu), hf-enkeltfag, arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU/korte specifikke brancheorienterede kurser), voksener-

hvervsuddannelser (særlige voksenforløb på de ordinære erhvervsuddannelser) og Åben Uddannelse.

Desuden findes under det parallelle voksenuddannelsessystem (Videreuddannelsessystemet for Voksne, VFV), Forberedende Voksenuddannelse (FVU), der erstatter læsekurser for voksne. Grundlæggende Voksenuddannelse (GVU) er ikke en uddannelse i normal forstand, men en ramme, hvori tidligere uddannelse og relevant erhvervs erfaring suppleres med bl.a. erhvervsuddannelseselementer og AMU-uddannelser stykkes sammen til en formel erhvervsuddannelse.

Under VFV-loven udbydes Videregående Voksenuddannelser samt diplom- og masteruddannelser, som giver kompetence på niveau med hhv. bachelor- og kandidatuddannelser.

Videregående Voksenuddannelser (VVU), diplom- og masteruddannelser får taxametertilskud, men der skal altid erlægges en vis brugerbetaling.

Under ikke-formelt kompetencegivende uddannelser findes undervisningen på bl.a. aftenskoler, folkehøjskoler og daghøjskoler.

Voksenuddannelserne kan være offentligt og/eller privat finansierede, idet der er indført et princip om en vis brugerbetaling.

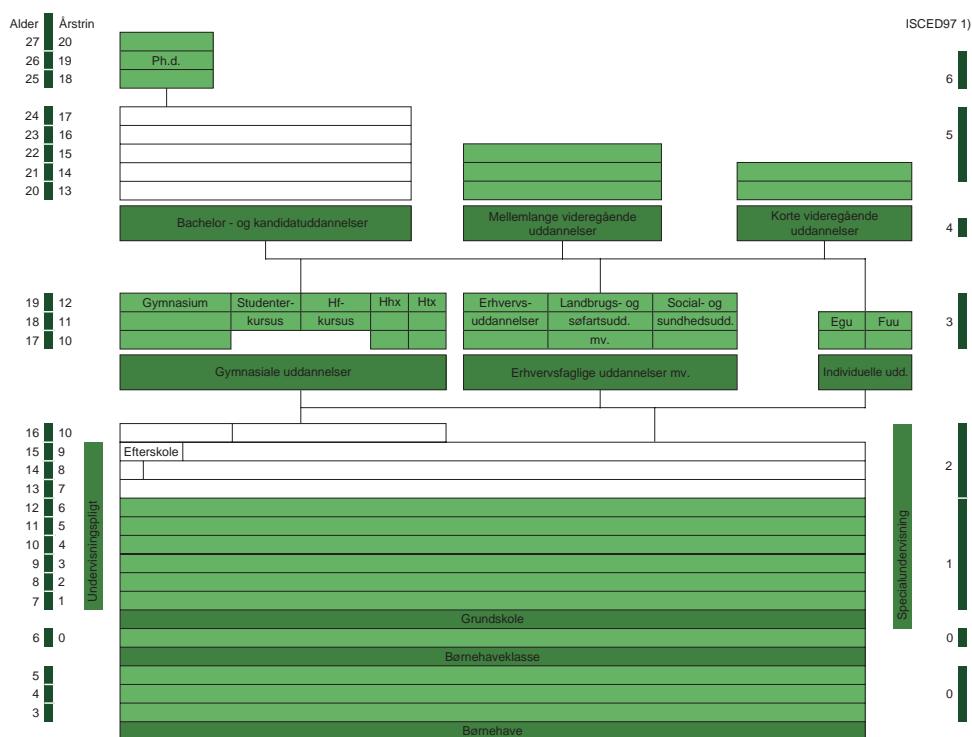
Undervisningsomfanget inden for de forskellige typer af voksenuddannelse varierer fra ganske få timer til samlede fuldtidsundervisningsforløb af flere års varighed. Undervisningen er normalt på deltidsbasis.

Videreuddannelsessystemet for Voksne

I figur 2.1.2 præsenteres Videreuddannelsessystemet for Voksne, idet ungdomsuddannelse og ordinær uddannelse niveaumæssigt indplaceres sammen med voksenuddannelse og efter- og videreuddannelse. En del undervisning på Åben Uddannelse foregår i dag som fjernundervisning.

Voksenuddannelse strækker sig i princippet fra niveau 2 til 5 i ISCED97-klassifikationen, men indgår normalt ikke i internationale opgørelser over uddannelser i Danmark.

Figur 2.1.1
Det ordinære danske
uddannelsessystem –
2001

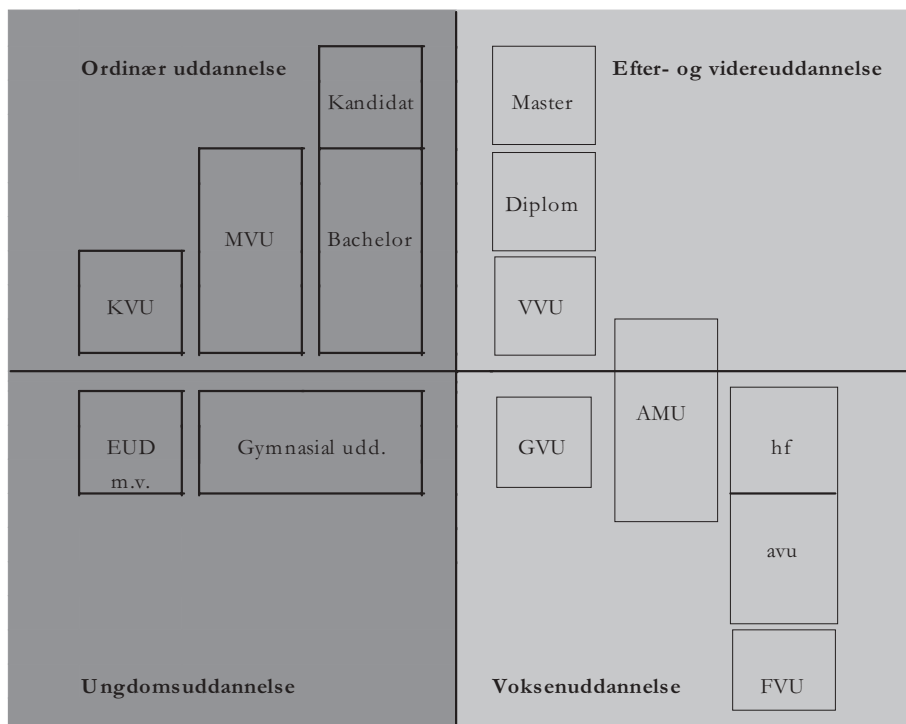

Anm.: Alderen er den teoretiske minimumsalder for de formelle uddannelser, dvs. ekskl. voksenuddannelse. Efter grundskolen er eleverne ofte ældre en denne minimumsalder pga. sabbatår, ventetid, studieskift m.v. Pilene illustrerer generelle sammenhænge mellem grundskole-, ungdoms- og videregående uddannelser, men ikke alle faktiske overgange. Der henvises i øvrigt til tekstafsnit 2.1. FUU er nedlagt, men indgår da figuren illustrerer uddannelsessystemet, som det så ud i 2001.

1) International Standard Classification of Education.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse.

Figur 2.1.2
 Videreuddannelsessystemet for voksne –
 2001

Forkortelser:
 KVVU: korte videregående uddannelser.
 MVU: mellemlange videregående uddannelser.
 EUD: erhvervsuddannelser.
 VVVU: videregående voksenuddannelse.
 GVVU: grundlæggende voksenuddannelse.
 AMU: arbejdsmarkedsuddannelser.
 hf: højere forberedelseskursus.
 avu: almen voksenuddannelse.
 FVVU: forberedende voksenuddannelse.

Kilde: "Taxametersystemet for de videregående uddannelser – 2001", Undervisningsministeriet.

2.2 De unges vej gennem uddannelsessystemet

79,5% af 2000-ungdomsårgangen forventes at afslutte en erhvervs-kompetencegivende uddannelse.

De unges vej gennem uddannelsessystemet giver et samlet overblik over strømme i uddannelsessystemet og kan kort beskrives som det slutresultat, årets årgang af elever på 8. klassetrin når til, hvis de i de næste 25 år har en adfærd, som svarer til den, deres ældre medstuderende udviste i løbet af året, samtidig med at uddannelsessystemet fastfryses i den struktur der var gældende i det pågældende år.

I figur 2.2 vises status på uddannelsesbevægelser i 2000 og afspejler årets ændringer i søgemønstre, uddannelsesstruktur m.v.

Flowet gennem uddannelsessystemet er blevet mere effektivt. 79,5% af 2000-ungdomsårgangen forventes at afslutte en erhvervskompetencegivende uddannelse. I starten af 1980'erne var denne andel kun på ca. 60%.

Andelen af unge, der ikke fortsætter med en kompetencegivende uddannelse efter grundskolen, er fortsat lav. 4% går ikke i gang med en kompetencegivende ungdomsuddannelse, men omkring 1% (ses ikke i figuren) vil senere alligevel komme

i gang med en videregående uddannelse. Af de resterende 3% vil der være en stor del, som går på en uddannelse, der ikke er kompetencegivende, fx egu, produktions-skoleforløb m.v.

20,5% slutter uden erhvervskompetence, heraf 13% også uden studiekompetence.

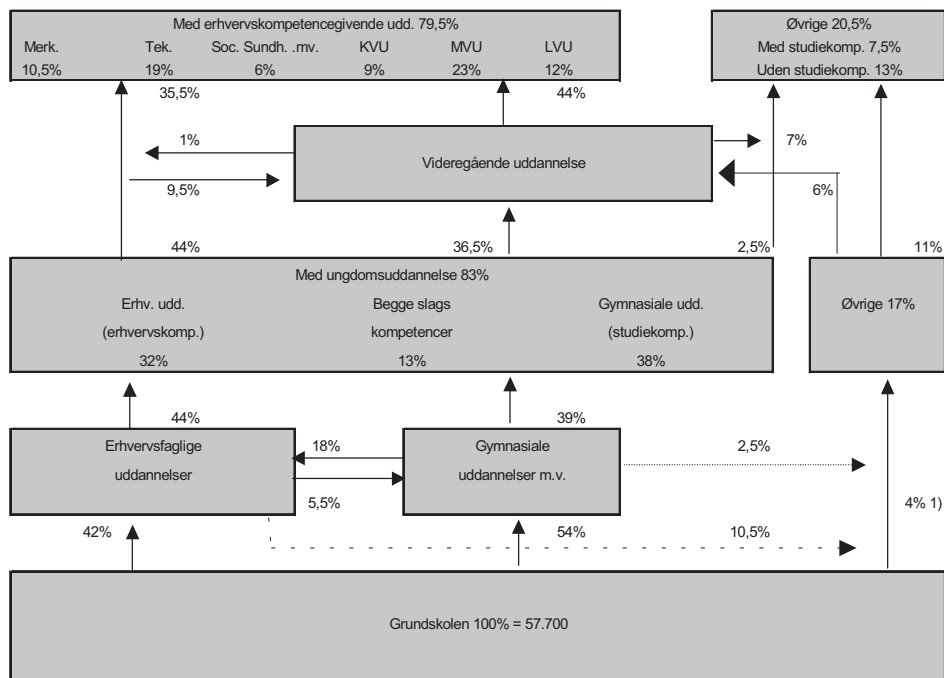
Af 2000-årgangen vil 83% afslutte en ungdomsuddannelse, fordelt med 32% med en erhvervsfaglig uddannelse, 38% med en gymnasial uddannelse og 13% med begge kompetencer. Hertil kommer skønsmæssigt et par procent med egu, produktionsskoleforløb m.v.

10,5% af årgangen vil afslutte en erhvervsfaglig merkantil uddannelse, 19% en erhvervsfaglig teknisk uddannelse og 6% en erhvervsfaglig social- og sundhedsuddannelse m.v.

44% af en ungdomsårgang vil afslutte en videregående uddannelse, heraf 9% en kort, 23% en mellemlang og 12% en lang videregående uddannelse.

Figur 2.2

En ungdomsårgangs vej gennem uddannelsessystemet efter grundskolen 2000. Afgang fra grundskolen = 100%.

Note: Bemærk at summerne af tilgange og afgang fra de enkelte kasser kan afvige pga. afrundinger.

1) De personer som aldrig påbegynder en ungdomsuddannelse.
Anm. Ekskl. egu, produktionsskoler, voksenuddannelser m.v.

2.3 Finansiering af uddannelsessystemet

I Danmark finansieres uddannelsessystemet af enten stat, amter eller kommuner. En del institutioner er selvejende, medens andre ejes af stat, amter eller kommuner.

Figur 2.3 dækker kun udvalgte grupper af institutioner med henblik på at illustrere finansieringskilder og ejerskab. Nogle af grupperne ligger uden for Undervisningsministeriets ressort. Ud over den offentlige finansiering er der forældrebetaling på fx de frie grundskoler og deltagerbetaling på en del voksenuddannelser.

Folkeskoler samt de kommunale ungdomsskoler ejes og finansieres af kommunerne, medens de frie grundskoler og efterskolerne er selvejende institutioner, som modtager tilskud fra staten.

Erhvervsskoler, private gymnasier og produktionsskoler er ligeledes selvejende institutioner finansieret med tilskud fra staten. De øvrige gymnasier, voksenuddannelsescentre, specialundervisningscentre samt social- og sundhedscentre ejes og finansieres af amtskommunerne. Søfartsskoler og maskinmesterskoler er statsinstitutioner under Økonomi- og Erhvervsministeriets ressort.

Universitetslovsinstitutionerne (fx universiteter og handelshøjskoler) er ejet af staten. Dog overgik Danmarks Tekniske Universitet pr. 1. januar 2001 til at være en selvejende institution. Siden november 2001 har universiteterne hørt under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Designskoler og musikkonservatorier er statsinstitutioner under Kulturministeriets ressort.

Lærer- og pædagogseminarier er typisk selvejende institutioner, som modtager tilskud fra staten. De fleste indgår nu i et Center for Videregående Uddannelse (CVU).

På voksenuddannelse er fx folkehøjskoler, daghøjskoler og AMU-centre selvejende institutioner hovedsageligt finansieret af staten. Aftenskoler m.v. samt sprogskoler modtager derimod tilskud fra kommunerne.

Ud over ovennævnte findes en række private uddannelsesinstitutioner, hvoraf nogle er godkendt til Statens Uddannelsesstøtte (SU).

Figur 2.3
Oversigt over finansie-
ringsform for udvalgte
uddannelsesinstitutioner
– 2001

	Statsinstitutioner	Statsligt finansierede, selvejende institutioner	Amtskommunalt finansierede institutioner	Kommunalt finansierede institutioner
Grundskoler		Frie grundskoler Efterskoler		Folkeskoler Ungdomsskoler
Ungdoms-uddannelser	Søfartsskoler Maskinmesterskoler	Erhvervsskoler 1) Private gymnasier Produktions-skoler 2)	Gymnasier Voksenudd. centre (hf) Social- og sundhedscentre	
Videregående uddannelser	Universiteter Handelshøjskoler Arkitektsskoler Musikkonservatorier	Lærer- og pædagogseminarier	Sygeplejeskoler	
Voksenuddannelse og folkeoplysning		Folkeshøjskoler Daghøjskoler 2) AMU-centre	Voksenudd. centre (avu) Specialundervisningscentre	Aftenskoler mv. Sprogskoler 3)

Note: Oversigten indeholder kun udvalgte uddannelsesinstitutioner.

1) Erhvervsskoler har også korte videregående uddannelser.

2) Delvist kommunalt finansieret. Fra 1. januar 2003 er daghøjskolerne ikke længere statsfinansierede, men kommunalbestyrelsen og amtsrådet kan træffe beslutning om at yde tilskud til daghøjskolerne.

3) Blev indtil 1. januar 1999 finansieret af kommunerne.

3. Ressourcer

Uddannelsessystemet er en af de største sektorer i Danmark. Meget store beløb strømmer hvert år gennem denne sektor.

Uddannelsessystemet er primært offentligt finansieret. Det gælder fra den helt grundlæggende almene del til den specialiserede og videnskabelige del af systemet.

Nøgletal for ressourceforbruget dækker udgifter til undervisning, personale, uddannelsesstøtte og forskning. Dvs. i princippet alle former for offentlig og privat uddannelse.

Nøgletal for personale i undervisningssektoren viser, hvor mange lærere og andet personale der er ansat i uddannelsessystemet.

Støtteordninger til at dække de studerendes leveomkostninger, som fx SU-stipendier, kan bruges som et mål for, hvor meget ekstra samfundet yder til uddannelse, ud over de rent undervisningsbundne udgifter.

For at relativere/perspektivere omfang og prioritering i ressourceanvendelsen i Danmark præsenteres oplysninger om,

hvordan og hvor meget Danmark investerer i uddannelse i forhold til andre lande.

Udgifter til uddannelse angiver alt i alt noget om et lands muligheder for at give de nye generationer gode kvalifikationer og om mulighederne for at skabe en velkvalificeret arbejdsstyrke og befolkning.

3.1 Samlede offentlige udgifter til uddannelse

Danmark bruger årligt 110,9 mia. kr. til uddannelse svarende til 8,0% af bruttonationalproduktet. De samlede offentlige udgifter til uddannelse har været stigende siden 1992, både i faste priser og i forhold til bruttonationalproduktet.

I 2002 udgjorde de samlede offentlige udgifter til uddannelse 110,9 mia. kr. De samlede udgifter til uddannelse er steget med 24,6 mia. kr. fra 1992 til 2002 svarende til en stigning på 28,4%.

Stigningsgraden er dog ikke lige stor for alle uddannelsesområder. Udgifterne til grundskolen er steget med 10,7 mia. kr. eller 30,6% fra 35,1 mia. kr. i 1992 til 45,9 mia. kr. i 2002.

Udgifterne til ungdomsuddannelserne er steget med 4,2 mia. kr. eller 24,8% fra 1992 til 2002. I 2002 udgjorde udgiften til SU-stipendier til ungdomsuddannelserne 2,2 mia. kr. mod kun 1,5 mia. kr. i 1992.

Udgifterne til de videregående uddannelser er samlet set steget med 4,4 mia. kr. eller 24,0% fra 1992 til 2002. Udgifterne til de videregående uddannelser faldt dog fra 1996 til 1997. En del af den samlede stigning i udgifterne til videregående uddannelser skyldes øgede udgifter til SU. I 2002 udgjorde SU-udgiften til videregående uddannelser 6,5 mia. kr., i 1992 4,5 mia. kr.

Endelig er udgifterne til voksenuddannelse steget med 5,3 mia. kr. eller 42,3% fra 1992 til 2002. I 2002 udgjorde udgiften til området 17,9 mia. kr.

Fra periodens start i 1992 til 2002 steg de samlede offentlige udgifter til uddannelse set i forhold til bruttonationalproduktet (BNP) svagt fra 7,6% til 8,0%.

Det skal **bemærkes**, at udgifterne i dette afsnit er opgjort efter en anden metode end i de følgende afsnit (afsnit 3.2-3.10). Dette afsnit tager udgangspunkt i Danmarks Statistiks opgørelse over udgifter i den samlede offentlige sektor.

Udgifterne for de enkelte uddannelsesniveauer summer således ikke til de samlede udgifter til uddannelse i dette afsnit. Det skyldes bl.a., at opgørelsen i dette afsnit også omfatter udgifter til uddannelse uden for Undervisningsministeriets ressource samt andre former for uddannelsesstøtte end SU.

Tabel 3.1

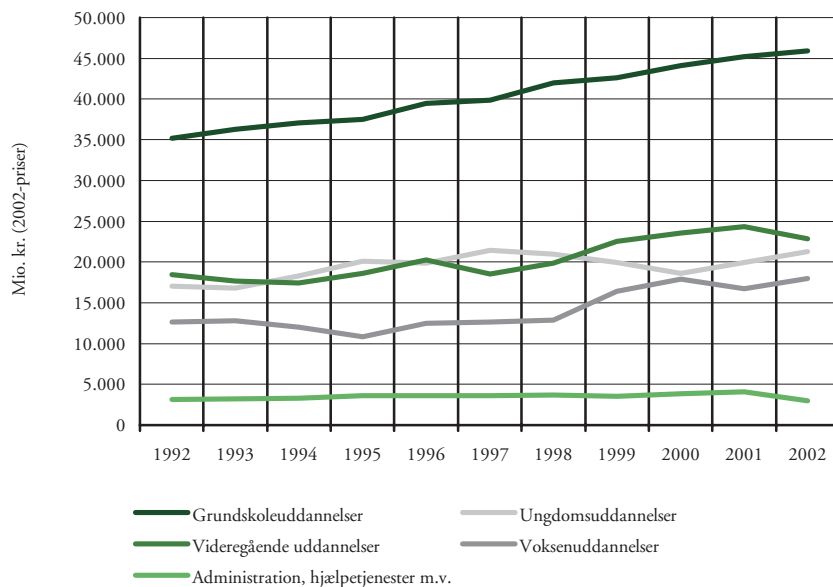
Offentlige udgifter til uddannelse fordelt efter uddannelsesniveau, 1992 - 2002

Note: Beløbene for 2000, 2001 og 2002 er foreløbige. Opgørelsen indeholder også udgifter uden for Undervisningsministeriets ressort. Opgjort på finansår.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Offentlige udgifter (2002-priser)	Mio. kr.										
I alt	86.381	86.781	88.156	90.588	95.592	96.075	99.381	104.985	108.028	110.412	110.936
Grundskoleuddannelser	35.147	36.297	37.087	37.515	39.451	39.877	42.003	42.660	44.103	45.246	45.889
Ungdomsuddannelser	17.060	16.823	18.277	20.087	19.871	21.425	20.946	19.916	18.626	19.941	21.299
- heraf tildelt SU-stipendium	1.489	1.727	1.823	1.819	1.955	2.056	2.166	2.187	2.209	2.228	2.226
Videregående uddannelser	18.413	17.662	17.442	18.565	20.231	18.533	19.866	22.492	23.577	24.372	22.830
- heraf tildelt SU-stipendium	4.483	4.549	4.630	4.723	5.167	5.401	5.630	5.835	6.116	6.388	6.508
Voksenuddannelser	12.616	12.804	12.028	10.834	12.465	12.623	12.908	16.403	17.897	16.755	17.947
Administration, hjælpetjenester m.v.	3.144	3.195	3.319	3.586	3.573	3.617	3.658	3.513	3.825	4.099	2.971
Samlede udgifter til uddannelse i % af BNP	7,6	7,6	7,4	7,4	7,6	7,5	7,7	8,0	7,9	8,1	8,0

Figur 3.1

Udviklingen i de samlede udgifter fordelt på uddannelsesniveau, 1992 - 2002

Kilde: "Statistisk Tiårsoversigt 2003" og FL, diverse år og egne beregninger fra UNI-C Statistik & Analyse.

3.2 Offentlige udgifter til uddannelse i procent af samlede offentlige udgifter i Danmark og udvalgte lande

De offentlige udgifter til uddannelse i Danmark udgjorde i 2000 15,3% af de samlede offentlige udgifter, hvilket var lidt over gennemsnittet i OECD. Danmark satser meget på uddannelse, og der er tradition for offentlig finansiering af undervisningssektoren.

I 2000 udgjorde de offentlige udgifter til uddannelse 15,3% af de samlede offentlige udgifter, hvilket var over OECD-gennemsnittet på 13,0%. Andelen var dog højere i Norge (16,2%), Korea (17,6%) og Mexico (23,6%). USA lå på niveau med Danmark.

De offentlige udgifter til grundskole og ungdomsuddannelser udgjorde 8,8% af de samlede udgifter i Danmark mod et OECD-gennemsnit på 8,9%. I Island, Schweiz, USA og Australien var andelen lidt over 10%, og i Korea og Mexico udgjorde udgifterne til grundskoler og ungdomsuddannelser hhv. 13,6% og 16,5% af de samlede udgifter.

Til de videregående uddannelser udgjorde de offentlige udgifter 4,6% af de samlede offentlige udgifter i Danmark, hvilket var over gennemsnittet i OECD (2,9%). I Canada udgjorde andelen 4,7%.

Udgifterne i denne opgørelse omfatter alle offentlige udgifter til uddannelse, dvs. inkl. uddannelsesstøtte m.v.

Opgørelsen skal ses i lyset af, at Danmark har meget store offentlige udgifter i for-

hold til andre lande. De samlede offentlige udgifter udgjorde i 2000 55,1% af BNP og var internationalt set helt i top, idet kun Sverige lå over med 54,7%. Så selv om de faktiske uddannelsesudgifter er store i Danmark, er der mange andre poster, der vejer tungt på det offentlige budget (fremgår ikke af tabellen).

At et land bruger en stor andel af det offentlige budget til uddannelse, kan være udtryk for, at uddannelse prioriteres højt, men også at uddannelse er et område, der i høj grad påhviler det offentlige. I de fleste lande er uddannelse i højere grad privat finansieret end i Danmark og andre nordiske lande.

Tabel 3.2

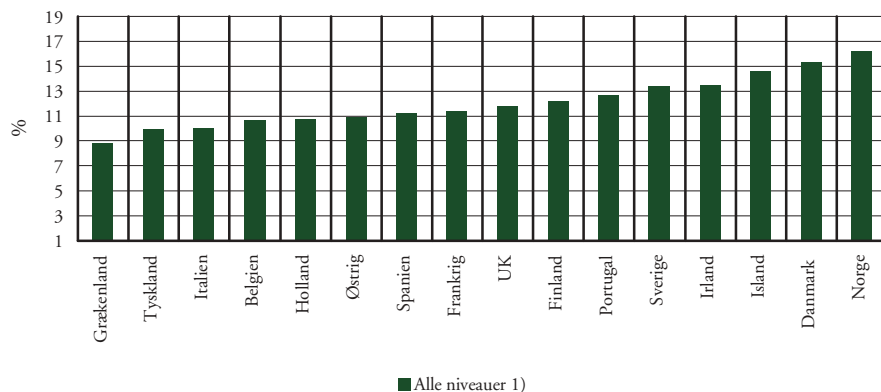
Samlede offentlige udgifter til uddannelse i forhold til samlede offentlige udgifter i Danmark og udvalgte lande – 2000

	Grundskole og ungdomsuddannelser	Videregående uddannelser	Alle niveauer 1)
	%		
OECD-gennemsnit	8,9	2,9	13,0
Danmark	8,8	4,6	15,3
Finland	7,4	4,2	12,2
Island	11,3	2,6	14,6
Norge	9,4	4,1	16,2
Sverige	8,9	3,6	13,4
Belgien	6,9	2,6	10,6
Frankrig	8,0	2,0	11,4
Grækenland	6,3	2,1	8,8
Holland	7,0	2,9	10,7
Irland	9,3	4,1	13,5
Italien	6,9	1,8	10,0
Portugal	9,2	2,3	12,7
Spanien	7,8	2,4	11,2
Tyskland	6,6	2,4	9,9
UK	8,3	2,5	11,8
Østrig	7,2	2,7	10,9
Polen	8,8	1,8	12,2
Schweiz	10,9	3,4	15,1
Slovakiet	9,8	2,7	14,7
Tjekkiet	6,6	1,8	9,7
Ungarn	8,8	3,0	14,1
USA	10,9	3,5	15,5
Canada	7,9	4,7	13,1
Mexico	16,5	4,3	23,6
Australien	10,6	3,2	13,9
Japan	7,9	1,6	10,5
Korea	13,6	2,7	17,6

1) Summen af alle uddannelsesniveauer svarer ikke for alle lande til tallet for "alle niveauer" i tabellen, idet enkelte lande opgør udgifter for et niveau mellem ungdomsuddannelser og videregående uddannelser.

Figur 3.2

Samlede offentlige udgifter til uddannelse i forhold til samlede offentlige udgifter i Danmark og udvalgte lande – 2000

Kilde: "Education at a Glance, 2003", OECD.

3.3 Samlede udgifter til uddannelsesinstitutioner efter niveau i procent af BNP i Danmark og udvalgte lande

Sammenlignet med andre lande bruger Danmark mange ressourcer til uddannelsesinstitutioner på alle niveauer. De samlede udgifter (offentlige og private) til uddannelsesinstitutioner i Danmark udgjorde i 2000 6,7% af bruttonationalproduktet.

De samlede private og offentlige udgifter til uddannelsesinstitutioner i forhold til bruttonationalproduktet (BNP) lå i Danmark i 2000 på alle niveauer over gennemsnittet i OECD.

Danmark brugte således svarende til 6,7% af BNP til uddannelsesinstitutioner, hvilket i OECD kun er overgået af USA og Korea med hhv. 7,0% og 7,1%.

Denne opgørelse indeholder kun udgifter til uddannelsesinstitutioner, og udgifter til uddannelsesstøtte m.v. er således ikke inkluderet. De private udgifter omfatter bl.a. skolepenge/deltagerbetaling, der er betydelig i en række lande. Førskole omfatter her børnehaveklasse samt børnehave for de 3-6-årige. Til de videregående uddannelsesinstitutioner omfatter udgifterne både undervisning, hjælpetjenester og forskning. Som det fremgår af tabellen, er det ikke muligt for alle lande at fordele udgifterne på uddannelsesniveauer. Summen af alle uddannelsesniveauer svarer ikke for alle lande til tallet for "alle niveauer" i tabellen, idet enkelte lande opgør udgifter for et niveau mellem ungdomsuddannelser og videregående uddannelser.

Prioriteringen mellem de forskellige uddannelsesniveauer varierer en del imellem landene.

I forhold til de øvrige lande ligger især udgifterne til førskole og grundskole højt i Danmark. I Danmark udgør udgifterne til grundskolen 2,8% af BNP. I Sverige, Mexico, Australien og New Zealand udgør udgiften 3% eller lige derover af BNP, mens den er mindre i de øvrige lande dog undtaget Frankrig, som ligger på niveau med Danmark.

I Danmark udgør udgifterne til ungdomsuddannelserne 1,4% af BNP, hvilket er lidt over gennemsnittet i OECD (1,3%). Andelen i fx Belgien og UK ligger på hhv. 2,4% og 2,5%.

Udgifterne til de videregående uddannelser svarer til 1,6% af BNP i Danmark mod et gennemsnit i OECD på 1,3%. I USA, Canada og Korea prioriteres de videregående uddannelsesinstitutioner højt, og udgifterne hertil udgør 2,7% af BNP i USA og 2,6% i både Canada og Korea.

Tabel 3.3

Samlede offentlige og private udgifter til uddannelsesinstitutioner, fordelt efter uddannelsesniveau i forhold til bruttonationalproduktet (BNP) i Danmark og udvalgte lande – 2000

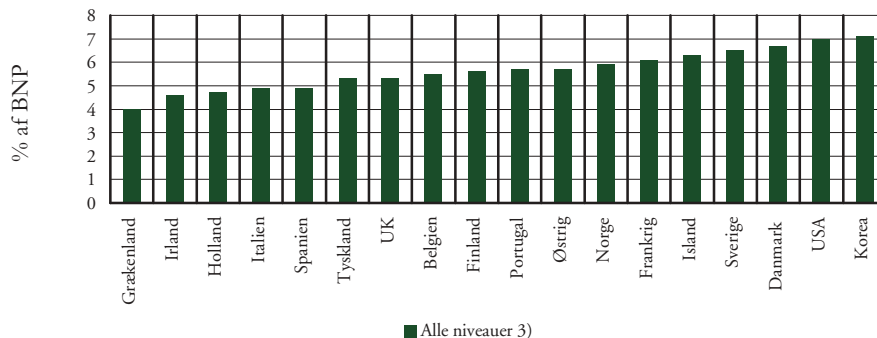
	Førskole 1)	Grundskole	Ungdomsuddannelser	Videregående uddannelser 2)	Alle niveauer 3)
OECD-gennemsnit	0,4	2,2	1,3	1,3	5,4
Danmark	0,8	2,8	1,4	1,6	6,7
Finland	0,4	2,3	1,2	1,7	5,6
Island	-	-	-	0,9	6,3
Norge	0,7	2,5	1,2	1,3	5,9
Sverige	0,5	3,0	1,3	1,7	6,5
Belgien	0,5	1,2	2,4	1,3	5,5
Frankrig	0,7	2,8	1,5	1,1	6,1
Grækenland	-	1,1	1,7	0,9	4,0
Holland	0,3	2,3	0,8	1,2	4,7
Irland	-	2,2	0,6	1,5	4,6
Italien	0,5	2,0	1,3	0,9	4,9
Portugal	0,3	2,9	1,2	1,1	5,7
Spanien	0,5	1,2	2,0	1,2	4,9
Tyskland	0,6	2,1	1,2	1,0	5,3
UK	0,4	1,2	2,5	1,0	5,3
Østrig	0,5	2,6	1,2	1,2	5,7
Polen	0,5	2,5	1,3	0,8	5,2
Schweiz	0,2	2,7	1,5	1,2	5,7
Slovakiet	0,4	1,7	1,1	0,8	4,2
Tjekkiet	0,5	2,0	1,1	0,9	4,6
Ungarn	0,7	1,8	1,1	1,1	5,0
Tyrkiet	-	1,7	0,7	1,0	3,4
USA	0,4	-	-	2,7	7,0
Canada	0,2	-	-	2,6	6,4
Mexico	0,5	3,1	0,8	1,1	5,5
Australien	0,1	3,3	0,9	1,6	6,0
New Zealand	0,2	3,2	1,3	0,9	5,8
Japan	0,2	2,0	0,9	1,1	4,6
Korea	0,1	2,7	1,3	2,6	7,1

Note: Luxembourg er ikke med i opgørelsen.

- 1) Førskole omfatter her børnehaveklasse samt børnehave for de 3-6-årige.
- 2) Udgifterne til de videregående udd.institutioner omfatter både undervisning, hjælpetjenester og forskning.
- 3) Summen af alle uddannelsesniveauer svarer ikke for alle lande til tallet for "alle niveauer" i tabellen, idet enkelte lande opgør udgifter for et niveau mellem ungdomsuddannelser og videregående uddannelser.

Figur 3.3

Samlede offentlige og private udgifter til uddannelsesinstitutioner, fordelt efter uddannelsesniveau i forhold til BNP i Danmark og udvalgte lande – 2000

Kilde: "Education at a Glance, 2003", OECD.

3.4 Udgift pr. studerende i Danmark og i udvalgte lande

Sammenlignet med andre lande bruger Danmark mange ressourcer pr. elev i grundskolen og på ungdomsuddannelserne. Danmark bruger også mere pr. studerende på de videregående uddannelser end gennemsnittet for OECD, men en del landes udgifter pr. studerende ligger højere.

Udgiften i 2000 til en elev i grundskolens 7.-10. klasse i Danmark svarede til ca. 7.222 US\$ (justeret efter den reelle købekraft i landet). Danmarks udgifter pr. elev er dermed betydeligt over gennemsnittet for OECD, og for 1.-6. klasse er udgiften den højeste pr. elev overhovedet (7.074 US\$).

På ungdomsuddannelserne er udgifterne 8.164 US\$ pr. elev i Danmark i forhold til et OECD-gennemsnit på 6.063 US\$. I Norge, Frankrig, Tyskland og Schweiz er udgifterne dog højere pr. elev, mens Østrig ligger på niveau med Danmark. Schweiz brugte mest (11.622 US\$ pr. elev).

I 2000 kostede en studerende ved de videregående uddannelser i Danmark i gennemsnit 11.981 US\$. Gennemsnittet i OECD var 9.571 US\$.

Danmark har relativt lave udgifter pr. studerende ved de videregående uddannelser i forhold til de lande vi normalt sammenligner os med.

For en række lande er det muligt at udskille udgifterne til undervisning pr. stu-

derende fra de samlede udgifter til de videregående uddannelser. De øvrige udgifter går til forskning og hjælpetjenester.

I Danmark er udgifterne pr. studerende alene til undervisning 8.553 US\$, hvilket er relativt højt i forhold til de øvrige lande, der kan udskille udgifterne til undervisning.

Som det fremgår af tabellen, er det ikke muligt for alle lande at fordele udgifterne på samtlige uddannelsesniveauer.

Denne type opgørelser er behæftet med en vis usikkerhed, men tallene afspejler, at der er reelle forskelle mellem, hvordan landene traditionelt prioriterer ressourcer til de forskellige uddannelsesniveauer. Fx har en række angelsaksiske lande større tradition for at prioritere de videregående uddannelser højt, end Danmark har.

Tabel 3.4

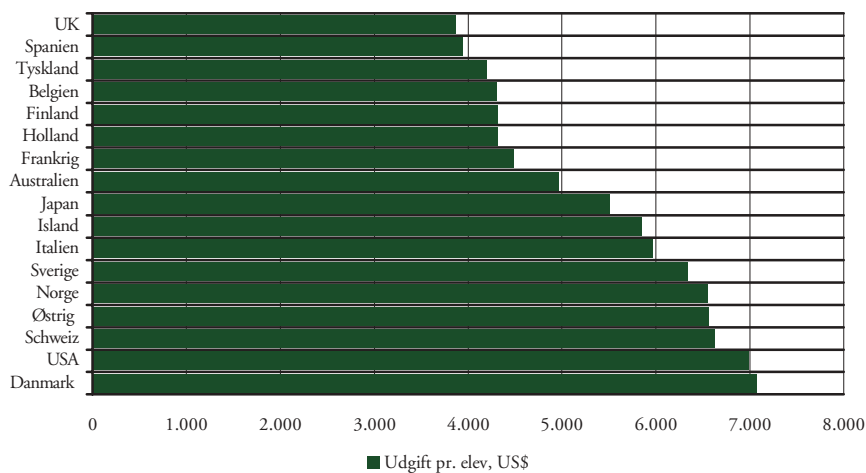
Udgift pr. elev/studerende i Danmark og udvalgte OECD-lande omregnet ved hjælp af PPP i US\$ - 2000

	1.-6. klasse	7.-10. klasse	Ungdomsuddannelser	Videregående uddannelser	-Heraf alene undervisning
OECD-gennemsnit	4.381	5.575	6.063	9.571	6.701
Danmark	7.074	7.222	8.164	11.981	8.553
Finland	4.317	6.737	5.641	8.244	5.323
Island	5.854	6.705	6.378	7.994	-
Norge	6.550	8.185	8.925	13.353	-
Sverige	6.336	6.238	6.411	15.097	7.869
Belgien	4.310	-	-	10.771	7.098
Frankrig	4.486	7.076	8.334	8.373	6.094
Grækenland	3.318	-	-	3.402	2.359
Holland	4.325	6.100	5.671	11.934	7.230
Irland	3.385	4.625	4.655	11.083	9.552
Italien	5.973	7.089	7.308	8.065	7.717
Portugal	3.672	5.151	5.563	4.766	-
Spanien	3.941	-	-	6.666	5.182
Tyskland	4.198	5.470	9.625	10.898	6.643
UK	3.877	-	-	9.657	5.950
Østrig	6.560	8.934	8.165	10.851	7.148
Polen	2.105	-	1.790	3.222	2.443
Schweiz	6.631	8.012	11.622	18.450	-
Slovakiet	1.308	1.558	2.488	4.949	4.105
Tjekkiet	1.827	3.134	3.360	5.431	4.151
Ungarn	2.245	2.109	2.829	7.024	5.140
Tyrkiet	-	-	-	4.121	4.071
USA	6.995	-	-	20.358	16.982
Canada	-	-	-	14.983	11.093
Mexico	1.291	1.289	2.317	4.688	3.918
Australien	4.967	6.579	7.424	12.854	8.835
Japan	5.507	5.904	6.615	10.914	-
Korea	3.155	3.655	4.400	6.118	-

Note: Omregnet til US\$ ved hjælp af PPP vil sige, at omregningskursen er justeret efter den reelle købekraft i landet.

Figur 3.4

Udgift pr. elev (1.-6. klasse) i Danmark og udvalgte OECD-lande – 2000

Kilde: "Education at a Glance, 2003", OECD.

3.5 Offentlige udgifter til grundskolen

Udgifterne til folkeskolen var i 2002 ca. 30 mia. kr. De offentlige udgifter til de frie grundskoler og efterskolerne var hhv. 3,3 mia. kr. og 1,8 mia. kr. De samlede offentlige udgifter til grundskolen udgjorde således ca. 35 mia. kr. i 2002.

Samlet er de offentlige udgifter til grundskolen steget med 7,5 mia. kr. eller ca. 27% i perioden 1992 til 2002. Samtidig er elevtallet ikke steget tilsvarende, hvorfor udgifterne pr. elev således er steget i perioden.

De samlede offentlige udgifter til folkeskolen steg med 5,8 mia. kr. fra 1992 til 2002 svarende til ca. 24%. Udgifterne pr. elev i folkeskolen er steget fra ca. 44.600 kr. i 1992 til ca. 51.300 kr. i 2002 svarende til en stigning på ca. 15%.

De offentlige udgifter til de frie grundskoler steg fra 2,2 mia. kr. i 1992 til 3,3 mia. kr. i 2002. Her er udgifterne pr. elev også steget; fra ca. 32.200 kr. til 40.500 kr. i samme periode. Udviklingen i udgifterne pr. elev i de frie grundskoler er parallel med udviklingen for folkeskoleudgifterne, idet frie grundskolers tilskud pr. elev afhænger af de kommunale udgifter til folkeskolen i de foregående år.

De offentlige udgifter til efterskoler er steget med ca. 0,6 mia. fra 1992 til 2002. Udgifterne pr. elev på efterskolerne steg fra ca. 64.400 kr. i 1992 til 80.600 kr. i 2002. De høje udgifter pr. elev på efter-

skolerne hænger bl.a. sammen med, at eleverne bor på efterskolerne. Stigningen i udgifterne fra 1993 til 1994 skyldes hovedsagelig en omlægning af tilskudssystemet.

Ud over de offentlige udgifter til de frie grundskoler og efterskolerne er der et lovkrav om en vis deltagerbetaling.

Udgifterne til grundskolen i dette afsnit omfatter kun driftsudgifter til skolerne. De samlede udgifter stemmer derfor ikke overens med udgifterne til grundskoleuddannelserne i afsnit 3.1, som bl.a. også indeholder elevstøtte.

Tabel 3.5

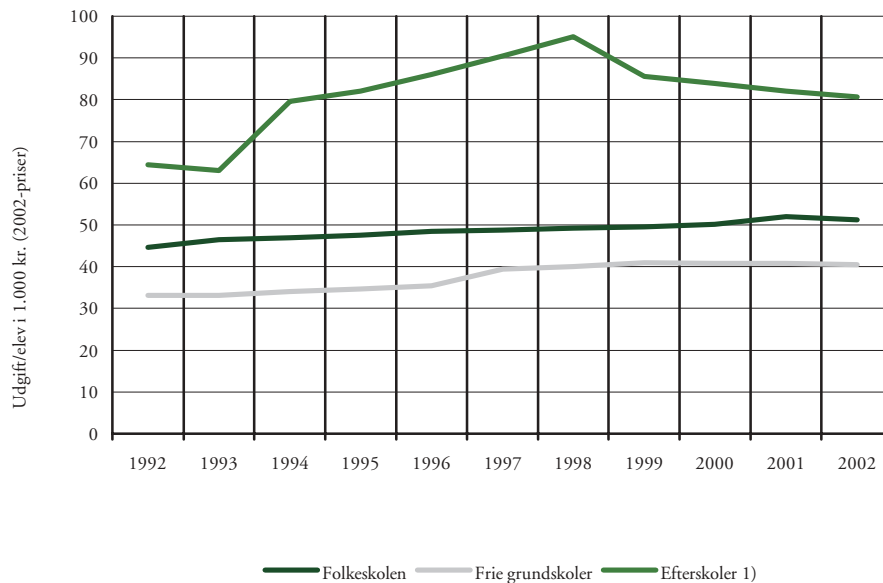
Offentlige udgifter til folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, 1992 - 2002

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Offentlige udgifter (2002-priser)											
I alt	27,4	27,8	28,4	28,8	29,5	30,3	31,3	31,9	32,7	34,0	34,9
Folkeskolen	24,0	24,3	24,5	24,8	25,3	25,7	26,4	27,1	27,9	29,1	29,8
Frie grundskoler	2,2	2,2	2,3	2,3	2,4	2,8	3,0	3,0	3,1	3,2	3,3
Efterskoler 1)	1,2	1,2	1,6	1,7	1,8	1,9	1,9	1,7	1,7	1,7	1,8
Offentlig udgift pr. elev (2002-priser)											
1.000 kr.											
Folkeskolen	44,6	46,5	47,0	47,6	48,5	48,8	49,3	49,5	50,1	52,0	51,3
Frie grundskoler	33,2	33,1	34,0	34,7	35,5	39,4	40,1	40,9	40,8	40,8	40,5
Efterskoler 1)	64,4	63,0	79,6	82,1	86,0	90,5	95,1	85,6	83,9	82,1	80,6

1) Efterskolerne hørte i 1992 under Kulturministeriets ressort. Udgifterne til efterskoler steg fra 1993 til 1994 som følge af en omlægning af tilskudsystemet.

Figur 3.5

Offentlige udgifter pr. elev til folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, 1992 - 2002

Kilde: Statsregnskabet/Finansloven 1991-2002, Undervisningsministeriet og Danmarks Statistiks Statistikbank.

3.6 Offentlige driftsudgifter til gymnasiale uddannelser

De offentlige driftsudgifter til de almen- og erhvervsgymnasiale uddannelser udgjorde i alt ca. 5,7 mia. kr. i 2002. Udgifterne er steget fra ca. 5,4 mia. kr. i 1993 svarende til en stigning på ca. 6%.

De offentlige driftsudgifter til de almen- og erhvervsgymnasiale uddannelser udgjorde i 2002 i alt ca. 5,7 mia. kr. Siden 1993 er udgifterne steget ca. 0,3 mia. kr., svarende til ca. 4%.

De erhvervsgymnasiale uddannelser og de private gymnasier finansieres af staten, idet der dog er en vis deltagerbetaling på de private gymnasier. De amtskommunale gymnasier finansieres af amterne.

Udgifterne til de amtskommunale gymnasier var ca. 4,2 mia. kr. i 2002 og udgjorde dermed 73% af de samlede udgifter til de gymnasiale uddannelser. Fra 1993 til 2002 er udgifterne til de amtskommunale gymnasier faldet med ca. 2%.

Udgifterne til de erhvervsgymnasiale uddannelser (hhx og htx) udgjorde i alt ca. 1,3 mia. kr. i 2002 mod ca. 0,9 mia. kr. i 1993. Tallene for de erhvervsgymnasiale uddannelser bygger på erhvervsskolernes indberetninger af regnskabstal og omfatter kun skolernes direkte undervisningsudgifter. Kun den 3-årige hhx er medtaget.

Endelig udgjorde de offentlige udgifter til de private gymnasier 217 mio. kr. i 2002.

Udgifterne pr. elev på de amtskommunale gymnasier (inkluderer både gymnasiet og hf) var 69.900 kr. i 2002 mod 61.100 kr. i 1993, svarende til en stigning på ca. 14%

De offentlige udgifter pr. årselev til de private gymnasier var 57.200 kr. i 2002, mod en udgift pr. årselev på 49.100 kr. i 1993.

Udgifterne pr. årselev på hhx var 40.200 kr. i 2002 mod 35.900 kr. i 1993 – dvs. en stigning på ca. 12%.

På htx er udgifterne pr. årselev faldet fra 62.400 kr. i 1993 til 57.800 kr. i 2002.

Pga. forskellige regnskabsprincipper m.v. er det ikke muligt direkte at sammenligne udgifterne til de almengymnasiale uddannelser med udgifterne til de erhvervsgymnasiale uddannelser.

Tabel 3.6

Offentlige driftsudgifter til almen- og erhvervs-gymnasiale uddannelser, 1993 – 2002

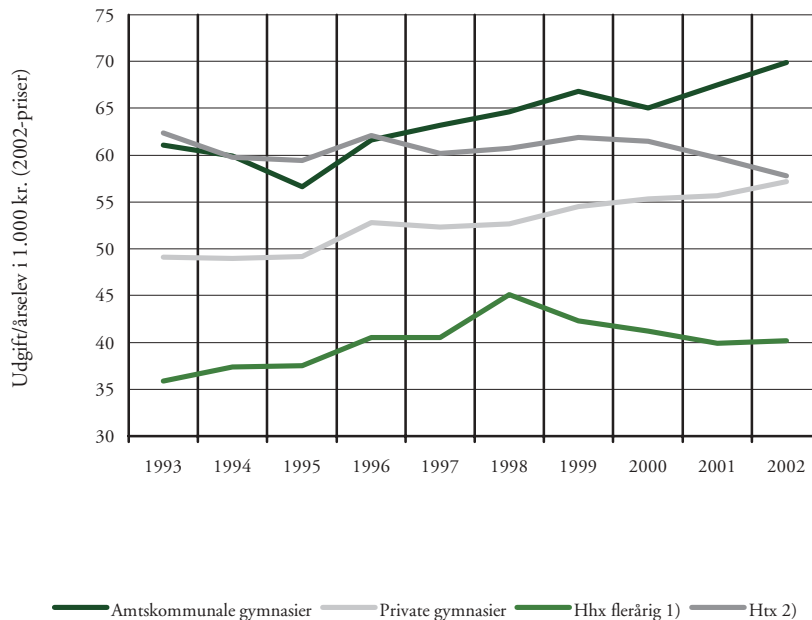
Note: Tallene for hhx og htx bygger på erhvervsskolernes indberetninger af regnskabstal og omfatter kun skolernes direkte undervisningsudgifter. Udgifterne pr. årselev er derfor forskellige fra taksten på finansloven for den pågældende uddannelse. Tallene er ekskl. den 1-årige hhx. Gymnasiet omfatter gymnasie-, studenterkursus- og hf-kursuselever. Pga. afrundinger kan summerne afvige.

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
	Mio. kr.									
Offentlige driftsudgifter (2002-priser)	5.381	5.432	5.346	5.815	5.810	5.833	5.735	5.582	5.602	5.704
Amtskommunale gymnasier	4.259	4.275	4.077	4.346	4.333	4.257	4.238	4.077	4.081	4.160
Private gymnasier	201	189	184	190	186	190	199	200	206	217
Hhx flerårig 1)	689	682	763	942	936	1.007	895	878	870	880
Htx 1)	232	286	321	338	355	380	402	426	445	446
	1.000 kr.									
Offentlig udgift pr. årselev (2002-priser)	55,7	55,3	52,7	56,6	57,5	59,5	60,6	59,1	60,0	61,4
Amtskommunale gymnasier	61,1	59,9	56,6	61,6	63,2	64,6	66,8	65,0	67,5	69,9
Private gymnasier	49,1	49,0	49,2	52,8	52,3	52,7	54,5	55,3	55,7	57,2
Hhx flerårig 1)	35,9	37,4	37,5	40,5	40,5	45,1	42,3	41,2	39,9	40,2
Htx 1)	62,4	59,8	59,4	62,1	60,2	60,7	61,9	61,5	59,7	57,8

1) I 1995 og 1996 blev hhv. htx og hhx forlænget med et år.

Figur 3.6

Offentlige driftsudgifter pr. årselev til almen- og erhvervs-gymnasiale uddannelser, 1993 - 2002

Kilde: Finansloven diverse år, Danmarks Statistik og erhvervsskolernes indberetning af regnskabstal til Undervisningsministeriet.

3.7 Undervisningsudgifter til erhvervsuddannelser

Undervisningsudgifterne til grund- og hovedforløb på erhvervsuddannelserne udgør ca. 2,6 mia. kr. i 2002. Udgifterne steg med ca. 350 mio. kr. fra 1996 til 2002. Udgifterne pr. årselev var i gennemsnit i 2002 ca. 41.300 kr. for de merkantile grund- og hovedforløb og ca. 63.100 kr. for de tekniske.

Undervisningsministeriets udgifter til de erhvervsfaglige grund- og hovedforløb udgjorde i 2002 ca. 2,6 mia. kr. Der er alene medregnet udgifter til undervisningstaxametre.

De samlede undervisningsudgifter til grund- og hovedforløb er steget fra ca. 2,3 mia. kr. i 1996 til ca. 2,6 mia. kr. i 2002, svarende til en stigning på ca. 15%.

Der er gennemført en reform af erhvervsuddannelserne med forsøg startende allerede fra 1999. De tidligere 1. og 2. skoleperiode blev erstattet af nye grundforløb. I tabel 3.7 er udgifterne fordelt på hhv. merkantile og tekniske grund- og hovedforløb bagud i tid.

Det merkantile område omfatter uddannelser inden for handel og kontor, mens det tekniske område bl.a. består af uddannelser inden for bygge og anlæg, håndværk, jordbrug, service og transport.

I 2002 udgjorde udgifterne til merkantile grund- og hovedforløb i alt ca. 620 mio. kr. Udgifterne er steget ca. 13 mio. kr. siden 1996, svarende til ca. 2%.

Udgifter til tekniske grund- og hovedforløb udgjorde ca. 2 mia. kr. i 2002. Her er der tale om stigning på ca. 20% i forhold til 1996.

Samlet set tegnede de tekniske fag sig for ca. 76% af de samlede udgifter til erhvervsfaglige grund- og hovedforløb i 2002.

De gennemsnitlige udgifter pr. årselev varierer en del mellem de merkantile og tekniske fag. På de merkantile grund- og hovedforløb var udgiften pr. årselev på 41.300 kr. i 2002, mens udgiften pr. årselev var ca. 63.100 kr. på de tekniske grund- og hovedforløb.

På det merkantile område er udgiften pr. årselev faldet en smule siden 1996 – i alt ca. 3%.

Det samme gør sig gældende for de tekniske grund- og hovedforløb, hvor udgiften pr. årselev er faldet ca. 1.100 kr. fra 1996 til 2002, svarende til ca. 3%.

Tabel 3.7

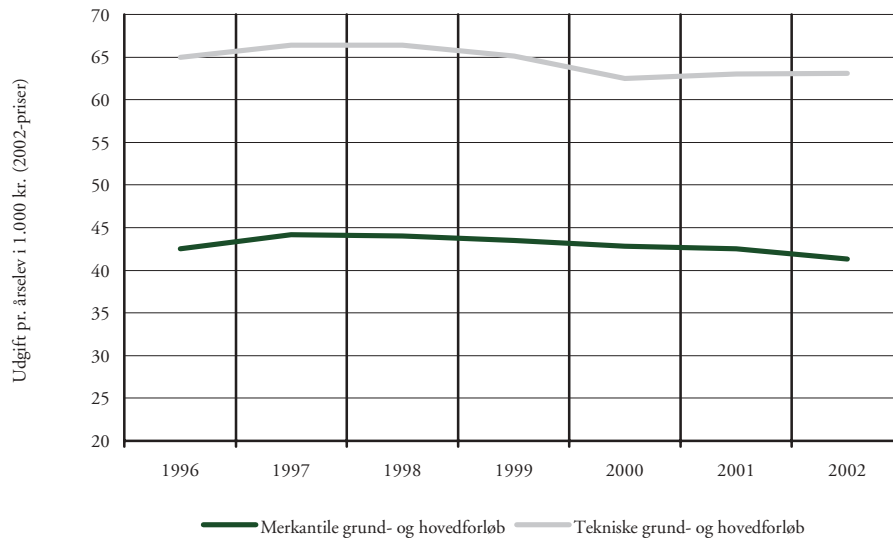
Undervisningsudgifter til erhvervsfaglige grund- og hovedforløb, 1996 - 2002

Note: Tabellen viser kun udgifter til undervisningstaxametre.

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Off. undervisningstilskud til erhvervsfaglige grund- og hovedforløb (i 2002-priser)				Mio. kr.			
Grund- og hovedforløb i alt	2.289	2.408	2.470	2.566	2.663	2.654	2.639
Merkantile grund- og hovedforløb	609	692	762	736	706	662	623
Tekniske grund- og hovedforløb	1.679	1.717	1.708	1.830	1.956	1.992	2.016
Off. Udgift pr. årselev til grund- og hovedforløb				1.000 kr.			
Merkantile grund- og hovedforløb	42,5	44,2	44,0	43,5	42,8	42,5	41,3
Tekniske grund- og hovedforløb	65,0	66,4	66,4	65,1	62,5	63,0	63,1

Figur 3.7

Udgifter pr. årselev på erhvervsfaglige grund- og hovedforløb, 1996 - 2002

Kilde: Finansloven, diverse år.

3.8 Udgifter til de videregående uddannelser

I 2002 udgjorde Undervisningsministeriets (UVM's) udgifter til de videregående uddannelser (KVU og MVU) ca. 3,1 mia. kr. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (VTU) anvendte i 2002 ca. 2,95 mia. kr. til LVU.

Den samlede udgift til videregående uddannelser finansieret af UVM og VTU udgjorde ca. 6 mia. kr. i 2002. Det er en stigning på ca. 1,1 mia. kr. i forhold til 1996, svarende til ca. 22%.

Efter ressortomlægningen i 2001 finansieres korte og mellemlange videregående uddannelser som hovedregel af UVM, mens de lange videregående uddannelser på universiteterne (bachelor- og kandidatuddannelser) finansieres af VTU. Udgiftsoversigten nedenfor til videregående uddannelser er opdelt på UVM-udgifter (KVU/MVU) og VTU-udgifter (LVU) bagud i tid.

Undervisningsministeriets samlede udgifter til KVU og MVU er steget fra ca. 2,4 mia. kr. i 1996 til ca. 3,1 mia. kr. i 2002.

På KVU tegner de merkantile uddannelser sig for over halvdelen af udgifterne, med en samlet udgift på ca. 557 mio. kr. i 2002. Samlet set er udgifterne til KVU steget 46% fra 1996 til 2002.

Udgifterne til MVU er siden 1996 steget ca. 23%, svarende til 2,1 mia. kr. i 2002. De pædagogiske MVU-uddannelser teg-

nede sig i 2002 alene for 64% af MVU-udgifterne.

Udgifterne til LVU udgjorde i alt ca. 3 mia. kr. i 2002. Det er en stigning på ca. 16% i forhold til 1996. Den største post er de samfundsvidenskabelige LVU med en udgift i 2002 på 692 mio. kr., svarende til 23% af de samlede LVU-udgifter. Det er dog sundhedsuddannelser, der har haft den største udgiftsstigning (54%) fra 1996 til 2002.

Det skal bemærkes, at udgifterne til UVM's, men ikke VTU's selvejende institutioner er inkl. moms (dog ikke lønudgifter). Dette medfører en højere bevilning til de korte videregående uddannelser, som udbydes på erhvervsskolerne, samt til dele af de pædagogiske uddannelser.

Udgifterne til de videregående uddannelser i dette afsnit omfatter kun UVM's og VTU's taxameterbevillinger til uddannelse (kapitaludgifter, puljeudgifter mv. er ikke inkluderet). De samlede udgifter stemmer derfor ikke overens med de samlede udgifter til de videregående uddannelser i afsnit 3.1.

Tabel 3.8

Undervisningsministeriets og Videnskabsministeriets udgifter til de videregående uddannelser, 1996 - 2002

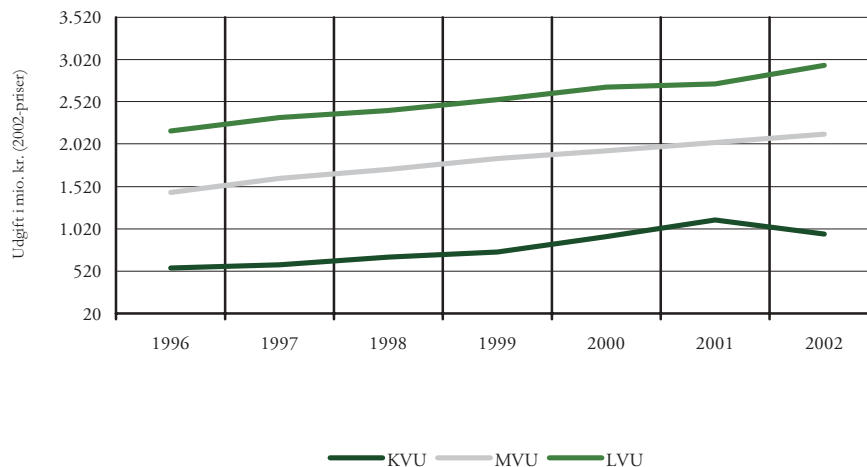
Note: Tabellen omfatter kun udgifter til videregående uddannelser finansieret af UVM og VTU. VTU's udgifter til LVU dækker over udgifter til universiteternes heltidsuddannelser (inkl. bachelor- og kandidatuddannelser og ekskl. ph.d.-uddannelser).

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
UVM's udgifter (2002-priser) 1)							
I alt	2.353,2	2.536,0	2.686,8	2.819,6	3.041,1	3.242,3	3.089,1
KVU	652,2	684,7	762,9	811,8	984,7	1.150,4	953,8
Merkantile uddannelser	236,9	262,4	325,4	376,5	505,0	626,5	557,0
Naturvidenskabelige uddannelser	80,3	79,3	78,9	72,3	64,6	77,0	59,7
Sundhedsuddannelser	14,4	13,1	14,7	16,1	16,5	16,5	14,8
Tekniske uddannelser	320,6	329,9	343,9	346,9	398,7	430,3	322,4
MVU	1.701,0	1.851,3	1.923,9	2.007,8	2.056,4	2.091,9	2.135,3
Samfundsvidenskabelige uddannelser	83,9	82,4	86,3	91,4	98,0	102,5	101,2
Humanistiske uddannelser	41,8	45,7	45,5	47,6	52,1	51,4	54,6
Sundhedsuddannelser	145,9	164,8	179,3	191,3	196,1	214,2	195,5
Pædagogiske uddannelser	1.073,4	1.229,3	1.294,0	1.347,8	1.380,6	1.381,6	1.364,9
Tekniske uddannelser	356,0	329,1	318,9	329,7	329,6	342,1	419,1
VTU's udgifter (2002-priser) 2)							
LVU	2.550,5	2.674,9	2.696,1	2.765,0	2.856,5	2.800,9	2.954,4
Humanistiske uddannelser	611,9	649,6	665,3	665,2	690,2	677,9	658,7
Samfundsvidenskabelige uddannelser	557,8	598,3	604,3	630,7	643,6	621,3	691,6
Naturvidenskabelige uddannelser	650,1	640,7	653,3	659,2	670,2	641,0	653,7
Teknisk videnskabelige uddannelser	453,5	483,6	441,8	455,0	471,4	473,6	524,1
Sundhedsuddannelser	277,2	302,7	331,4	354,9	381,1	387,1	426,3

- 1) Udgifter til undervisnings-, fællesudgifts- og praktiktaxametre. Ekskl. udgifter til udvekslingsstuderende.
- 2) Udgifter til universiteternes heltidsuddannelser (undervisnings-, fællesudgifts- og praktiktaxametre). Ekskl. udgifter til udvekslingsstuderende.

Figur 3.8

Undervisningsministeriets og Videnskabsministeriets udgifter til de videregående uddannelser, 1996 - 2002

Kilde: Finansloven, diverse år.

3.9 Udgift pr. studenterårsværk på de videregående uddannelser

I 2002 blev der i gennemsnit anvendt 61.300 kr. pr. studenterårsværk (STÅ) på de korte videregående uddannelser. De mellemlange videregående uddannelser havde samme år en enhedsomkostning på 45.500 kr. pr. STÅ, mens der på VTU's område blev anvendt 47.100 kr. pr. STÅ på de lange videregående uddannelser.

På Undervisningsministeriets område blev der i gennemsnit på KVU og MVU anvendt hhv. 61.300 kr. og 45.500 kr. pr. studenterårsværk i 2002. Dette var lavere end i tidligere år, hvilket primært skyldes en teknisk omlægning i 2002, hvorefter praktik-STÅ indgår i det samlede antal STÅ, som divideres med bevilningen for at finde udgiften pr. STÅ. Derfor er tallene for KVU og MVU i tabellen nedenfor ikke direkte sammenlignelige over tid.

For KVU havde de naturvidenskabelige uddannelser den største udgift pr. STÅ i 2002 med 73.700 kr. De tekniske KVU-uddannelser havde i 2002 stort set den samme enhedsomkostning med en udgift pr. STÅ på 73.200 kr. Laveste udgift pr. STÅ på KVU-området i 2002 havde de merkantile uddannelser (55.300 kr. pr. STÅ).

På MVU-området tegnede de tekniske uddannelser sig for den største udgift pr. STÅ i 2002 med 69.500 kr. pr. STÅ. De mellemlange videregående sundhedsuddannelser havde en enhedsomkostning på 64.800 kr. pr. STÅ i 2002, mens de samfundsvidenskabelige, humanistiske og

pædagogiske MVU-uddannelser alle havde en udgift på ca. 40.000 kr. pr. STÅ i 2002.

På de lange videregående uddannelser under VTU var den gennemsnitlige udgift pr. STÅ 47.100 kr. i 2002. Dette svarer stort set til niveauet i årene forud.

De teknisk videnskabelige uddannelser havde i 2002 den højeste enhedsomkostning på LVU-området, med 73.200 kr. pr. STÅ. Derefter fulgte sundhedsuddannelserne, der i 2002 havde en udgift pr. STÅ på 71.600 kr. De naturvidenskabelige LVU anvendte i 2002 65.800 kr. pr. STÅ, hvilket er ca. 10% lavere end i 1996. De laveste udgifter pr. STÅ på LVU-området findes på de humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser, der i 2002 anvendte hhv. 36.800 kr. og 31.900 kr. pr. STÅ.

Tabel 3.9

Udgifter pr. studenter-
årsværk (STÅ) ved de
videregående uddannel-
ser, 1996 - 2002

Note: Tabellen omfatter kun udgifter pr. STÅ på videregående uddannelser finansieret af UVM og VTU. VTU's udgifter til LVU dækker over udgifter til universiteternes heltidsuddannelser (inkl. bachelor- og kandidatuddannelser og ekskl. ph.d.-uddannelser).

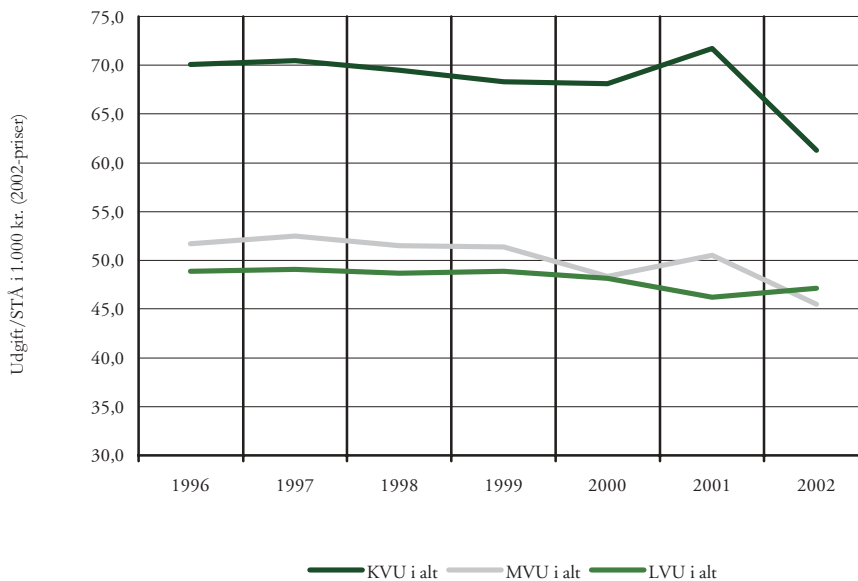
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
UVM's udgifter pr. årsstuderende (2002-priser) 1)							
KVU	68,7	69,1	68,1	66,9	68,9	71,7	61,3
Merkantile uddannelser	60,0	57,7	59,3	58,1	61,9	62,3	55,3
Naturvidenskabelige uddannelser	87,0	88,9	90,3	88,9	86,8	119,4	73,7
Sundhedsuddannelser	71,3	70,8	70,3	69,0	67,6	67,3	55,8
Tekniske uddannelser	72,5	77,3	74,3	75,2	77,5	84,5	73,2
MVU	50,7	51,4	50,5	50,4	49,0	50,5	45,5
Samfundsvidenskabelige uddannelser	42,2	42,7	40,9	44,4	43,1	43,1	40,7
Humanistiske uddannelser	50,5	55,4	54,7	55,4	55,4	56,2	40,9
Sundhedsuddannelser	61,2	63,3	63,6	63,5	62,2	55,0	64,8
Pædagogiske uddannelser	45,9	47,4	46,7	46,4	45,0	47,1	40,0
Tekniske uddannelser	72,2	69,7	68,5	67,8	67,4	68,7	69,5
VTU's udgifter pr. årsstuderende (2002-priser)							
LVU	48,9	49,1	48,7	48,9	48,2	46,2	47,1
Humanistiske uddannelser	37,4	37,8	37,4	37,6	36,9	35,7	36,8
Samfundsvidenskabelige uddannelser	32,0	33,3	33,4	33,6	33,1	31,3	31,9
Naturvidenskabelige uddannelser	72,8	71,1	70,2	70,3	70,5	65,7	65,8
Teknisk videnskabelige uddannelser	79,0	77,9	77,9	77,2	74,0	71,3	73,2
Sundhedsuddannelser	74,9	73,8	73,3	73,2	72,3	69,5	71,6

1) Faldet fra 2001 til 2002 på KVU/MVU skyldes hovedsageligt en teknisk finanslovsomlægning i 2002, hvorved praktik-STÅ medregnes i det samlede antal STÅ, der indgår i beregningen af udgiften pr. STÅ. 2002-tallene er derfor ikke direkte sammenlignelige med tallene for tidligere år.

Figur 3.9

UVM's og VTU's udgifter
pr. studerende (STÅ) på
de videregående uddan-
nelser, 1996 - 2002

Note: Pga. en teknisk finanslovsomlægning er 2002-tallene for KVU/MVU ikke direkte sammenlignelige med tallene for tidligere år.

Kilde: Finansloven, diverse år.

3.10 Offentlige udgifter til voksenuddannelse

De offentlige udgifter til voksenuddannelse udgjorde 6,5 mia. kr. i 2001. I perioden 1998 til 2001 faldt udgifterne med 21,3%.

I 2001 udgjorde de samlede udgifter til voksenuddannelse i offentligt regi 6,5 mia. kr. Udgifterne steg konstant fra 1993 til 1998, fra 5,8 mia. kr. til 8,2 mia. kr. eller 40,4%. I 1999 var udgifterne faldet til 7,3 mia. kr. Udgiftsfaldet fra 1998 til 1999 er hovedsageligt forårsaget af daghøjskolerne, AMU og Åben Uddannelse, som alle havde betydelige aktivitetsfald i 1999. Efter 1998 faldt udgifterne frem til 2000. I 2001 ses en svag stigning i de offentlige udgifter til voksenuddannelse.

Udgifterne omfatter ikke brugerbetaling på en række uddannelser: folkehøjskoler, åben uddannelse på erhvervsskolerne, aftenkoleundervisning, Folkeuniversitetet og VUC. Tallene er også ekskl. offentlig uddannelsesstøtte i forbindelse med særlige uddannelsesstilbud, orlovsydelse og støtte til revalidender under uddannelse samt efteruddannelse i privat regi m.v.

Udgifterne til AMU-kurser udgør den største enkeltpost af de offentlige udgifter til voksenuddannelse. I 2001 udgjorde udgifterne 1,4 mia. kr., hvilket svarer til 21,3% af områdetets samlede udgifter.

I 2001 udgjorde udgifterne til åben uddannelse 757 mio. kr.; udgifterne steg markant i perioden fra 1993 til 1998. Den store stigning skyldes, at målgruppen for åben uddannelse i 1994 blev udvidet ved hjælp af mere fleksible rammer for udbuddet af uddannelsesstilbud. Desuden blev åben uddannelse udvidet med nye uddannelser. Væksten i udgifterne fra 1997 til 1998 skyldtes i høj grad erhvervsskolerne pc-brugeruddannelse.

Kompenserende specialundervisning for voksne er en helt særlig foranstaltning, som tager udgangspunkt i den enkelte handicap og kompensationsmuligheder. Undervisningen afvikles oftest som eneundervisning, hvilket gør den særdeles udgiftstung. Udgifter til specialundervisning for voksne er steget fra 586 mio. kr. i 1993 til 693 mio. kr. i 1999 (se note til tabel).

Udgifterne til VUC i 2001 var 987 mio. kr., og de kommunale udgifter til aften-skolerne (folkeoplysningsloven) udgjorde 498 mio. kr. (se note til tabel).

Tabel 3.10

Offentlige udgifter til
voksenuddannelse i of-
fentligt regi, 1993 - 2001

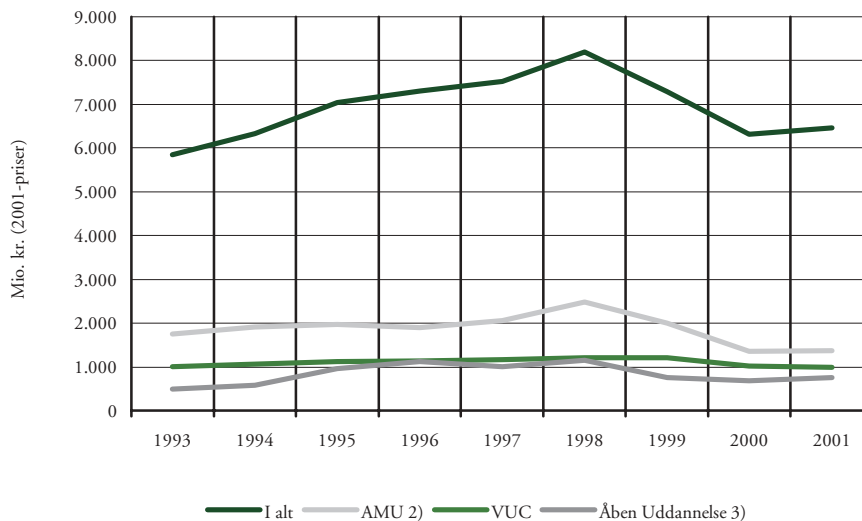
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Offentlige udgifter (2001-priser)	Mio. kroner								
I alt	5.840	6.326	7.046	7.305	7.520	8.202	7.286	6.305	6.453
Daghøjskolerne 1)	369	466	656	602	735	772	527	434	415
AMU 2)	1.750	1.911	1.969	1.905	2.054	2.488	1.996	1.356	1.377
Folkehøjskolerne	663	668	678	645	621	571	565	553	514
VUC	1.003	1.062	1.129	1.135	1.176	1.208	1.209	1.020	987
Åben Uddannelse 3)	500	586	964	1.119	1.004	1.152	755	685	757
VEUD 4)	-	24	21	10	11	18	26	25	22
Husholdnings- og håndarbejdsskoler	92	96	93	91	81	75	79	82	80
Dansk som andetsprog 5)	346	388	443	648	665	718	877	924	1.048
Specialundervisning for voksne 11)	586	589	583	599	604	638	693	693	693
Læsekurser for voksne 6)	-	-	-	22	30	35	34	13	3
FVU 7)	-	-	-	-	-	-	-	-	37
Aftenskoler (folkeoplysningsloven) 11)	532	537	510	510	508	493	498	498	498
Søfartsstyrelsens uddannelser 8)	-	-	-	-	-	7	5	5	5
Kulturministeriets uddannelser 9)	-	-	-	21	20	18	18	15	15
Kurser for jordbrugere 10)	-	-	-	-	11	10	5	3	4

Note: Tallene er afrundede.

1) Den kommunale andel af udgifterne før 1996 er skønnet. 2) Ekskl. deltagerstøtte. 3) Indbefatter fra og med 2001 også udgifter for Åben Uddannelse finansieret af Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering (FL §20.72.31). 4) Omfatter kun tillægstaxametret til voksendeltagere. 5) For 1993-99 regnes med en timepris på 61,70 kr. For 2000 61,60 kr. og for 2001 63,60 kr. Udgiften i 2001 er opgjort efter antal betalingstimer, som er den reelle undervisningsudgift. Da man ikke har registreret antal betalingstimer tidligere, er udgifterne i 2000 og før af samme grund underestimerede. 6) Amternes nettoudgifter (konto 3.13). Noget kan være konteret på VUC-kontoen, og der er forskellige konteringspraksis i amterne. 7) Udgangspunkt i årselevtallet og standardtaksten i 2001 (54.659 kr./årselev). Den samlede udgift kan henføres til statslig refusion til amterne, AF's udgifter under aktivrammen til forsikrede ledige, samt kommunale udgifter til ikke-forsikrede ledige under lov om aktiv socialpolitik. 8) Ekskl. indtægtsdækket virksomhed. 9) Pga. ændret konteringspraksis har det ikke været muligt at opgøre udgifter for 2000. Derfor er 2001-udgifter anvendt. Frem til 1999 indeholder udgiftstallet også deltagerbetaling m.v. 10) Direktoratet for Fødevarerhvervs uddannelser. 11) Indberetningerne for 2000 og 2001 er endnu ikke afsluttet. Derfor er 1999-tal anvendt.

Figur 3.10

Offentlige udgifter til
voksenuddannelse, op-
gjort på samtlige udgif-
ter og udvalgte uddan-
nelsesområder i offent-
ligt regi, 1993 - 2001

Kilde: "Voksenuddannelse i tal - 2002", Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor.

3.11 Udgifter til Statens Uddannelsesstøtte

Der bruges betydelige beløb på Statens Uddannelsesstøtte (SU), omkring 10,9 mia. kr. i 2002. Stipendier udgjorde i 2002 79,8% af udgifterne; resten gik til SU-lån. I samme år gik 77,1% af de samlede udgifter til videregående uddannelsesstøtte.

I 2002 lå den samlede tildeling af SU-stipendier og SU-lån på ca. 10,9 mia. kr. Ca. 300.400 personer modtog 8,7 mia. kr. af dette beløb som stipendier (79,8%); resten blev modtaget som lån.

I slutningen af 1988 blev klippekortsystemet introduceret. Reglerne for SU er i dag opdelt efter, hvorvidt støtten tildeles studerende ved en ungdomsuddannelse (uden for klippekortet) eller ved en videregående uddannelse (inden for klippekortet). SU tildeles som stipendium og lån (frivilligt). Der findes en stipendiesats for hjemmeboende og en sats for udeboende studerende, mens lånesatsen er den samme. Lån tildeles i forbindelse med stipendium. For alle uddannelsesstyper gælder, at støttemodtagere tildeles et fri-beløb til egenindkomst for hver måned i støtteåret. De unge har altså ret til at have en månedlig indtjening i form af løn.

Fra 1992 til 2002 steg udgiften til Statens Uddannelsesstøtte med 4,0 mia. kr. fra 6,9 mia. kr. til 10,9 mia. kr. Dette kan hovedsagelig forklares ved en stigning i stipendieudgifterne fra 5,7 mia. kr. i 1992 til 8,7 mia. kr. i 2002. Udgiften til SU-lån steg også, med 1,0 mia. kr.

At udgifterne til stipendier steg er en naturlig følge af, at flere uddannelser blev stipendieberettigede, og at alle forældreafhængige støttemodtagere (fra 1996) kunne få et grundstipendium uanset forældrenes indkomst. Desuden betød indsatsen for de unge markant lavere kon-tanthjælps- og dagpengesatser til unge under 25 år, hvilket fik flere unge til at uddanne sig på stipendier.

Niveauet for SU-lån lå nogenlunde stabilt fra 1992 til 1995. Herefter ses en stigning i udgifterne. I 2002 er udgiften til SU-lån 2,2 mia. kr. Stigningen i lånudgiften fra 1995 til 1996 skyldes bl.a., at lånesatsen steg ekstraordinært som kompensation for en samtidig nedsættelse af stipendiesatsen for hjemmeboende. Fra 1996 valgte tillige en stigende andel at optage lån.

I 2002 fik den gennemsnitlige SU-støttemodtager ved ungdomsuddannelserne 19.100 kr. i stipendium og 15.300 kr. i lån. For de videregående uddannelser er de tilsvarende gennemsnitsbeløb 36.000 kr. (stipendium) og 19.400 kr. (SU-lån).

Tabel 3.11

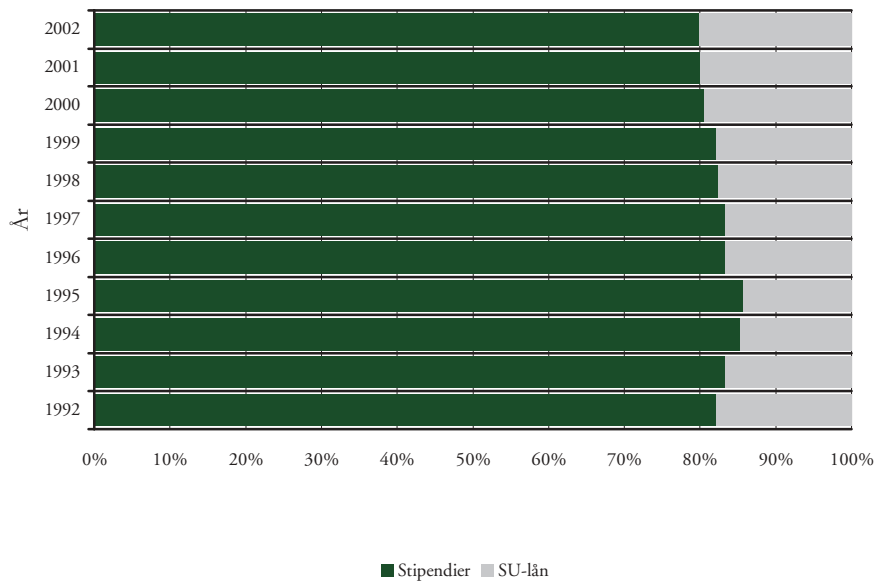
Udgifter til Statens Uddannelsesstøtte, 1992 – 2002

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Udgifter (2002-priser)											
Mia. kroner											
Tildeling i alt	6,9	7,2	7,5	7,4	8,3	8,8	9,3	9,7	10,2	10,8	10,9
Stipendier	5,7	6,1	6,2	6,4	6,9	7,3	7,7	8,0	8,2	8,6	8,7
SU-lån	1,2	1,2	1,1	1,1	1,4	1,5	1,7	1,7	2,0	2,2	2,2
Ungdomsuddannelsesstøtte	1,6	1,8	1,9	1,9	2,1	2,3	2,3	2,4	2,5	2,6	2,5
Videregående uddannelsesstøtte	5,3	5,5	5,5	5,5	6,2	6,5	7,0	7,2	7,7	8,2	8,4
Antal											
Antal støttemodtagere											
Ungdomsuddannelser	81.800	93.000	96.200	96.600	112.900	117.000	121.000	118.900	117.400	116.500	116.800
Videregående uddannelser	128.500	131.100	135.200	138.800	147.900	157.000	164.400	171.000	177.700	181.600	183.600
1.000 kr.											
Tildeling pr. støttemodtager (2002-priser)											
Ungdomsuddannelser											
Stipendier	17,7	16,9	17,4	17,3	16,1	16,4	17,7	18,3	18,6	19,0	19,1
SU-lån	13,1	12,0	11,9	11,3	13,1	13,6	15,2	15,0	15,3	15,6	15,3
Videregående uddannelser											
Stipendier	33,7	33,7	33,4	33,4	34,5	34,1	34,3	34,1	34,4	35,6	36,0
SU-lån	16,1	16,1	15,7	15,8	18,6	18,2	18,4	18,4	18,7	19,3	19,4

Note Pga. afrundinger kan der forekomme afvigelser i summerne. Omregnet til 2002-priser.

Figur 3.11

Udgifter til Statens Uddannelsesstøtte (stipendier og SU-lån), 1992 – 2002

Kilde: "SU-støtte og SU-gæld" diverse udgivelser, SU-Styrelsen, "Statistisk 10-års oversigt", Danmarks egne beregninger fra UNI-C Statistik & Analyse.

3.12 Udgifter til forskning

Udgifterne til forskning steg konstant, fra 1991 til 2001, hvor der blev brugt rundt regnet 31,8 mia. kr. til forskning. Erhvervslivets forskningsudgifter blev mere end fordoblet i perioden.

I 2001 udgjorde de samlede udgifter til forskning ca. 31,8 mia. kr., fordelt på 21,9 mia. kr. fra erhvervslivet (68,8%) og 9,9 mia. kr. fra det offentlige (31,2%).

Fra 1991 til 2001 steg de samlede udgifter til forskning med 84,3%. Erhvervslivets forskningsudgifter steg i samme periode med 116,5%; for de offentlige udgifter ses en stigning i perioden på 38,7%.

Der er betydelig forskel på, hvor stor en andel af de offentlige udgifter der bevilges til de enkelte videnskabelige områder. I 2001 blev der brugt flest penge på det naturvidenskabelige område, ca. 2,7 mia. kr., efterfulgt af det sundhedsvidenskabelige område med ca. 2,3 mia. kr.

Den samlede stigning i de offentlige udgifter til forskning dækker over forskellige bevægelser i opgørelsesperioden. Sammenlignes 1991 med 2001, ses, at alle forskningsfelter havde en stigende offentlig udgift.

Den største stigning i de offentlige udgifter fra 1991 til 2001 ses for det samfundsvidenskabelige område med en stigning på 99,7%, efterfulgt af det humani-

stiske område (inkl. psykologisk/pædagogisk område) med en stigning på 53,2%.

I 2001 var humaniora det forskningsfelt, der havde de laveste offentlige udgifter (1.198 mio. kr.).

Det offentliges udgifter til det teknisk videnskabelige forskningsfelt udviste den laveste stigning fra 1991 til 2001; for dette forskningsfelt steg de offentlige udgifter kun med 10,9%.

Tabel 3.12

Private og offentlige udgifter til forskning, fordelt på sektorer og forskningsfelt, 1991 – 2001

	1991	1993	1995	1997	1998 1)	1999	2000	2001
Udgifter (2001-priser)	Mio. kroner							
Udgifter i alt	17.251	18.406	21.004	23.411	25.893	27.783	29.588	31.786
Offentlige udgifter i alt	7.152	7.675	8.951	9.025	9.505	9.747	9.850	9.920
Højere læreanstalter	3.893	4.206	5.150	5.192	5.368	5.398	5.850	5.885
Øvrige offentlige sektor	3.055	3.279	3.574	3.608	3.872	4.042	3.739	3.800
Privat ikke-erhvervsdrivende sektor	204	190	227	225	265	307	261	235
Erhvervslivets udgifter i alt 2)	10.099	10.731	12.053	14.386	16.481	18.036	19.738	21.866
Offentlige udgifter, fordelt på forskningsfelt (2001-priser)	7.153	7.673	8.952	9.024	.	9.747	9.851	9.921
Naturvidenskab	1.890	2.054	2.285	2.784	.	2.835	2.818	2.664
Teknisk videnskab	1.172	1.210	1.232	1.277	.	1.188	1.163	1.300
Sundhedsvidenskab	1.861	2.079	2.441	2.052	.	2.262	2.270	2.287
Jordbrugs-/veterinærvidenskab	819	827	1.091	977	.	1.075	1.109	1.216
Samfundsvidenskab	629	682	870	918	.	1.128	1.300	1.256
Humaniora inkl. psyk./pæd.	782	821	1.033	1.016	.	1.259	1.191	1.198

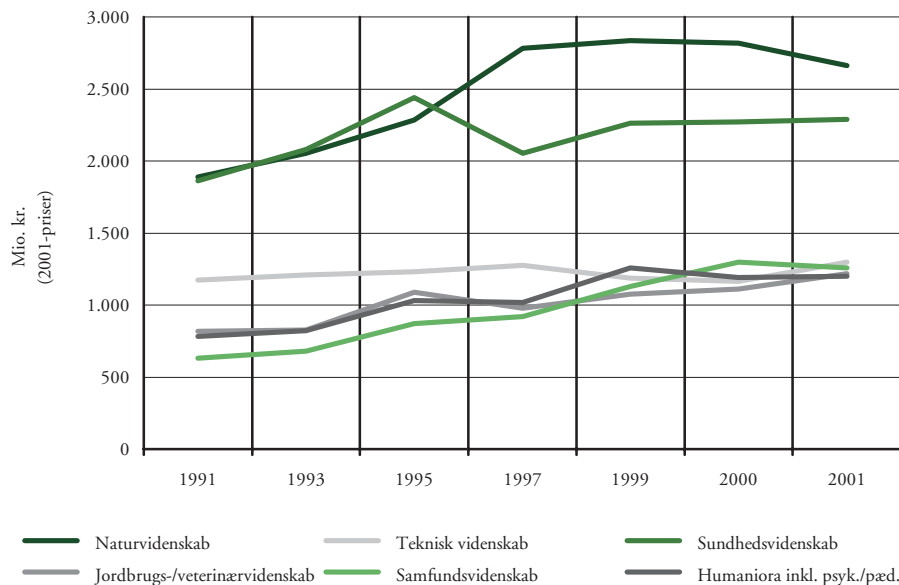
Note: Summerne kan afvige pga. afrundinger.

1) Opgørelsen af den offentlige sektors udgifter til FoU i 1998 er estimeret.

2) Da der ikke foreligger opgørelse af erhvervslivets forskning og udviklingsarbejde i 2000, er 2000-tallet for denne sektor estimeret ud fra indberetningerne i 1999 og 2001.

Figur 3.12

Offentlige udgifter til forskning, fordelt på forskningsfelt, 1991 – 2001

Kilde: "Forskning og udviklingsarbejde i den offentlige sektor - Forskningsstatistik 2001", Analyseinstitut for Forskning.

3.13 Adgangen til computere for elever og lærere på ungdomsuddannelserne i Danmark og i udvalgte lande

I Danmark var der i 2001 3 elever pr. computer, og der var 2 lærere pr. computer. Dette er en god udstyrssituation i forhold til andre lande.

Danmark og de øvrige nordiske lande skiller sig klart ud, når det drejer sig om antal lærere pr. computer og antal elever pr. computer ved ungdomsuddannelserne.

I Danmark er der kun 2 lærere pr. computer på ungdomsuddannelserne og 3 elever pr. computer. Gennemsnittet for de lande, vi sammenligner Danmark med, er hhv. 6 lærere pr. computer og 9 elever pr. computer.

I Sverige har hver lærer på ungdomsuddannelserne adgang til sin egen computer. I Finland og Norge er der, som i Danmark, 2 lærere pr. computer.

I Belgien (flamsktalende del af Belgien) og i Italien er der 15 lærere pr. computer, mens lærerne i Korea har adgang til hver sin computer.

I Mexico er der 17 elever pr. computer, i Spanien er der 16. Spanien efterfølges af Portugal, hvor der er 14 elever pr. computer.

Data stammer fra OECD's undersøgelse af ungdomsuddannelsesinstitutioner "International Survey of Upper Secondary Schools", der blev gennemført i 15 lande. Undersøgelsen omfatter ud over it forhold om lærerne, adgang til skolen, vejledning m.v.

Trods den gode udstyrssituation i fx Danmark og Sverige angiver skolelederne bl.a. i disse lande, at den største hindring for brug af it i undervisningen er for få computere til eleverne.

Tabel 3.13

Adgangen til computere for elever og lærere på ungdomsuddannelserne i Danmark og i udvalgte lande – 2001

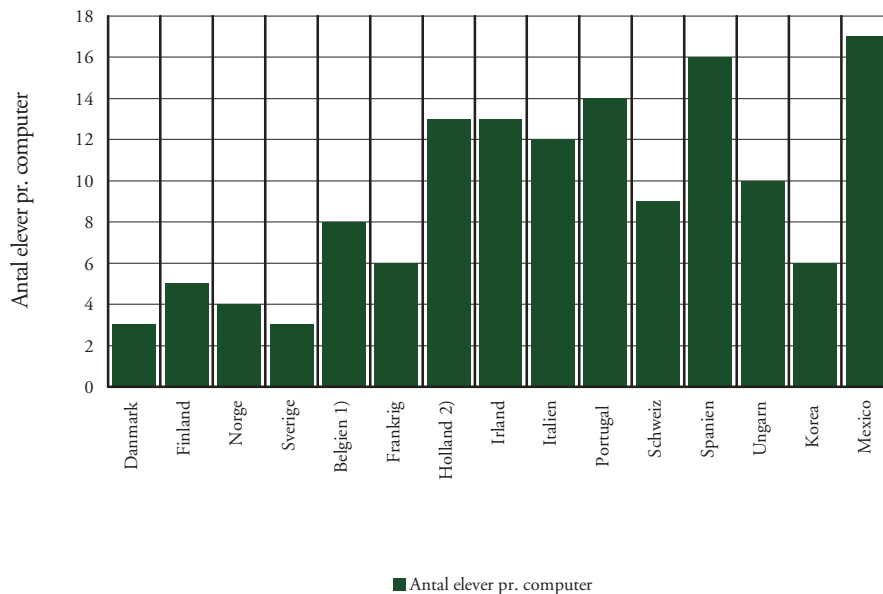
	Antal lærere pr. computer	Antal elever pr. computere
Gennemsnit for udvalgte lande	6	9
Danmark	2	3
Finland	2	5
Norge	2	4
Sverige	1	3
Belgien 1)	15	8
Frankrig	9	6
Holland 2)	2	13
Irland	9	13
Italien	15	12
Portugal	10	14
Schweiz	3	9
Spanien	6	16
Ungarn	5	10
Korea	1	6
Mexico	7	17

1) Flamsktalende del af Belgien.

2) Opfyldte ikke de internationale krav til svarprocent.

Figur 3.13

Antal elever pr. computer på ungdomsuddannelserne i Danmark og udvalgte lande – 2001

Kilde: ” Education at a Glance 2003”, OECD.

3.14 Antal uddannelsessteder

I 2001 var der i alt registreret 3.418 uddannelsessteder i Danmark. Af disse udgjorde grundskolerne alene 70,0%.

I 2001 var der registreret 3.418 uddannelsessteder i Danmark. Antallet af institutioner har varieret med en faldende udviklingstendens siden midten af 1990'erne.

I 2001 var der 2.391 grundskoler, hvilket svarer til 70,0% af alle registrerede uddannelsessteder i Danmark. Folkeskolerne udgjorde 70,8% af grundskolerne, de selvejende private skoler 19,2% og efterskolerne 10,0%.

Fra 1992 til 2001 faldt antallet af folkeskoler med 2,3%. I 2001 var der i alt 1.693 folkeskoler.

For de selvejende private grundskoler ses et stigende antal skoler. Fra 1992 til 2001 steg antallet af skoler med 10,0%, og i 2001 var der i alt 460 selvejende private skoler.

Også for efterskolerne ses en stigning i antallet af skoler fra 1992 til 2001 (stigningen svarer til 11,2%). Fra 1999 til 2000 faldt antallet af efterskoler dog med 15. I 2001 var der i alt 238 efterskoler.

I 2001 var der 145 gymnasier, hf-kurser og studenterkurser. Heraf var 18 selvejende private skoler.

Antallet af erhvervsskoler m.v. (inkl. afdelinger) var 222 i 2001. Af disse var ca. 56% handels- og tekniske skoler, ca. 14% var social- og sundhedsskoler, og 18% var landbrugs-, husholdnings- og levnedsmiddelskoler.

I 2001 var der registreret 197 videregående uddannelsesinstitutioner (inkl. universitetslovsinstitutioner). I 1992 var tallet 205.

Antallet af lærerseminarier faldt fra 23 til 20 fra 1992 til 2001. Også for sygeplejerskolerne ses et fald, her fra 27 til 21.

For de øvrige uddannelsessteder ses et fald i antallet af skoler fra 1992 til 2001, fra 519 til 463 skoler. Faldet skyldes især folkehøjskoler, produktionsskoler og daghøjskoler. Men antallet af VUC-centre steg fra 79 til 90 skoler i perioden.

I 2001 var der i alt 22 AMU-centre (inkl. landtransportskolen) og 123 daghøjskoler.

Tabel 3.14

Antallet af registrerede uddannelsessteder i Danmark, opgjort pr. 1. juni, 1992 – 2001

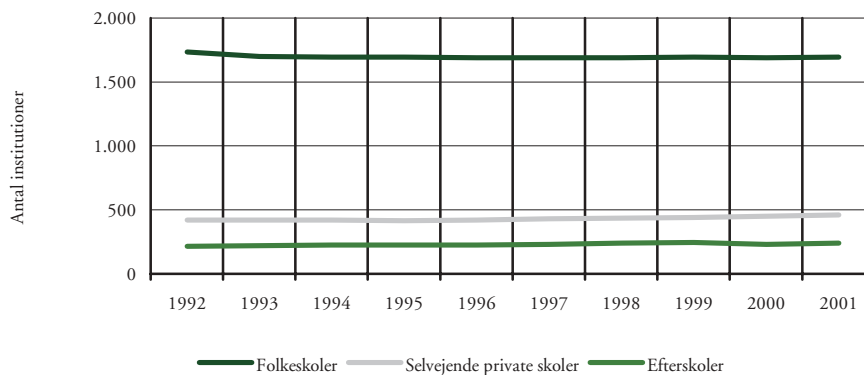
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Antal registrerede uddannelsessteder										
Uddannelsessteder i alt	3.516	3.499	3.487	3.472	3.514	3.511	3.510	3.514	3.468	3.418
Grundskoler 1)	2.365	2.343	2.336	2.333	2.338	2.348	2.364	2.381	2.370	2.391
Heraf: Folkeskoler	1.733	1.702	1.695	1.693	1.691	1.689	1.689	1.693	1.688	1.693
Selvejende private skoler	418	419	418	416	421	429	434	442	451	460
Efterskoler	214	222	223	224	226	230	241	246	231	238
Gymnasier, hf- og studenterkurser 2)	156	152	152	151	151	150	150	150	150	145
Heraf: Selvejende private skoler	24	23	22	22	22	21	21	21	21	18
Erhvervsskoler m.v.	271	263	260	253	265	259	252	258	244	222
Heraf: Handels- og tekniske skoler 3)	129	125	124	121	121	121	120	121	115	125
Landbrugs-, husholdnings- og levnedsmiddelskoler	59	59	60	57	57	53	52	53	43	40
Sundhedsuddannelsesskoler	45	41	40	39	40	39	38	37	37	38
Heraf: Social- og sundhedsskoler	38	34	33	32	32	31	30	29	29	30
Videregående uddannelsesinstitutioner 3)	205	200	199	199	200	195	194	189	190	197
Heraf: Lærerseminarier	23	20	20	20	20	20	20	19	19	20
Pædagogseminarier	34	33	33	34	34	34	33	33	34	36
Sygeplejerskoler	27	27	26	26	26	25	23	21	21	21
Øvrige uddannelsessteder	519	541	540	536	560	559	550	536	514	463
Heraf: VUC-centre	79	79	77	77	78	79	78	78	74	90
AMU-centre og landtransportskole	41	40	39	39	33	32	29	29	28	22
Forvaltningsskoler	28	28	28	28	28	29	29	29	29	28
Folkehøjskoler (inkl. ungdomshøjskoler)	100	99	103	105	104	102	101	103	95	84
Produktionsskoler	103	118	117	109	107	109	107	106	107	97
Daghøjskoler	167	176	175	174	194	190	186	171	162	123
Fri ungdomsuddannelsesskoler 4)	1	1	1	4	16	18	20	20	19	19

Note: Søgt klassificeret efter højeste uddannelsesniveau. Undtaget er dog erhvervsskoler m.v., som henviser til ungdomsuddannelse, selvom en række skoler udbyder korte videregående uddannelser. Nogle institutioner kan have flere institutionstyper på en adresse, fx lærerseminarier og pædagogseminarier, og er derfor registreret 2 steder. Tabellen bygger på Danmarks Statistisk opgørelse af institutioner.

- 1) Ekskl. specialskoler for børn og voksne, sprogskoler og kommunale ungdomsskoler. (I 2001 udgjorde denne gruppe 665 skoler).
- 2) Ekskl. hf på seminarierne (indgår under lærerseminarierne).
- 3) Inkl. Danmarks Statistiks registrering af afdelinger under hovedskolerne.
- 4) Har status som uddannelsessted for fuu, fx Skolen for Økologiske Igangsættere. En række andre skoler udbyder også fuu, men disse skoler er registreret efter hovedformål under fx folkehøjskoler, håndarbejds-skoler m.v.

Figur 3.14

Antallet af registrerede folkeskoler, selvejende private skoler og efterskoler i Danmark, opgjort pr. 1. juni, 1992 – 2001

Kilde: "Institutionsregisteret" – særkørsel, Danmarks Statistik samt egne beregninger fra UNI-C Statistik & Analyse.

3.15 Antal lærere

I 2001 var der ansat omkring 55.000 lærere i folkeskolen og på de frie grundskoler. Der var hhv. 21.000 og 16.000 på erhvervsskolerne og MVU'erne. Rundt regnet 10.000 lærere var ansat på det almengymnasiale område. Ved universitetslovsinstitutionerne var der ansat ca. 32.000 lærere.

Statistikken på lærerområdet er for visse områder noget sparsom. Opgørelsen viser, at der i 2001 var ansat i alt mindst 134.000 lærere.

I folkeskolen og på de frie grundskoler var der i 2001 ansat ca. 55.000 lærere. Folkeskolens andel var størst med ca. 87% eller 48.000 lærere. De frie grundskoler havde ansat ca. 7.000 lærere.

Frem til 1993 blev lærerårsværk for folkeskolen og de frie grundskoler beregnet ud fra lærerløntimer omregnet til fuldtidslærere. Herefter bruges årlig arbejdstid, som omfatter undervisningstimer, forberedelsestid og tid til øvrige opgaver, til beregningen. Det viser sig, at der er små forskelle mellem antallet af lærere og antallet af årsværk, hvilket er ensbetydende med, at relativt få lærere er deltidsansat eller ansat i kortere perioder.

Det almengymnasiale uddannelsesområde bestående af gymnasiet, 2-årigt hf og studenterkurser havde omkring 10.000 lærere ansat i 2001. Antallet af lærerårsværk kan ikke opgøres i 2001. Fra 1992 til 2001 steg antallet af lærere med ca.

1.000. Antallet af lærerårsværk har dog været konstant i den opgjorte periode.

Erhvervsskoler m.v. (inkl. erhvervsgymnasiale uddannelser og korte videregående uddannelser på erhvervsskolerne) havde i 2002 ansat ca. 21.000 lærere, der svarede til ca. 12.000 lærerårsværk. Fra 1996 til 2002 faldt antallet af lærere med omkring 2.000, mens antallet af årsværk lå stabilt på omkring 12.000.

De mellemlange videregående uddannelser (se note til tabel 3.15) havde et varierende antal lærere ansat. I 2001 var der ca. 16.000 lærere ansat, og i 1996 var tallet 19.000, men det samlede antal lærerårsværk lå konstant på omkring 3.000.

Ved universitetslovsinstitutionerne (se note til tabel 3.15) var der i 2001 ansat 32.000 lærere mod ca. 30.000 i 1996.

På universitetslovsinstitutionerne er der markant forskel på antal lærere og antal lærerårsværk. I 2001 var der ca. 10.000 lærerårsværk. Dette indikerer, at området er præget af mange deltidsansatte.

Tabel 3.15

Lærere, fordelt på uddannelsesniveau, 1992 – 2001

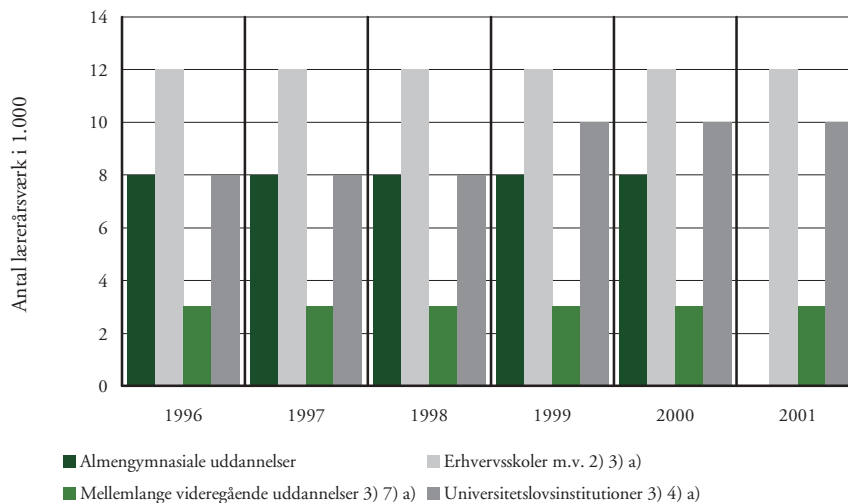
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Antal i 1.000										
Grundskolen i alt 1)	61	61	-	-	-	53	54	55	.	55
Folkeskolen 1) 6)	-	-	-	-	-	47	48	49	.	48
Frie grundskoler 1)	-	6	6	6	6	6	6	6	.	7
Almengymnasiale uddannelser a)	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10
Erhvervsskoler m.v. 2) 3) a)	-	-	-	-	23	23	24	22	21	21
Mellemlange videregående uddannelser 3) 7) a)	-	-	-	-	19	20	21	16	16	16
Universitetslovsinstitutioner 3) 4) a)	-	-	-	-	30	32	32	33	32	32
Årsværk i 1.000										
Grundskolen 1)	55	-	-	-	-	50	52	52	.	.
Folkeskolen 1) 6)	50	-	-	-	-	44	46	46	.	.
Frie grundskoler 1)	5	5	5	6	6	6	6	6	.	.
Almengymnasiale uddannelser	8	8	8	8	8	8	8	8	8	.
Erhvervsskoler m.v. 2) 3) a)	-	-	-	-	12	12	12	12	12	12
Mellemlange videregående uddannelser 3) 7) a)	-	-	-	-	3	3	3	3	3	3
Universitetslovsinstitutioner 3) 4) a)	-	-	7	7 5)	8	8	8	10	10	10

Noter: Eks.: 1992 svarer til undervisningsåret 1992/93.
 -: Oplysninger ikke tilgængelige.
 .: Oplysninger foreligger ikke.
 a) Skøn i 2001.

1) Ændret opgørelsesmetode hvorfor tallene ikke er helt sammenlignelige. Efterskoler indgår ikke. Tallene for lærere kan ikke opgøres i 2000. 2) EUD, erhvervsgymnasiale uddannelser og korte videregående uddannelser. 3) Indeholder undervisere/forskere og deltids- og timelærere. 4) I 2000 og 2001 omfattende: KU, ÅU, OU, RUC, AUC, DTU, handelshøjskolerne i København og Århus og Syd, Danmarks Farmaceutiske Højskole, KVL og Danmarks Lærerhøjskole. 5) Skøn (for universitetslovsinstitutionerne i 1995). 6) Fra og med 1997 er tallene ekskl. ledere, børnehaveklasseledere og pædagoger. 7) I 2001 omfattende: Sociale højskoler, teknika, handelshøjskoleafdelinger, ergo- og fysioterapeutskoler, Jordemoderskolen, hospitalslaborantskoler, lærer-, husholdnings-, håndarbejds- og pædagogseminarier, Dansk Sløjdlærerskole, Sygeplejerskeskolehøjskolen i Århus, Danmarks Journalisthøjskole og DPU (meget få).

Figur 3.15

Antal lærerårsværk, fordelt på udvalgte uddannelsesniveauer, 1996 – 2001

Anm.,: I 2001 forelå der ikke tal for de almengymnasiale uddannelser.

Kilde: SCL-oplysninger samt nøgletal fra diverse grundskole- og gymnasiestatistikker, Undervisningsministeriets Forhandlingskontor og skøn foretaget af UNI-C Statistik & Analyse.

3.16 Elev/lærerratio og normalklassekvotient

Der er flest elever pr. lærer ved 1-årig hhx og erhvervsuddannelsernes merkantile uddannelser. I 2001 var der på disse hhv. 14,1 og 12,4 elever pr. lærer. For de tekniske uddannelser var der 8,7 elev/lærer

I 1999 udgjorde elev/lærerratioen i folkeskolen 10,7 mod en ratio på 9,7 for de frie grundskoler. Fra 1998 til 1999 steg elev/lærerratioen i folkeskolen fra 10,5 til 10,7, og i de frie grundskoler faldt ratioen i samme periode fra 11,4 til 9,7. For grundskolen findes der ikke nyere tal end 1999 for elev/lærerratioen.

Normalklassekvotienten angiver antal elever i en klasse, der modtager såkaldt almindelig undervisning. Det betyder, at rene specialklasser ikke indgår i normalklassekvotienten. I folkeskolen var der i 2001 gennemsnitligt 19,0 børn i klassen. For de frie grundskoler var normalklassekvotienten i samme år 17,0.

I 2000 var elev/lærerratioen ved de almengymnasiale uddannelser 8,6. Elev/lærerratioen har for det samlede almengymnasiale område udvist et fald i perioden fra 1992, hvor den lå på 8,9. Det svarer til, at der i dag er 0,3 elever færre pr. fuldtidslærer på det almengymnasiale uddannelsesområde.

For det almengymnasiale område ses tillige at normalklassekvotienten i 2002 var højst for gymnasiet med 24,9. Kvotienten

for hf og studenterkurser lå på hhv. 23,1 og 21,4. For studenterkurser ses en næsten konstant stigning i normalklassekvotienten fra 1992 til 2000. Sammenlignes 1992 med 2001, ses en stigning svarende til 7 elever flere i hver klasse.

I 2001 var elev/lærerratioen for 1-årig hhx 14,1 mod 12,8 i 1992. I 2001 lå elev/lærerratioen for flerårig hhx på 11,9 mod 15,3 i 1992.

I 2001 var ratioen for htx 8,5 - mod 7,7 i 1992.

For de erhvervsfaglige uddannelser (merkantile og tekniske erhvervsuddannelser) varierer elev/lærerratioen en del efter skole- og uddannelsesstype.

På de merkantile uddannelser var der i 2001 12,4 elever pr. lærer. I 1992 var tallet 13,6. På de tekniske uddannelser m.v. udgjorde elev/lærerratioen i 2001 8,7 - mod 8,9 i 1992.

For de merkantile og tekniske uddannelser ses en stigning i elev/lærerratioen de seneste år.

Tabel 3.16

Elev/lærerratio og normalklassekvotient, opgjort for folkeskolen, de frie grundskoler, gymnasiale uddannelser, merkantile og tekniske uddannelser m.v., 1992 – 2001

Note: Elev/lærerratio er beregnet ud fra det samlede antal lærerårsværk, dvs. én lærer på fuld tid i ét undervisningsår. Normalklassekvotienter er det gennemsnitlige indberettede antal elever/klasse, ekskl. specialklasser. Eks.: 1992 svarer til undervisningsåret 1992/93.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Elev/lærerratio										
Grundskolen 1)										
Folkeskolen	10,4	-	-	-	-	10,6	10,5	10,7	.	.
Frie grundskoler	11,5	11,9	11,7	11,3	11,3	11,3	11,4	9,7	.	.
Ungdomsuddannelser										
Almengymnasiale uddannelser	8,9	8,9	9,0	9,0	8,9	8,7	8,7	8,6	8,6	.
Hhx- flerårig	15,3	13,8	13,7	13,7	13,7	11,4	11,0	11,1	11,3	11,9
Hhx 1- årig	12,8	12,3	11,6	11,6	11,7	12,8	13,0	13,1	13,6	14,1
Htx	7,7	7,8	7,4	7,4	8,1	7,9	7,6	7,6	7,9	8,5
Merkantile uddannelser	13,6	12,6	12,6	11,9	11,7	11,9	11,7	11,8	12,1	12,4
Tekniske uddannelser m.v. 2)	8,9	8,6	8,4	8,0	8,2	8,4	8,2	8,2	8,4	8,7
Normalklassekvotient										
Grundskolen 1)										
Folkeskolen	18,4	18,4	18,5	18,5	18,6	18,8	18,9	19,1	19,1	19,0
Frie grundskoler	16,7	16,6	16,8	17,0	16,8	16,8	17,0	17,0	17,0	17,0
Almengymnasiale uddannelser										
Gymnasiet	23,4	24,5	24,8	24,4	24,1	23,9	24,1	24,2	24,2	24,9
Hf	22,5	24,4	25,7	25,5	24,9	24,8	24,6	24,3	24,5	23,1
Studenterkurser	14,4	19,0	18,5	16,3	17,0	17,0	17,5	20,8	21,7	21,4

1) Ekskl. efterskoler.

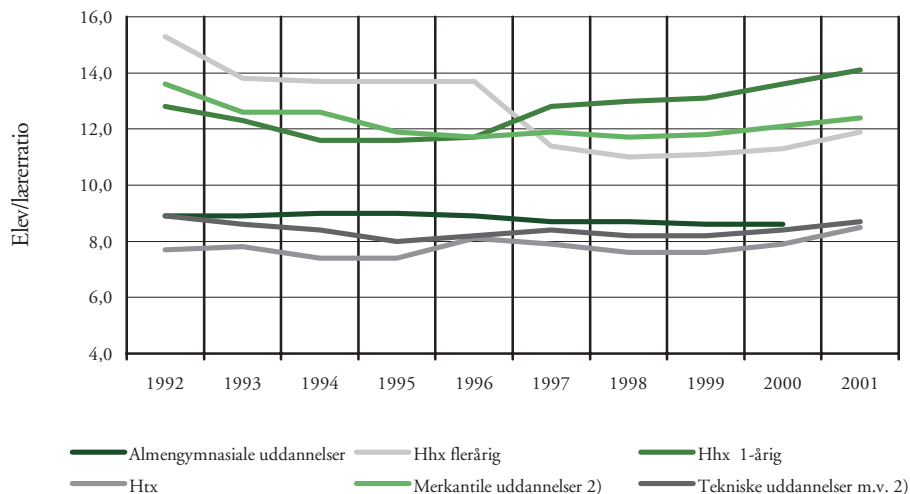
2) Omfatter både grundforløb (før 1999: 1.+ 2. skoleperiode) og hovedforløb på merkantile og tekniske uddannelser.

- : Uoplyst.

.. : Oplysninger foreligger endnu ikke.

Figur 3.16

Elev/lærerratio, opgjort for gymnasiale uddannelser, merkantile og tekniske uddannelser m.v., 1992 - 2001

Kilde: "Folkeskolen i tal", Undervisningsministeriet, "De frie grundskoler i tal", Undervisningsministeriet, "Nøgletal for gymnasier, 2-årige studenterkurser og hf", Undervisningsministeriet og CØSA, Undervisningsministeriet samt finansloven.

4. Elevbevægelser

Med *elevbevægelser* menes, hvor mange personer der starter på en uddannelse, hvor mange der er under uddannelse, og hvor mange der fuldfører eller afbryder en uddannelse. Der opgøres tillige overgange mellem de forskellige uddannelsesniveauer. Elevbevægelser er et område, hvor der er relativt mange og gode grundoplysninger og en del beregnede modeltal.

Nøgletal for antal elever på forskellige uddannelsesniveauer er interessante på baggrund af den demografiske udvikling.

Opgørelserne over tosprogede elever og elever på vidtgående specialundervisning er særskilte opgørelser for grundskoleområdet, da disse elever normalt kræver ekstra ressourcer.

Et centralt nøgletal er den forventede samlede uddannelsestid for et barn, som starter i 1. klasse. Her ses, hvor længe den unge i gennemsnit bliver i uddannelsessystemet.

Der er ofte fokus på, hvor stor en andel af de unge som fortsætter på samme eller højere uddannelsestrin, med særlig interesse for elevfordelingen mellem hhv. de

gymnasiale og de erhvervsfaglige uddannelser.

Vigtig er fordelingen af ansøgere og optagne til forskellige fagområder inden for de erhvervsrettede og de videregående uddannelser, sammenholdt med den aktuelle beskæftigelsessituation for forskellige faggrupper på arbejdsmarkedet.

Ventetider og faktiske studietider er også meget brugte nøgletal, bl.a. set i lyset af debatten om at danske unge er relativt gamle, før de forlader uddannelsessystemet.

Endelig er de summariske fuldførelsesfrekvenser for uddannelsesniveauerne genstand for stor opmærksomhed.

4.1 Antal elever og studerende

Antallet af elever og studerende er det højeste set over en 10-årig periode, idet der pr. 1. oktober 2001 var ca. 1,109 mio. personer under uddannelse. Det svarer til, at ca. hver femte person i Danmark var i et uddannelsesforløb. I samme år var ca. 217.800 elever i gang med en ungdomsuddannelse og ca. 201.800 studerende med en videregående uddannelse, heraf ca. 75.700 med en mellemlang videregående uddannelse.

Pr. 1. oktober 2001 var 1,109 mio. elever/studerende under uddannelse i Danmark; det svarer til, at ca. hver femte person i den danske befolkning var under uddannelse. Årgangenes størrelse påvirker elevtallets størrelse, specielt i grundskolen og på ungdomsuddannelserne, men også overgangsfrekvenser er afgørende. Voksenuddannelse indgår ikke.

I 2001 fordelte bestanden sig med: 62,2% i grundskolen (inkl. børnehaveklassen og ikke-kompetencegivende uddannelser), 19,6% på ungdomsuddannelserne og 18,2% på videregående uddannelser. En stigende andel af den samlede bestand var i gang med en videregående uddannelse (16,5% i 1992).

I 2001 var der ca. 678.000 elever i grundskolen; heraf gik 21,8% i 8.-10. klasse. I 1992 var det 28,3% af bestanden.

I 2001 var ca. 217.800 elever på en ungdomsuddannelse, heraf ca. 118.000 elever på erhvervsfaglige uddannelser. På de almen- og erhvervs-gymnasiale uddannelser gik der ca. 99.800 elever; heraf var ca. 64.600 i gang med en almengymnasial og ca. 35.200 med erhvervs-gymnasial ud-

dannelse. Fra 1992 til 2001 faldt elevtallet på det almengymnasiale område med 11,6%. De erhvervs-gymnasiale uddannelsers elevtal steg i samme periode med 33,8%.

I 2001 læste ca. 201.800 studerende på en videregående uddannelse. Over ti år steg antallet af studerende med 25,2%.

Antallet af studerende på de korte videregående uddannelser steg fra ca. 16.200 i 1992 til ca. 21.700 i 2001. I 2001 udgjorde studerende på de mellemlange videregående uddannelser hele 37,5% af de studerende på de videregående uddannelser, og fra 1992 til 2001 steg antallet af studerende på MVU fra ca. 54.700 til ca. 75.700 (en stigning på 38,3%).

Antal af studerende i gang med en kandidatuddannelse faldt pga. en strukturomlægning. I dag påbegyndes hovedparten af kandidatuddannelserne først efter en fuldført bachelorgrad. I 2001 var ca. 99.900 studerende i gang med en bachelor- eller kandidatuddannelse. I 1992 var tallet ca. 87.000 (en stigning på 14,9%). I 2000 var ca. 4.700 personer i gang med en ph.d. mod ca. 3.350 i 1992.

Tabel 4.1

Antal elever/studerende,
fordelt på uddannelses-
niveauer, 1992 - 2001

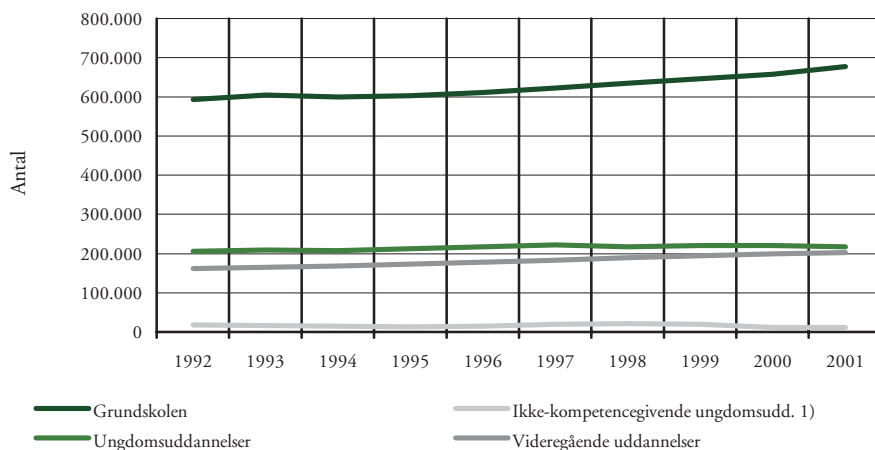
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	Antal									
I alt	978.326	995.025	988.825	1.001.648	1.020.816	1.045.093	1.061.918	1.080.022	1.089.809	1.108.940
Grundskolen i alt	592.193	603.876	599.825	602.171	611.075	621.654	634.887	646.702	658.739	677.880
Børnehaveklasse til 7. klasse	424.609	438.141	437.446	447.343	461.601	476.658	490.990	504.195	511.314	530.262
8.-10. klassetrin	167.584	165.735	162.379	154.828	149.474	144.996	143.897	142.507	147.425	147.618
Ikke kompetenceg. ungdomsudd. 1)	18.455	17.116	14.146	13.853	14.979	19.582	20.791	18.985	11.747	11.416
Ungdomsuddannelser i alt	206.504	208.875	207.451	211.984	216.923	221.445	217.471	220.214	219.605	217.838
Almengymnasiale uddannelser	73.055	75.689	75.596	74.289	73.792	71.509	67.466	65.404	64.489	64.616
Erhvervs-gymnasiale uddannelser 2)	26.296	26.530	26.645	32.629	33.190	33.542	32.522	33.029	33.101	35.183
Erhvervsfaglige grundforløb 3)	31.537	28.406	25.914	21.099	22.433	27.889	29.163	32.326	37.769	38.820
Erhvervsfaglige hovedforløb	75.616	78.250	79.296	83.967	87.508	88.505	88.320	89.455	84.246	79.219
Videregående uddannelser i alt	161.174	165.158	167.403	173.640	177.839	182.412	188.769	194.121	199.718	201.806
Korte videregående uddannelser	16.150	16.672	15.919	15.443	15.450	16.280	17.116	18.564	20.676	21.658
Mellemlange videregående udd.	54.720	57.223	59.524	65.576	67.563	69.454	72.154	73.453	74.845	75.661
Bacheloruddannelser 4)	21.819	26.129	28.809	31.015	34.027	37.641	40.357	42.851	44.296	45.464
Kandidatuddannelser 5)	65.136	61.408	59.098	57.314	56.333	54.423	54.483	54.611	55.214	54.410
Philosophiae doctor (ph.d.) 6)	3.349	3.726	4.053	4.292	4.466	4.614	4.659	4.642	4.687	4.613

Note: Opgjort pr. 1. oktober i året.

1) Som følge af forsøg med ny EUD-reform (allerede fra 1999) faldt tilgangen til HI og TI. FUU indgår først fra 1995. Tallet i 2001 er skønnet. 2) I 1994 og 1995 blev hhv. htx og hhx forlænget med et år til et treårigt forløb. Samtidig blev adgangsvæjen ændret fra et skoleforløb på erhvervsuddannelserne til adgang direkte fra grundskolen. I 2001 er tilgangen til 1-årig hhx 1.200 elever for høj. Fra 1996 til 2001 er bestanden af elever på adgangseksamen til diplomingeniøruddannelsen for lav. 3) Fra midten af 1996 blev indgangsforløbet hg til merkantil EUD ændret, således at eleverne kunne forlænge indgangsforløbet fra 1 til 2 år. Rundt regnet halvdelen af eleverne benyttede sig af denne mulighed. Pr. 1. januar 2001 trådte den ny EUD-reform i kraft, hvor 1. og 2. skoleperiode blev afløst af et grundforløb med 7 indgange, men allerede fra 1999 blev der kørt forsøg med denne nye struktur. Med reformens indførelse starter de elever, der før startede på HI og TI, direkte på grundforløbet, hvilket betyder en stigning i tallene. 4) At der for bacheloruddannelserne er tal fra før uddannelserne formelt blev oprettet, skyldes, at bl.a. HA og erhvervsprog m.v. fra før reformen havde denne struktur samt, at der inden reformen var forsøgsordninger med visse bacheloruddannelser. Bachelorreformen har generelt ført til usikkerhed i datagrundlaget i omlægningsperioden. De seneste år mangler indberetninger fra visse institutioner. 5) Kandidatuddannelserne indeholder både udelte kandidatforløb og overbygningskandidatuddannelser. Se tillige note 4) vedr. mangelfulde indberetninger. 6) I 2001 er tallet for lavt pga. mangelfulde indberetninger.

Figur 4.1

Antal elever/studerende,
fordelt på uddannelses-
niveauer, 1992 - 2001

Kilde: Danmarks Statistik, egne modelberegninger fra UNI-C Statistik & Analyse amt Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

4.2 15-34-årige under uddannelse

I 2001 var lidt over en tredjedel af de 15-34-årige under uddannelse. Overordnet er andelen stigende for alle aldersgrupper. Hovedparten af de 15-19-årige var i gang med en uddannelse, i alt 82,8%. Andelen af kvinder under uddannelse var konstant højere end andelen af mænd under uddannelse.

I 2001 var lidt over en tredjedel af alle 15-34-årige under uddannelse. Blandt de 15-19-årige var hovedparten, omkring otte ud af ti, i gang med en uddannelse. Tallene er ekskl. voksenuddannelse.

Af de 20-24-årige var 43,2% under uddannelse i 2001, og af de 25-29-årige var 22,6% i et uddannelsesforløb. I den ældste gruppe, de 30-34-årige, var 7,5% fortsat under uddannelse.

I dag afslutter mange først en ungdomsuddannelse efter det fyldte tyvende år. Herefter fortsætter en stigende andel på en videregående uddannelse, nogle efter en pause. Mange uddannelsessøgende når derfor op i 20'erne, og for en dels vedkommende i 30'erne, før uddannelsen afsluttes.

Det er bl.a. baggrunden for, at stadig flere i de unge og yngre årgange er under uddannelse. I international sammenhæng er danskerne relativt gamle, før de forlader uddannelsessystemet. Danske børn starter sent i skolen i forhold til børn i andre lande, mange børn tager 10. klasse med, og mange elever får en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse.

Som nævnt vælger nogle også at holde et eller flere års pause, ligesom nogle vælger at skifte studium i uddannelsesforløbet.

Tendensen er, at andelen af uddannelsessøgende i alle de viste aldersgrupper har været stigende siden 1992. Mest steg andelen af uddannelsessøgende blandt de 20-24-årige, næsten 11 procentpoint fra 1992 til 2001. Mindst steg gruppen af 30-34-årige uddannelsessøgende (stigning på 2,3 procentpoint). Stigningen blandt de 25-29-årige udgjorde 7,6 procentpoint.

Tidligere undersøgelser viser, at i slutningen af 1980'erne var andelen af mænd og kvinder, der var i gang med en uddannelse, lige store. Dette billede er ændret. I 2001 var 37,1% af kvinderne i aldersgruppen 15-34-årige under uddannelse mod 33,9% af mændene.

For de 15-19-årige er andelenen nogenlunde identiske for de to køn, men for fx aldersgruppen 20-24-årige er der stor forskel. Her udgjorde andelen af kvinder under uddannelse i 2001 46,9% mod mændenes 39,7%.

Tabel 4.2

Andel af 15-34-årige under uddannelse, fordelt på køn og aldersgrupper, 1992 – 2001

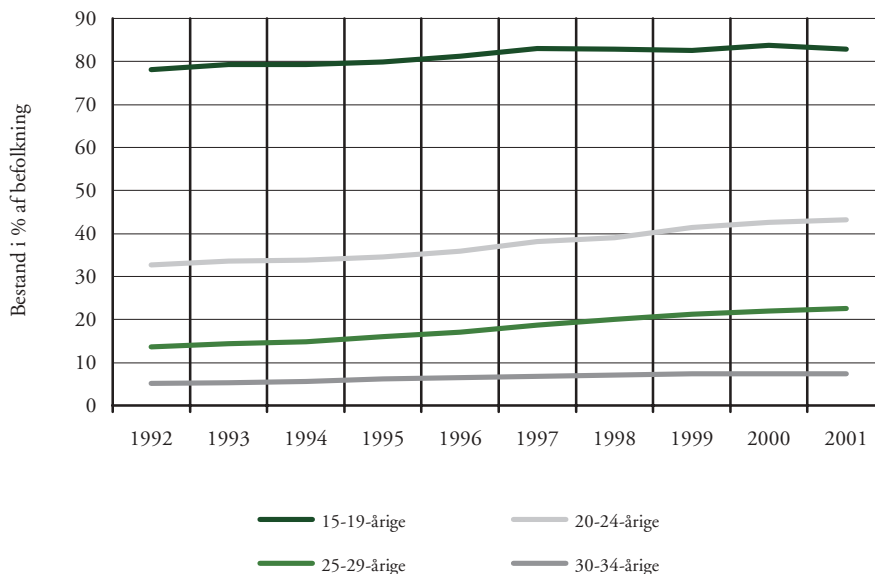
Note: Uddannelsessøgende er opgjort på alle uddannelsesniveauer (ekskl. voksenuddannelse). De uddannelsessøgende er målt pr. 1. oktober. 7-14-årige er ikke medtaget, da stort set alle går i grundskolen.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	%									
I alt	30,9	31,3	31,1	31,4	32,0	33,0	33,4	34,2	35,0	35,5
15-19	78,1	79,3	79,3	79,9	81,3	83,0	82,9	82,6	83,7	82,8
20-24	32,6	33,6	33,8	34,6	36,0	38,1	39,1	41,5	42,6	43,2
25-29	13,7	14,4	14,8	16,0	17,1	18,7	20,1	21,3	22,0	22,6
30-34	5,2	5,4	5,7	6,2	6,6	6,9	7,2	7,4	7,4	7,5
Mænd	30,5	30,9	30,8	30,9	31,2	32,0	32,2	32,9	33,6	33,9
15-19	78,3	79,7	79,7	80,3	81,5	83,2	83,1	82,7	83,5	82,5
20-24	31,5	32,7	33,2	33,8	35,1	36,6	36,9	38,9	39,7	39,7
25-29	13,2	13,8	14,2	14,9	15,8	17,2	18,5	19,6	20,3	20,8
30-34	5,2	5,3	5,4	5,7	5,9	6,1	6,4	6,6	6,6	6,7
Kvinder	31,3	31,7	31,5	32,0	32,8	34,0	34,7	35,6	36,4	37,1
15-19	77,9	78,8	78,8	79,4	81,0	82,7	82,6	82,4	84,0	83,1
20-24	33,6	34,6	34,5	35,4	36,9	39,7	41,4	44,1	45,5	46,9
25-29	14,2	15,0	15,6	17,1	18,5	20,3	21,7	22,9	23,8	24,5
30-34	5,2	5,6	5,9	6,8	7,3	7,7	8,1	8,3	8,3	8,4

Anm.: Se noter om indberetningsmangler under tabel 4.1; dette forhold påvirker naturligvis procentandelene i denne tabel.

Figur 4.2

Andel af 15-34-årige under uddannelse, fordelt på aldersgrupper, 1992 – 2001

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger fra UNI-C Statistik & Analyse.

4.3 Forventet uddannelsestid

Et barn, der i 2001 påbegyndte grundskolens 1. klasse, forventes at blive i uddannelsessystemet i 15,2 år. Nogle vil få mindre uddannelse og andre meget mere. Den forventede samlede tid til uddannelse steg fra 1992 til 2001 med 1,1 år. I 2001 forventedes pigerne at forblive 15,7 år i uddannelsessystemet og drengene 14,7 år.

Et barn, der i 2001 påbegyndte grundskolens 1. klasse, forventes at blive i uddannelsessystemet i 15,2 år. Tendensen er en stigende tid i uddannelsessystemet.

Beregningen af den samlede forventede tid til uddannelse er en gennemsnitsberegning. Nogle unge får aldrig 15,2 år i uddannelsessystemet, og andre får langt flere. Tallet dækker al uddannelse, uanset om de unge fuldfører eller skifter uddannelse. Voksenuddannelse og børnehaveklassetrinet indgår ikke i beregningen.

I dag går næsten alle børn i børnehaveklasse, og der sker megen løbende opkvalificering i form af voksenuddannelse i Danmark.

Fra 1992 til 2001 steg den forventede tid i uddannelsessystemet for et barn, der påbegyndte grundskolens 1. klasse, fra 14,1 til 15,2 år. Stigningen udgør således 1,1 år over perioden. Stigningen tog især fart fra omkring 1993.

I 1992 var den forventede samlede uddannelsestid for piger 14,2 år mod drengenes 14,0 år. Pigerne forventede tid lå i hele perioden højere end drengenes. Frem

til 1994 var der dog ikke de store forskelle på drenges og pigers forventede tid i uddannelsessystemet. Herefter ses en stigende forskel. I 2001 forventedes pigerne fx at bruge samlet 1 år mere på uddannelse end drengene.

Forskellen mellem pigers og drenges forventede tid til uddannelse har flere årsager, fx tager piger oftere end drenge en gymnasial uddannelse. Visse kvindedominerede uddannelser (fx pædagoguddannelsen) blev desuden forlænget i perioden.

Drenge vælger oftere end piger at påbegynde en erhvervsfaglig uddannelse efter grundskolen. Og flere kvinder end mænd gennemfører i dag en videregående uddannelse.

Andre beregninger viser, at i 2001 var ca. 56% af dem, der fuldførte en videregående uddannelse, kvinder. I 1992 var andelen ca. 52% (fremgår ikke af tabellen).

Tabel 4.3

Forventet samlet uddannelsestid for elever der begynder i 1. klasse, fordelt på køn, 1992 - 2001

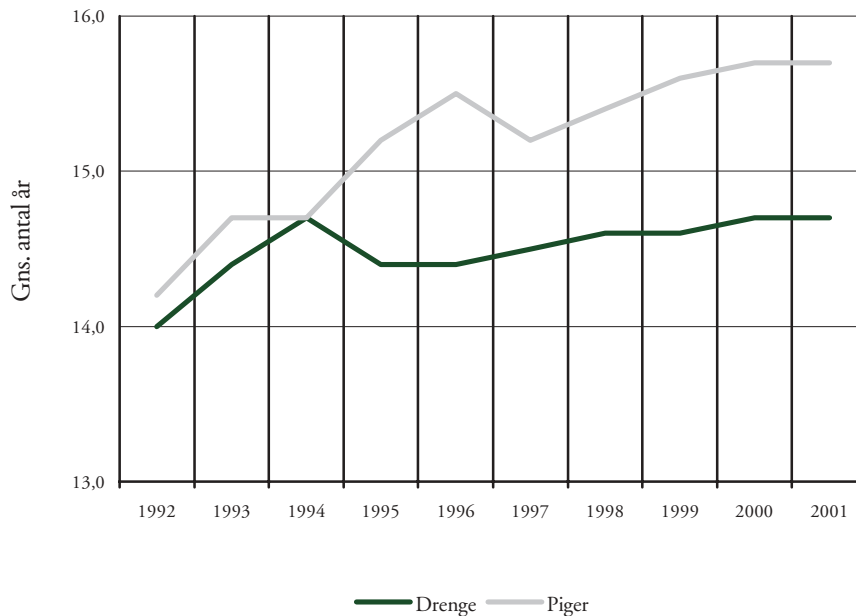
Note: Ekskl. børnehaveklasse og voksenuddannelse. Eks.: 1992 svarer til undervisningsåret 1991/92.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	Gennemsnitlige antal år									
I alt	14,1	14,5	14,7	14,8	14,9	14,9	15,0	15,1	15,2	15,2
Dreng	14,0	14,4	14,7	14,4	14,4	14,5	14,6	14,6	14,7	14,7
Piger	14,2	14,7	14,7	15,2	15,5	15,2	15,4	15,6	15,7	15,7

Anm.: Tiderne i 2001 er for lave bl.a. pga. visse, bl.a. visse videregående, uddannelsesinstitutioners manglende indberetning til Danmark Statistik. Tallene er derfor skønnet lig med 2000-tallene.

Figur 4.3

Forventet samlet uddannelsestid for elever der begynder i 1. klasse, fordelt på drenge og piger, 1992 - 2001

Kilde: Danmarks Statistik samt egne modelberegninger fra UNI-C Statistik & Analyse.

4.4 Tosprogede elever

Antallet af tosprogede elever i folkeskolen steg markant fra 1992 til 2001. I 2001 var 9,3% af eleverne i folkeskolen tosprogede. Den største andel af de tosprogede elever kom fra Tyrkiet, det tidligere Jugoslavien og Mellemøsten. I de frie grundskoler udgjorde de tosprogede elever i 2001 9,9% af eleverne.

Antallet af tosprogede elever i folkeskolen blev næsten fordoblet fra 1992 til 2001. Men antallet varierer efter kommune og landsdel. Undersøgelser viser, at den største andel af tosprogede elever i folkeskolen findes i hovedstadsområdet.

I 2001 var der 53.446 tosprogede elever i folkeskolen, svarende til 9,3% af eleverne. I 1992 var tallet 27.410 elever eller 5,2% af eleverne i folkeskolen.

Det viser sig, at i de perioder hvor antallet af elever i folkeskolen faldt, steg både antallet og andelen af tosprogede elever i folkeskolen konstant.

Selvom den største gruppe af tosprogede elever i folkeskolen består af børn fra Tyrkiet, og selvom antallet af disse børn steg, så udgør de en faldende andel af alle tosprogede elever i folkeskolen. I 1992 var det 28,3% og i 2001 20,5%.

Den næststørste gruppe af tosprogede elever i folkeskolen kommer fra det tidligere Jugoslavien (inkl. Bosnien). Disse børn udgør et stigende antal elever. Fra 1992 til 1996 steg deres andel af alle tosprogede elever i folkeskolen fra 7,1% til

15,7% (svarende til 6.185 elever i 1996). Herefter faldt andelen, og i 2001 udgjorde de 12,4% af de tosprogede elever i folkeskolen.

Somaliere er en gruppe af tosprogede elever i folkeskolen, der er vokset markant siden begyndelsen af 90'erne. I 1992 udgjorde de kun 1,3% af de tosprogede elever. I 2001 var denne andel steget til 6,4%, svarende til 3.405 elever.

På de frie grundskoler steg det samlede antal af tosprogede elever konstant fra 1993 til 2001. I 2001 var der i alt 7.946 tosprogede elever på de frie grundskoler.

Andelen af tosprogede elever på de frie grundskoler udviste en konstant stigning fra 1993 og frem til 1999, fra 5,8% af eleverne til 10,0%. I 2001 ses en vigende andel, idet de tosprogede elever udgjorde 9,9% af eleverne på de frie grundskoler.

Tabel 4.4

Tosprogede elever i folkeskolen fordelt efter oprindelsesland samt antal tosprogede elever i alt i de frie grundskoler, 1992 – 2001

Anm.: Summerne kan pga. afrundinger afvige. Note: Tosprogede elever er opgjort uanset behov for ekstra undervisning og efter de fem største lande i 2001. Eks.: 1992 svarer til undervisningsåret 1992/93.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Folkeskolen:	Antal									
Tosprogede elever i alt	27.410	28.865	30.587	35.951	39.395	41.833	45.048	45.985	50.383	53.446
Elever i folkeskolen i alt	525.742	516.988	512.415	513.695	519.964	529.202	541.187	551.567	558.758	573.399
	%									
Andel af tosprogede elever i alt i alt 1)	5,2	5,6	6,0	7,0	7,6	7,9	8,3	8,3	9,0	9,3
	Antal									
Tyrkiet	7.745	8.124	8.382	8.596	9.056	9.423	9.919	10.233	10.203	10.894
Eksjugoslavien 2)	1.940	1.928	2.067	5.413	6.185	6.311	6.406	6.357	6.294	6.592
Mellemøsten 3)	3.422	3.889	3.980	3.971	4.566	4.789	5.264	5.501	6.723	7.239
Pakistan	2.984	2.990	2.940	3.049	3.105	3.120	3.201	3.193	3.288	3.153
Somalia	358	638	990	1.442	1.986	2.422	2.763	2.858	3.334	3.405
Andre	10.961	11.296	12.228	13.480	14.497	15.768	17.495	17.843	20.541	21.895
	%									
%-vis fordeling af tosprogede elever i alt 1)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Tyrkiet	28,3	28,1	27,4	23,9	23,0	22,5	22,0	22,3	20,3	20,5
Eksjugoslavien 2)	7,1	6,7	6,8	15,1	15,7	15,1	14,2	13,8	12,5	12,4
Mellemøsten 3)	12,5	13,5	13,0	11,0	11,6	11,4	11,7	12,0	13,3	13,6
Pakistan	10,9	10,4	9,6	8,5	7,9	7,5	7,1	6,9	6,5	5,9
Somalia	1,3	2,2	3,2	4,0	5,0	5,8	6,1	6,2	6,6	6,4
Andre lande	40,0	39,1	40,0	37,5	36,8	37,7	38,8	38,8	40,8	41,2
Frie grundskoler:	Antal									
Tosprogede elever i alt 4)	.	3.901	4.689	4.965	6.127	6.349	6.683	7.573	7.710	7.946
Elever i de frie grundskoler i alt	67.088	67.294	67.704	68.095	70.468	71.391	72.916	75.699	77.898	80.111
	%									
Andel af tosprogede elever i alt 4)	.	5,8	6,9	7,3	8,7	8,9	9,2	10,0	9,9	9,9

1) Summen af tosprogede elever i 2001 afviger med 268 elever, da en enkelt kommune kun har indberettet tal på landsplan. Den procentuelle fordeling bygger på faktisk indberettede tal i 2001.

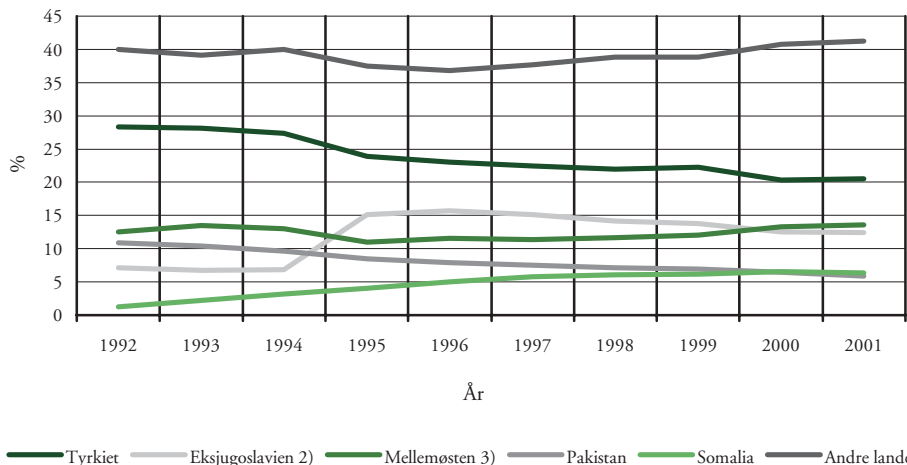
2) Inkl. Bosnien.

3) Inkl. Libanon.

4) Tallet i 2001 er foreløbigt.

Figur 4.4

Procentvis fordeling af tosprogede elever i folkeskolen fordelt efter oprindelsesland, 1992 – 2001

Note: Pga. manglende indberetning skal 2001-fordelingen tages med forbehold.

Kilde: Indberetning fra kommunerne til Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor.

4.5 Elever der modtager vidtgående specialundervisning

Antallet af elever i folkeskolen, der i 2001 modtog vidtgående specialundervisning, udgør 1,27% af de 6-16-årige. For de frie grundskoler var andelen 0,05%.

Med specialundervisning menes den undervisning, der ifølge folkeskoleloven skal gives til elever, hvis udvikling kræver særlig hensyntagen eller støtte, som ikke kan ydes inden for rammerne af den almindelige undervisning. Vidtgående specialundervisning er en del af specialundervisningen, som er særligt specialiseret og omkostningsfuld.

Vidtgående specialundervisning foregår hovedsageligt i folkeskolen, men også i de frie grundskoler (i forbindelse med frie grundskoler kaldes elevgruppen ”svært handicappede elever”). Opgørelsen vedrører de 6-16-årige.

I 2001 var der 8.798 elever i folkeskolen, der modtog vidtgående specialundervisning. I 1992 var tallet 6.030 elever. Efter et fald på 5,3% fra 1999 til 2000 ses igen en svag stigning i antallet af elever, der modtog specialundervisning i 2001.

Den vidtgående specialundervisning er ikke så udbredt i de frie grundskoler som i folkeskolen. I 2001 var der i alt 413 elever, der modtog vidtgående specialundervisning. Antallet steg dog svagt hvert eneste år i opgørelsesperioden (fra 1995 til

2001). I 1995 var der i alt 318 elever der modtog vidtgående specialundervisning.

Elever med behov for vidtgående specialundervisning henvises af kommunen til et amtsligt specialundervisningstilbud. Undervisningen foregår i kommunale eller i amtslige foranstaltninger. Henvisningen til vidtgående specialundervisning kan enten være begrundet i, at udgiften ved at løse opgaven væsentligt overstiger det kommunale takstbeløb, eller at kommunen ikke råder over den nødvendige faglige ekspertise til at kunne løse opgaven.

I 1994 modtog ca. 1,0% af de 6-16-årige elever i folkeskolen vidtgående specialundervisning. Denne andel steg konstant frem til 1999, hvor den udgjorde ca. 1,4%. I 2001 faldt andelen til ca. 1,3%. Der er ikke tale om en stigning i den vidtgående specialundervisning over et bredt felt. Nye diagnoser og deraf følgende krav om specialisering i undervisningstilbuddene har været en stærkt medvirkende årsag til stigningen på området.

For de frie grundskoler ses en konstant andel af de 6-16-årige, der modtog vidtgående specialundervisning, på 0,05%.

Tabel 4.5

Vidtgående specialundervisning i folkeskolen og i de frie grundskoler, opgjort for 6-16-årige, 1992 – 2001

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	Antal									
Vidtgående specialundervisning i folkeskolen 1) 4)	6.030	6.113	6.524	7.056	7.555	8.064	8.814	9.122	8.636	8.798
Vidtgående specialundervisning i de frie grundskoler 1)	.	.	.	318	319	335	339	385	409	413
Befolkningen af 6-16-årige i alt	651.979	637.553	629.774	627.993	632.297	639.332	647.570	663.408	678.059	697.848
	%									
Andel der modtog vidtgående specialundervisning i folkeskolen 2)	.	.	1,04	1,12	1,19	1,26	1,36	1,38	1,26	1,27
Andel der modtog vidtgående specialundervisning i de frie grundskoler 3)	.	.	.	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05

1) Ekskl. børnehaveklasser.

2) Manglende oplysninger frem til 1993; derfor kan beregning ikke foretages.

3) Manglende oplysninger frem til 1994; derfor kan beregning ikke foretages.

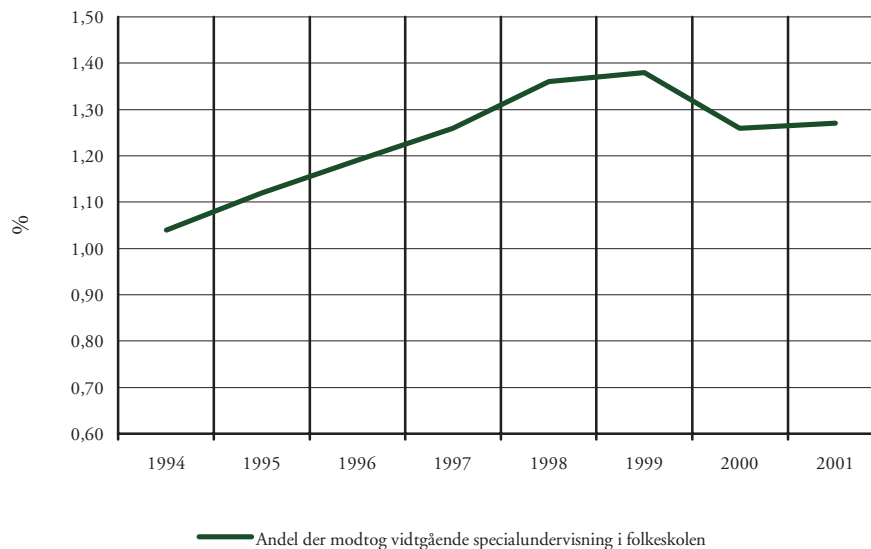
Anm.: En del af stigningerne skyldes, at der fra 1996/97 er sket en ændring i registreringen af elever i Københavns Kommune og i de amter, hvor visitation og økonomi er delegeret ud til kommunerne. Samtidig har Århus Amt justeret sine elevtal over hele perioden. Alligevel skønner Amtsrådsforeningen, at der var tale om en stigning i den vidtgående specialundervisning.

4) Elevfaldet i skoleåret 2000/01 sker pga. ændret opgavefordeling vedrørende den vidtgående specialundervisning.

Note: Alderen er opgjort pr. 1. januar.
Eks.: 1992 svarer til undervisningsåret 1992/93.

Figur 4.5

Andel af elever i folkeskolen der modtog vidtgående specialundervisning (6-16-årige), 1994 – 2001

Kilde: "Folkeskolens vidtgående specialundervisning", Amtsrådsforeningen.

4.6 Tilgang af elever og studerende

Tilgangen til de videregående uddannelser steg fra 1992 til 2001.

Tilgangen af nye elever/studerende på forskellige uddannelsesstrin er bl.a. bestemt af antallet af unge i de berørte aldersklasser. Tilgangen er også afhængig af de unges valg af uddannelser og af deres muligheder for at blive optaget. Selvom den absolutte tilgang viser et fald, kan det godt være en stigende andel af en ungdomsårgang, der er under uddannelse.

Grundskolens elevtilgang er naturligt bestemt af de respektive fødselsårganges størrelser. I 2001 var der ifølge Danmarks Statistiks befolkningstal lidt under 72.000 7-årige.

Tilgangen til de erhvervsintroducerende uddannelser faldt markant fra 1992 til 2001. Faldet skyldes, at HI og TI var under afvikling i perioden, idet eleverne efter reformen i 2002 kunne optages direkte på et grundforløb.

I 2001 var tilgangen til de almengymnasiale uddannelser ca. 24.600 elever. Fra 1992 til 2001 faldt tilgangen med 10,0%.

Til de erhvervsgymnasiale uddannelser lå elevtilgangen på ca. 15.900. Fra 1992 til 2001 steg tilgangen svagt med 0,8%.

I 2001 påbegyndte ca. 9.800 elever et erhvervsfagligt merkantilt grundforløb og 29.500 et erhvervsfagligt teknisk grundforløb.

For de erhvervsfaglige hovedforløbsuddannelser var tilgangen i 2001 ca. 40.300 elever. Den største tilgang ses i 1996, hvor elevtilgangen var ca. 47.000.

Sammenlignes 1992 med 2001, ses, at tilgangen af studerende til alle grupper under de videregående uddannelser steg.

Flest studerende valgte en mellemlang videregående uddannelse; i 2001 var tilgangen af studerende til denne gruppe ca. 23.600. Ca. 10.400 studerende påbegyndte en kort videregående uddannelse. I samme år var tilgangene til bachelor- og kandidatuddannelserne næsten lige store med hhv. ca. 13.200 og 13.400 studerende. Kandidatuddannelserne blev omstruktureret i perioden, så tilgangen hertil sker for størsteparten af uddannelserne efter en afsluttet bacheloruddannelse. I 2001 var tilgangen af studerende til ph.d.-uddannelsen ca. 1.100, i 1992 ca. 1.000.

Tabel 4.6

Tilgang af elever og studerende, fordelt efter uddannelsesniveau, 1992 – 2001

Anm.: Beregningen viser tilgangen til de enkelte grupper. Det vil sige, at tilgang til fx de almengymnasiale uddannelser svarer til tilgangen til: 1.g, 1. hf og 1. studenterkursus.

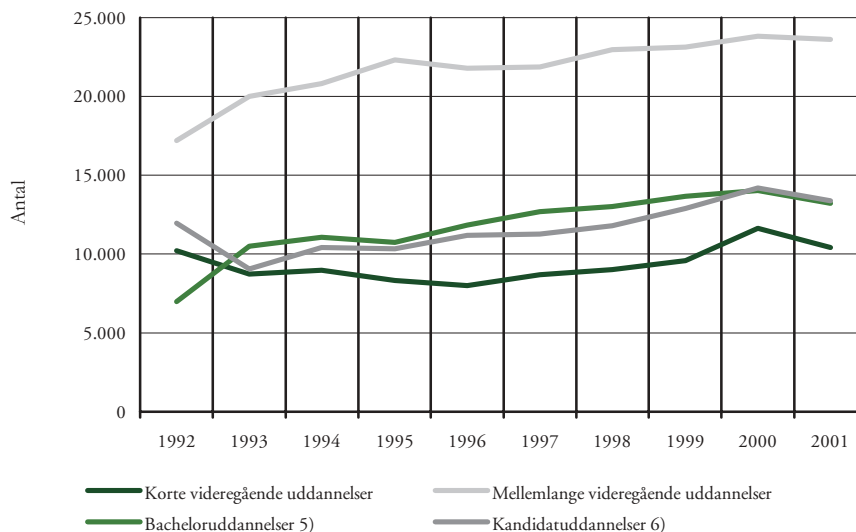
Note: Eks. 1992 svarer til undervisningsåret 1991/92.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Erhvervsintroducerende uddannelser	Antal									
Ikke kompetencegivende ungdomsuddannelser 1)	20.168	18.354	15.167	15.078	14.990	20.884	19.863	18.490	11.862	11.600
Ungdomsuddannelser										
Almengymnasiale uddannelser 2)	27.358	30.739	28.899	27.866	27.621	25.405	24.179	24.587	24.481	24.613
Erhvervsgymnasiale uddannelser 3)	15.778	15.755	15.661	21.497	15.376	14.683	13.892	14.154	14.636	15.904
Grundforløb merkantile uddannelser 4)	22.821	19.776	18.627	11.545	10.915	11.125	10.910	10.456	10.275	9.828
Grundforløb tekniske uddannelser 4)	24.835	25.403	23.292	23.032	24.538	22.052	23.062	26.999	32.634	29.479
Erhvervsfaglige hovedforløb	40.422	41.924	42.361	45.120	47.042	46.122	46.174	43.440	41.788	40.271
Videregående uddannelser										
Korte videregående uddannelser	10.198	8.760	8.989	8.352	7.994	8.693	9.016	9.582	11.632	10.399
Mellemlange videregående uddannelser	17.178	19.983	20.823	22.328	21.771	21.865	22.967	23.130	23.806	23.614
Bacheloruddannelser 5)	6.978	10.501	11.066	10.747	11.844	12.670	13.028	13.669	14.033	13.229
Kandidatuddannelser 6)	11.934	9.078	10.409	10.315	11.195	11.248	11.778	12.867	14.195	13.377
Philosophiae doctor (ph.d.) 7)	1.040	1.102	1.198	1.273	1.197	1.139	1.183	1.205	1.292	1.100

1) Pga. forsøg med ny EUD-reform (allerede fra 1999) faldt tilgangen til HI og TI. F.uu indgår først fra 1995. I 2001 er tallet skønnet. 2) I 1993 er tilgangen til hf for høj. 3) I 1994 og 1995 blev htx og hhx forlænget med et år. Samtidig blev adgangsvejen ændret fra et skoleforløb på erhvervsuddannelserne til adgang direkte fra grundskolen. I 2001 er tilgangen, pga. forkert indberetning til 1-årig hhx, 1.200 elever for høj. Fra 1996 til 1999 er tilgangen for adgangseksamen til diplomingeniør mangelfuld. 4) Fra 1994 til 1997 var der problemer med registreringen af fuldførte og afbrudte forløb. En hel del af de afbrudte forløb er fejlagtigt blevet registreret som fuldførte forløb. Fra midten af 1996 blev indgangsforløbet hg til merkantile EUD ændret, således at eleverne kunne forlænge indgangsforløbet fra 1 til 2 år. Rundt regnet halvdelen af eleverne benyttede sig af denne mulighed. Pr. 1. januar 2001 trådte den nye EUD-reform i kraft, hvor 1. og 2. skoleperiode blev afløst af et grundforløb med 7 indgange, men allerede fra 1999 blev der kørt forsøg med denne nye struktur. 5) At der for bacheloruddannelserne er tal fra, før uddannelserne formelt blev oprettet, skyldes, at bl.a. HA og erhvervsprog m.v. allerede før reformen havde denne struktur, og at der inden reformen var forsøgsordninger med disse bacheloruddannelser. Bachelorreformen har generelt ført til usikkerhed i datagrundlaget i omlægningsperioden. De seneste år er der indberetningsmangler fra visse institutioner. 6) Kandidatuddannelserne indeholder både udelte kandidatforløb og overbygningskandidatuddannelser. De seneste år er der mangelfulde indberetninger fra visse institutioner. 7) I 2001 er tallet skønnet.

Figur 4.6

Tilgang af studerende til udvalgte videregående uddannelser, 1992 – 2001

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger fra UNI-C Statistik & Analyse.

4.7 Ansøgere til og optagne på videregående uddannelser

I 2001 blev 49.353 personer optaget på en uddannelse under den Koordinerede Tilmeldings optagelsesområde. I samme år ønskede 60.433 at komme i gang med en uddannelse som 1. prioritet.

Siden slutningen af 1970'erne har "Den Koordinerede Tilmelding" (KOT) administreret en årlig fælles ansøgnings- og optagelsesprocedure for hele landet. Der kommer dog nye områder, nye uddannelser og nye institutioner til hvert år, andre uddannelser og institutioner falder fra. Her opgøres antal 1. prioritetsansøgere og optagne.

I 2001 var der i alt 60.433 ansøgere til uddannelserne under KOT. Fra 1994 til 2001 faldt det totale antal 1. prioritetsansøgere med 7,2%.

I 2001 søgte 24.685 personer en uddannelse på en af universitetslovsinstitutionerne. 22.826 søgte en mellemlang og 9.277 en kort videregående uddannelse. Desuden søgte 2.782 personer den 1-årige hhx.

Af ansøgningerne til de korte videregående uddannelser ses, at 8.577 personer søgte ind på erhvervsakademierne.

Fra 1994 til 2001 faldt ansøgertallet til de mellemlange videregående uddannelser med 23,1%. Faldet er fx forårsaget af en søgning til fx pædagogseminarierne, hvor

ansøgningerne i perioden faldt med 43,4% (fra 12.055 til 6.822).

I 2001 søgte 4.836 personer ind på lærerseminarierne, og 2.485 ansøgte om optagelse på sygeplejerskeuddannelsen.

For kandidatuddannelserne ses et fald i søgningen fra 1994 til 2001 på 3,3%.

I 2001 var det samlede antal optagne på KOT'ens uddannelser (inkl. standby) 49.353 personer. I 1994 blev der optaget 43.444 personer. Derved steg antallet af optagne på området med 13,6%. Der er i løbet af perioden kommet nye uddannelser ind under KOT'en, hvorfor den reelle stigning ikke nødvendigvis er helt så stor, som tallene antyder.

For kandidatuddannelserne ses også en stigning i antallet af optagne fra 1994 til 2001, her med ca. 500 personer. Det mellemlange- og korte videregående uddannelsesområde havde også en vækst i antal optagne på hhv. ca. 2.640 personer og ca. 3.040 personer.

Den 1-årige hhx oplevede et fald i antal optagne i perioden svarende til 9,0%.

Tabel 4.7

1. prioritetsansøgere til og optagne på uddannelser under den Koordinerede Tilmelding (KOT), 1994 – 2001

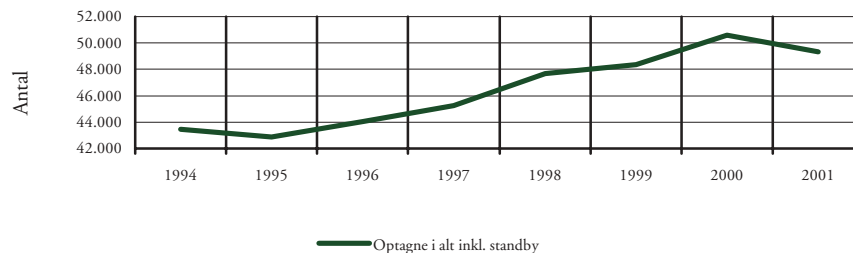
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ansøgere:	Antal							
I alt 1. prioritetsansøgere under KOT	65.129	60.172	61.457	61.657	61.747	61.463	63.012	60.433
Kandidatuddannelser:	26.415	25.396	27.016	26.918	26.991	27.235	26.684	25.548
Universitetslovsinstitutioner 1)	25.708	24.548	26.122	26.039	26.045	26.246	27.738	24.685
Arkitektskoler	707	848	894	879	946	989	946	863
Mellemlange videregående udd.	29.694	26.178	25.762	25.770	24.304	24.064	22.845	22.826
Ingeniørhøjskoler 2)	1.475	1.249	1.461	1.458	1.071	1.047	1.131	1.216
Jordemoderskolen	557	608	579	433	426	437	436	413
Sociale højskoler	993	1.089	1.257	1.376	1.292	1.215	1.189	1.192
Journalisthøjskolen	1.294	1.235	1.191	1.046	947	1.026	1.024	859
Ergoterapeutskoler	623	690	863	848	743	673	651	533
Fysioterapeutskoler	1.659	1.744	1.916	2.013	1.997	1.845	1.582	1.424
Sygeplejerskoler	3.913	3.207	2.860	2.662	2.449	2.863	2.710	2.485
Lærerseminarier	5.063	5.467	4.900	5.125	5.170	5.059	4.665	4.836
Pædagogseminarier	12.055	8.913	8.758	8.895	8.254	7.940	7.410	6.822
Håndarbejds lærerseminarier	841	895	825	760	763	870	894	753
Øvrige mellemlange videregående udd. 3)	1.221	1.081	1.152	1.154	1.192	1.089	1.153	2.293
Korte videregående uddannelser:	6.020	5.314	5.210	5.423	6.914	6.570	10.492	9.277
Grafisk højskole	295	324	313	288	260	258	251	177
Hospitalslaborantskoler	402	191	202	193	225	232	255	299
Pharmakon 4)	143	156	156	166	104	163	161	159
Handelsskoler	1.881	1.857	1.898	2.132	3.308	3.355	-	-
Tekniske skoler 5)	3.220	2.703	2.546	2.510	2.702	2.481	-	-
Erhvervsakademier 5)	-	-	-	-	-	-	9.759	8.577
Øvrige korte videregående uddannelser 6)	79	83	95	134	315	81	66	65
Erhvervs gymnasiale uddannelser:	3.000	3.284	3.469	3.546	3.538	3.594	2.991	2.782
Handelsskoler, 1-årig hhx	3.000	3.284	3.469	3.546	3.538	3.594	2.991	2.782
Optagne (inkl. standby):	43.444	42.859	44.056	45.260	47.658	48.373	50.609	49.353
Kandidatuddannelser	19.753	18.297	19.374	19.341	19.960	20.729	20.594	20.254
Mellemlange videregående uddannelser	15.646	16.708	17.031	17.927	18.616	18.925	17.905	18.285
Korte videregående uddannelser	5.088	4.755	4.427	4.817	5.904	5.419	9.234	8.124
Erhvervs gymnasiale uddannelser	2.957	3.099	3.224	3.175	3.178	3.300	2.876	2.690

Note: Antal institutioner og antal uddannelser under den Koordinerede Tilmelding varierer over tid, derfor bør den historiske sammenligning foretages med forsigtighed. Differencen mellem 1. prioritetsansøgere og optagne er ikke lig med antal afviste, da nogle optages på deres 2. eller lavere prioritet.

1) Universitetslovsinstitutioner: Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Roskilde Universitetscenter, Aalborg Universitet, handelshøjskolerne i København og Århus, Danmarks Tekniske Universitet, Den Kgl. Veterinær og Landbohøjskole, Danmarks Farmaceutiske Højskole og tandlægeskolerne (tidligere tandlægehøjskolerne), Vestsjællands og Storstrøms handelshøjskolecentre og Herning Handels- og Ingeniørhandelshøjskolecentre. 2) Fra 1994 til 1997 tekniske højskoler. 3) Indeholder: Designskoler (ny fra 2001), ernærings- og husholdningsseminarier (fra 1994 til 1997 husholdningslærerseminarier), radiografiskoler, biblioteksskoler, Skovskolen (i 1994 og 1995 var Skovskolens uddannelser klassificeret som KVU, men de er her indplaceret som MVU), Center for Tegnsprog (fra 1997), maskinmesterskoler og Skibsofficeresskolen. 4) Fra 1994 til 1998 Apoteksassistentenskolen. 5) Indeholder også bandagist-/ortopædingeniøruddannelsen. 6) Økonomiskoler, Glas- og Keramikskolen (kun ansøgere i 1997 og 1998) og tandplejere (kun ansøgere) i 1998.

Figur 4.7

Antallet af optagne inkl. standby under den Koordinerede Tilmelding (KOT), 1994 – 2001

Kilde: Diverse årgange af "KOT hovedtal", Tilmeldingssekretariatet, Københavns Universitet.

4.8 Overgang fra grundskole til fortsat uddannelse

For 2001-årgangen, forventes 97% af årgangen på et eller andet tidspunkt at komme videre i uddannelsessystemet. 54% vil påbegynde en gymnasial uddannelse, 36% en erhvervsfaglig uddannelse og 7% én ikke kompetencegivende ungdomsuddannelse. Der er en stigende tendens til, at de unge fortsætter i uddannelsessystemet efter grundskolen. 98% af pigerne og 96% af drengene fortsætter i dag i uddannelsessystemet.

Af den årgang, der i 2001 forlod grundskolen forventes 97% at fortsætte i uddannelsessystemet. I 1992 var tallet 95%. Der er tale om modelberegninger. Erhvervsgrunduddannelsen (egu) og voksenuddannelse indgår ikke.

Pga. manglende elevindberetninger for produktionsskolerne i 2001 er andelen der fortsatte efter grundskolen, for lav. Set over ti år var der således mindst 2 procentpoint flere, som fortsatte i uddannelsessystemet efter grundskolen. Denne beskedne stigning skal ses i lyset af, at der i 1980'erne var en markant reduktion i andelen, der ikke fortsatte i uddannelsessystemet. I 1982 var der fx endnu 12%, som ikke fortsatte i uddannelse efter grundskolen (fremgår ikke af tabellen).

Det forventes, at 54% af 2001-årgangen vil vælge en gymnasial uddannelse, 36% et erhvervsfagligt forløb 7% en ikke-kompetencegivende ungdomsuddannelse (inkl. fri ungdomsuddannelse, produktionskoleforløb m.v.). Ca. 3% fortsætter ikke i det ordinære uddannelsessystem.

Af 2001-årgangen forventes 37% at påbegynde en almen gymnasial og 17% en

erhvervsgymnasial uddannelse. Fra 1994 og 1995 kunne hhv. htx og hhx påbegyndes direkte efter grundskolen (se note 2 til tabel 4.8).

33% af 2001-årgangen vil fortsætte på et erhvervsfagligt grundforløb og 3% på et erhvervsfagligt hovedforløb.

Der er forskelle i drenges og pigers uddannelsesvalg. 98% af pigerne (2001-årgangen) forventes at fortsætte i det ordinære uddannelsessystem efter grundskolen mod 96% af drengene.

For 2001-årgangen forventes 63% af pigerne at påbegynde en gymnasial uddannelse (heraf 49% en almen gymnasial uddannelse), og 25% vil påbegynde en erhvervsfaglig uddannelse (heraf 22% på et grundforløb). I 1992 var det 36% af pigerne, der fortsatte på en erhvervsfaglig uddannelse.

45% af drengene vil påbegynde en erhvervsfaglig uddannelse (heraf 43% på et erhvervsfagligt grundforløb). En tilsvarende andel (45%) af drengene vil påbegynde en gymnasial uddannelse (heraf 26% en almen gymnasial uddannelse).

Tabel 4.8

Andelen af unge der efter grundskolen fortsætter i andre uddannelser, fordelt på køn, 1992 - 2001

Note: Pga. afrundinger på forskellige niveauer kan der forekomme afvigelser i totalerne. Man skal være opmærksom på, at overgang/tilbagegang til gruppen selv ikke indgår i beregningen. Eks.: 1992 svarer til undervisningsåret 1991/92.

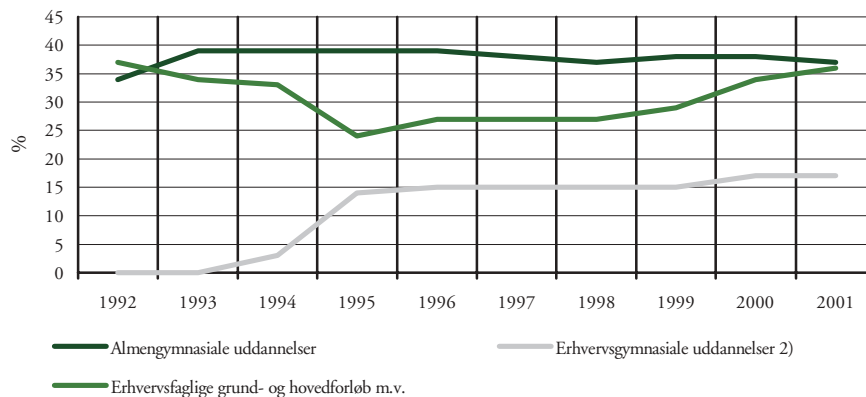
a) Pga. manglende elevindberetninger for produktionsskolerne i 2001 er andelen, der forsætter efter grundskolen i dette år, for lav.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	%									
Alle fra grundskolen til: a)	95	96	95	95	98	98	98	98	98	97
Ikke-kompetencegivende ungdomsudd. 1)	23	23	19	18	16	18	18	16	9	7
Almengymnasiale uddannelser	34	39	39	39	39	38	37	38	38	37
Erhvervsgymnasiale uddannelser 2)	0	0	3	14	15	15	15	15	17	17
Grundforløb merkantile 3)	26	23	22	11	10	10	9	8	9	8
Grundforløb tekniske 3)	7	7	6	8	12	12	14	17	23	25
Erhvervsfaglige hovedforløb 4)	4	4	4	5	4	5	4	4	2	3
Andre uddannelser	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1
Drenge fra grundskolen til: a)	94	95	94	94	97	98	97	97	97	96
Ikke-kompetencegivende ungdomsudd. 1)	31	31	24	21	18	19	19	15	7	5
Almengymnasiale uddannelser	26	29	29	28	29	28	27	27	27	26
Erhvervsgymnasiale uddannelser 2)	0	0	5	16	16	17	17	18	19	19
Grundforløb merkantile 3)	20	20	20	9	9	8	7	6	7	6
Grundforløb tekniske 3)	12	11	10	14	20	20	22	27	35	37
Erhvervsfaglige hovedforløb 4)	5	5	6	6	6	6	5	4	3	3
Andre uddannelser	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Piger fra grundskolen til: a)	95	96	95	96	99	99	98	98	99	98
Ikke-kompetencegivende ungdomsudd. 1)	15	15	14	14	15	17	18	16	11	9
Almengymnasiale uddannelser	43	49	50	50	51	48	48	49	49	49
Erhvervsgymnasiale uddannelser 2)	0	0	1	12	13	13	13	13	14	14
Grundforløb merkantile 3)	31	27	25	13	12	12	11	10	11	10
Grundforløb tekniske 3)	2	2	2	3	4	4	4	7	11	12
Erhvervsfaglige hovedforløb 4)	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3
Andre uddannelser	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

1) Som følge af forsøg med ny EUD-reform (allerede fra 1999) har tilgangen til HI og TI været faldende. Fuu indgår fra 1995. Der mangler indberetning fra produktionsskoler i 2001. 2) I 1994 og 1995 blev hhv. htx og hhx forlænget med et år til et treårigt forløb. Samtidig blev adgangsvejen ændret fra et skoleforløb på erhvervsuddannelserne til adgang direkte fra grundskolen. I 1996 til 2001 er indberetningerne om adgangseksamen til diplomingeniør mangelfulde. 3) Fra midten af 1996 blev indgangsforløbet hg til merkantil EUD ændret, således at eleverne kunne forlænge indgangsforløbet fra 1 til 2 år. Rundt regnet halvdelen af eleverne benyttede sig af denne mulighed. Pr. 1. januar 2001 trådte den ny EUD-reform i kraft, hvor 1. og 2. skoleperiode blev afløst af et grundforløb med 7 indgange, men allerede fra 1999 blev der kørt forsøg med denne nye struktur. Med reformens indførelse starter de elever, der før startede på HI og TI, direkte på grundforløbet. 4) Indeholder også SOSU, landbrugsuddannelser, pgu (fra 1997).

Figur 4.8

Andelen af unge der efter grundskolen fortsætter på en almen-gymnasial uddannelse, en erhvervsgymnasial uddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse m.v., 1992 – 2001

Kilde: Danmarks Statistik samt egne modelberegninger fra UNI-C Statistik & Analyse.

4.9 Overgang fra gymnasiale uddannelser til fortsat uddannelse

97% af alle med en almen-gymnasial baggrund i 2001 forventes at fortsætte i uddannelsessystemet. For de erhvervsgymnasiale uddannelser er det tilsvarende tal 94%. Andelen, som fortsætter, har i de senere år været høj. For begge typer af gymnasiale uddannelser har de unge et stigende ønske om at fortsætte i uddannelsessystemet. Desuden ses en øget lyst til at påbegynde det videre-gående uddannelses-område.

De gymnasiale uddannelser er studieforberedende. Erfaringen viser dog, at ikke alle med en gymnasial uddannelse går videre i det ordinære uddannelsessystem, og nogle blandt de, som går videre, holder en studiepause. Tallene her er modeltal, som viser andelen af unge, der efter et gymnasialt niveau (fuldført eller afbrudt) forventes at fortsætte i uddannelsessystemet. Voksenuddannelse indgår ikke i denne opgørelse.

For såvel de almen-gymnasiale som for de erhvervsgymnasiale uddannelser ses en stigende lyst til at fortsætte i uddannelsessystemet og en stigende overgang til de videre-gående uddannelser.

97% af 2001-årgangen med en almen-gymnasial baggrund (fuldført eller afbrudt) forventes på et tidspunkt at fortsætte i uddannelsessystemet. 66% vil påbegynde en videre-gående uddannelse, 14% en erhvervsfaglig og 10% en erhvervsgymnasial uddannelse. Af den tilsvarende 1992-årgang ville 91% fortsætte i uddannelsessystemet og heraf kun 59% ville fortsætte på en videre-gående uddannelse.

Unge fra 2001-årgangen med en almen-gymnasial uddannelse, som valgte at påbegynde en videre-gående uddannelse, fordelte sig med 7% til korte videre-gående uddannelser, 24% til mellemlange videre-gående uddannelser og 35% til bachelor- eller kandidatuddannelser.

94% af 2001-årgangen med en erhvervsgymnasial baggrund (fuldført eller afbrudt) forventes på et tidspunkt at fortsætte i uddannelsessystemet. 3% vil påbegynde en almen-gymnasial og 34% en erhvervsfaglig uddannelse. 51% forventes at påbegynde et videre-gående uddannelsesforløb. I 1992 ville 86% med baggrund i erhvervsgymnasial uddannelse fortsætte i uddannelsessystemet, 44% på en erhvervsfaglig uddannelse. Endelig ville i 1992 kun 38% fortsætte på en videre-gående uddannelse.

Unge med en erhvervsgymnasial uddannelse fra 2001-årgangen, som vil valgte at påbegynde en videre-gående uddannelse, fordelte sig med 15% til en kort videre-gående uddannelse, 16% til en mellemlang videre-gående uddannelse, og 20% til en bachelor- eller kandidatuddannelse.

Tabel 4.9

Andelen af unge der efter en fuldført eller afbrudt almen- eller erhvervsgymnasial uddannelse fortsætter på andre uddannelser, 1992 – 2001

Note: Pga. afrundinger på forskellige niveauer kan der forekomme afvigelser i totalerne.
Eks.: 1992 svarer til undervisningsåret 1992/93.

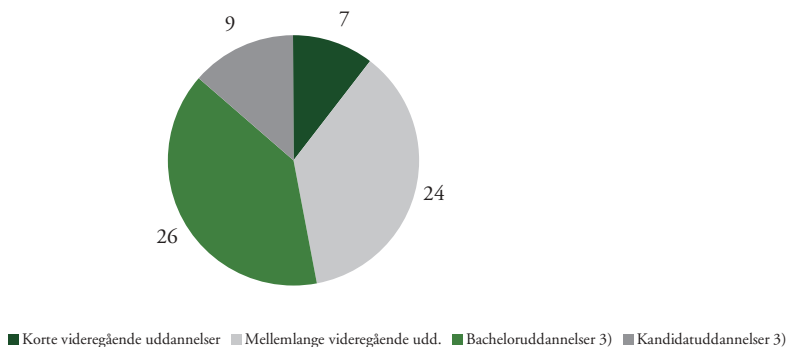
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	%									
Overgang fra almen- og erhvervsgymnasiale udd.	91	91	90	92	93	95	96	97	96	97
Erhvervsgymnasiale uddannelser 1)	9	9	9	10	10	11	10	10	10	10
Erhvervsfaglige uddannelser m.v. 2)	14	13	12	14	13	13	13	12	14	14
Videregående uddannelser i alt:	59	59	62	61	61	60	63	65	65	66
Korte videregående uddannelser	7	5	5	4	4	5	5	5	7	7
Mellemlange videregående uddannelser	20	22	24	26	25	24	25	25	25	24
Bacheloruddannelser 3)	14	21	22	21	22	23	25	26	26	26
Kandidatuddannelser 3)	18	11	11	9	10	8	8	8	7	9
Andre uddannelser	9	9	7	8	9	11	10	10	8	7
Overgang fra erhvervsgymnasiale udd.: 1)	86	86	87	88	90	91	93	92	94	94
Almen- og erhvervsgymnasiale uddannelser	1	2	1	1	2	3	2	3	3	3
Erhvervsfaglige uddannelser m.v. 2)	44	45	44	47	46	46	45	42	41	34
Videregående uddannelser i alt:	38	37	39	37	38	38	40	43	47	51
Korte videregående uddannelser	12	10	9	8	8	9	9	11	15	15
Mellemlange videregående uddannelser	13	13	15	15	14	14	14	13	14	16
Bacheloruddannelser 3)	10	13	13	12	13	13	14	16	16	17
Kandidatuddannelser 3)	4	2	2	2	2	2	2	2	3	3
Andre uddannelser	2	2	2	2	3	5	5	5	4	6

1) I 1994 og 1995 blev hhv. htx og htx forlænget med et år til et treårigt forløb. Samtidig blev adgangsvejen ændret fra et skoleforløb på erhvervsuddannelserne til adgang direkte fra grundskolen. Fra 1996 til 2001 er indberetningerne for adgangseksamen til diplomingeniøruddannelsen mangelfulde. 2) Fra midten af 1996 blev indgangsforløbet hg til merkantil EUD ændret, således at eleverne kunne forlænge indgangsforløbet fra 1 til 2 år. Pr. 1. januar 2001 trådte den ny EUD-reform i kraft, hvor 1. og 2. skoleperiode blev afløst af et grundforløb med 7 indgange, men allerede fra 1999 blev der kørt forsøg med denne nye struktur. Med reformens indførelse starter de elever, der før startede på HI og TI, direkte på grundforløbet. 3) At der for bacheloruddannelserne er tal fra før uddannelserne formelt blev oprettet, skyldes, at bl.a. HA og erhvervsprog m.v. allerede før reformen havde denne struktur, og at der inden reformen var forsøgsordninger med visse bacheloruddannelser. Bachelorreformen har generelt ført til usikkerhed i datagrundlaget i omlægningsperioden. De seneste år er der indberetningsmangler i antallet af fuldførte bachelorer og kandidater.

Figur 4.9

Andelen af unge der efter en fuldført eller afbrudt almen- og erhvervsgymnasial uddannelse fortsætter på en videregående uddannelse – 2001

Overgang fra almen- og erhvervsgymnasial udd. til videregående udd.

Kilde: Danmarks Statistik samt modelberegninger fra UNI-C Statistik & Analyse.

4.10 Elever/studerende der fuldfører en uddannelse

I 2001 fuldførte rundt regnet 206.000 personer en uddannelse. Fortsat flere unge bliver færdige med en uddannelse, og uddannelsesniveautet stiger. Relativt mange fuldførte en videregående uddannelse. Overordnet ses, at flere og flere unge fuldfører en videregående uddannelse.

Der er 9 års undervisningspligt. Derfor vil næsten alle frem til 9. klassetrin fuldføre grundskolen. For de øvrige uddannelser fuldfører alle, der gennemfører undervisningen og består eksaminerne efter de regler, der gælder for uddannelserne. I 2001 fuldførte ca. 206.000 personer en uddannelse. Antal fuldførelser på forskellige uddannelsesniveauer afhænger af antallet af personer på de pågældende årgangstrin, af andelen, der fortsætter på de forskellige uddannelser, og af frafald. Voksenuddannelse indgår ikke.

I 2001 fuldførte ca. 56.000 elever grundskolens afsluttende trin (8.-10. klasse). Dette er ca. 11.100 færre end i 1992. I 1992 ses periodens højeste antal fuldførelser. Afgang fra grundskolen afhænger udover årgangens størrelse også af overgangen til 10. klasse.

I 2001 fuldførte ca. 20.500 unge en almen-gymnasial eksamen, hvilket var periodens laveste antal studenter. I 1992 var tallet oppe på ca. 24.900 studenter.

Antallet af unge, som fuldførte en erhvervsgymnasial uddannelse, lå på ca.

10.600 unge i 2001 mod ca. 12.500 unge i 1992.

I 2001 fuldførte ca. 19.000 et merkantilt eller teknisk grundforløb. Ca. 36.900 fuldførte et erhvervsfagligt hovedforløb (inkl. SOSU og landbrugsuddannelser). For hverken erhvervsfaglige grund- eller hovedforløb var der nogen entydig udvikling i antallet af fuldførelser. Pga. flere omstruktureringer bør den historiske udvikling for de erhvervsfaglige uddannelser tolkes med forsigtighed (se noter til tabel 4.10).

Overordnet ses, at fra 1992 til 2001 steg antallet af unge, der fuldførte en videregående uddannelse. I 2001 fuldførte ca. 6.600 studerende en kort videregående uddannelse, ca. 16.600 en mellemlang videregående uddannelse, ca. 6.900 en bacheloruddannelse og ca. 8.800 en kandidatuddannelse. Pga. mangelfulde indberetninger om antallet af fuldførelser er tallet i 2001 underestimeret (se note til tabel 4.10). I opgørelsesperioden blev bachelor- og kandidatstrukturen indført. Også derfor bør man være varsom med konklusioner over tid.

Tabel 4.10

Elever/studerende der fuldfører en uddannelse, fordelt efter uddannelsesniveau, 1992 - 2001

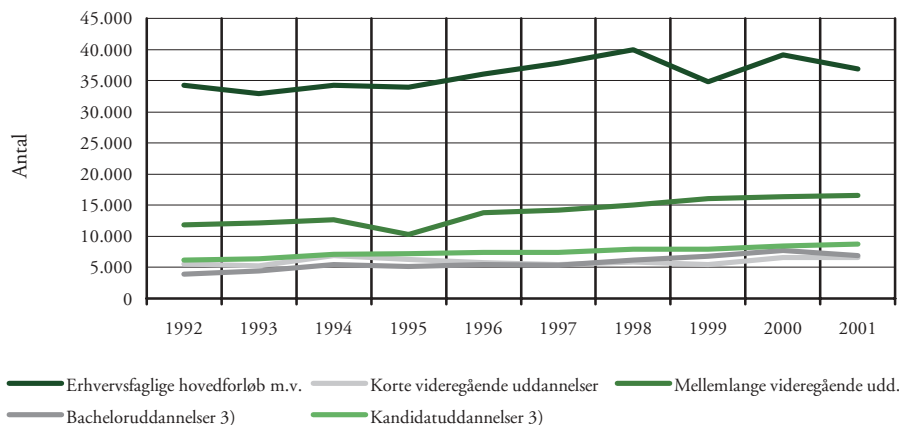
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Antal										
Grundskolens højeste trin:										
8. - 10. klasse	67.101	61.262	61.664	61.254	59.377	56.960	54.441	55.929	52.972	56.029
Ungdomsuddannelser:										
Ikke-kompetencegivende ungdomsudd. 1)	18.213	17.515	14.270	12.650	11.541	12.427	14.691	16.563	15.634	15.490
Almengymnasiale uddannelser	24.890	24.388	24.752	24.990	24.638	24.074	24.436	23.160	21.559	20.545
Erhvervs-gymnasiale uddannelser 2)	12.458	12.393	12.811	13.015	11.544	11.455	12.081	10.877	11.538	10.622
Grundforløb merkantile 3)	19.190	20.360	18.532	17.088	9.783	4.737	9.295	8.211	9.341	8.406
Grundforløb tekniske 3)	22.003	22.751	22.108	19.948	21.973	20.451	19.703	19.847	18.823	18.224
Erhvervsfaglige hovedforløb	34.306	32.976	34.303	33.969	35.995	37.759	39.987	34.771	39.158	36.863
Videregående uddannelser:										
Korte videregående uddannelser	5.534	5.301	6.874	6.234	5.722	5.481	5.856	5.443	6.631	6.596
Mellemlange videregående uddannelser	11.891	12.196	12.645	10.329	13.773	14.209	15.012	16.111	16.336	16.612
Bacheloruddannelser 4)	3.929	4.456	5.452	5.123	5.452	5.351	6.189	6.814	7.715	6.921
Kandidatuddannelser 4)	6.129	6.411	7.083	7.225	7.384	7.372	7.913	7.883	8.420	8.778
Philosophiae doctor (ph.d.) 5)	453	592	654	763	795	800	882	932	1.035	746

Note: Eks. 1992 svarer til undervisningsåret 1991/92.

1) Som følge af forsøg med ny EUD-reform (allerede fra 1999) har tilgangen til HI og TI været faldende. Den fri ungdomsuddannelse indgår først fra 1995. I 2001 er tallet skønnet. 2) I 1994 og 1995 blev hhv. htx og hhx forlænget med et år til et treårigt forløb. Samtidig blev adgangsvejen ændret fra et skoleforløb på erhvervsuddannelserne til adgang direkte fra grundskolen. Fra 1996 til 2001 er indberetningerne om adgangsgivende eksamen til diplomingeniører mangelfulde. 3) Fra 1994 til 1997 var der problemer med registreringen af fuldførte og afbrudte forløb. En hel del af de afbrudte forløb er fejlagtigt blevet registreret som fuldførte forløb. Fra midten af 1996 blev indgangsforløbet hg til merkantil EUD ændret, således at eleverne kunne forlænge indgangsforløbet fra 1 til 2 år. Pr. 1. januar 2001 trådte den ny EUD-reform i kraft, hvor 1. og 2. skoleperiode blev afløst af et grundforløb med 7 indgange, men allerede fra 1999 blev der kørt forsøg med denne nye struktur. Grundforløbets gennemførelsestid kan variere fra 20-60 uger. Med reformens indførelse starter de elever, der før startede på HI og TI, direkte på grundforløbet. 4) At der for bacheloruddannelserne er tal fra før uddannelserne formelt blev oprettet, skyldes, at bl.a. HA og erhvervsprog m.v. allerede før reformen havde denne struktur, og at der inden reformen var forsøgsordninger med visse bacheloruddannelser. Bachelorreformen har generelt ført til usikkerhed i datagrundlaget i omlægningsperioden. De seneste år er der indberetningsmangler i antallet af fuldførte bachelor- og kandidatuddannelser. 5) I 2001 er tallet for ph.d. for lavt.

Figur 4.10

Elever/studerende der fuldfører en uddannelse, fordelt efter udvalgte erhvervsuddannelser og videregående uddannelser, 1992 - 2001

Kilde: Danmarks Statistik, egne modelberegninger fra UNI-C Statistik & Analyse samt Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

4.11 Fuldførelsesfrekvenser

I 2001 fuldførte 84% en almengymnasial og 77% en erhvervsgymnasial uddannelse. I samme år var fuldførelsesfrekvensen for en udelt kandidatuddannelse 72% og for kandidatoverbygningsuddannelserne 63%.

Fuldførelsesfrekvenser bygger på modeltal, som er meget summariske og dækker over store variationer uddannelserne imellem. Bl.a. derfor bør tallene tolkes med stor forsigtighed. I beregningerne opgøres de forventede resultater ud fra tilgang, overgang og afgang inden for uddannelsessystemet i det pågældende år. Fuldførelsen afhænger af mange forhold, bl.a. krav til faglige kvalifikationer m.v.

I 2001 fuldførte 84% af dem, der påbegyndte en almengymnasial uddannelse. Fuldførelsen af de erhvervsgymnasiale uddannelser lå på 77%.

På erhvervsuddannelsesområdet har der været taget mange initiativer til at nedbringe frafaldet. Området har i opførelsesperioden gennemgået flere reformer, og det er derfor problematisk at konkludere på de historiske fuldførelsesfrekvenser.

I 2001 fuldførte 81% af de der påbegyndte et merkantilt grundforløb. Fuldførelsesprocenten for de tekniske grundforløb lå noget under med 64%. De seneste tre år i opførelsen viser, at der var et fald i

fuldførelsestendensen for disse uddannelsesområder.

I 2001 fuldførte 82% af de elever, der påbegyndte et erhvervsfagligt hovedforløb m.v. Også her, ses en vigende fuldførelsestendens de seneste år af perioden.

I 2001 fuldførte 71% en kort og 72% en mellemlang videregående uddannelse. For sidstnævnte område ses et fald i fuldførelsestendensen.

Også kandidatuddannelserne har gennemgået en strukturomlægning, nemlig til en bachelor/kandidatstruktur hvor bacheloruddannelsen skal fuldføres inden påbegyndelse af en kandidatuddannelse. Nogle få uddannelser er fortsat udelte. Derfor er det ikke her muligt at opgøre en samlet fuldførelsesfrekvens. Pga. omlægningerne er tidsserierne usikre.

Bachelorernes fuldførelse lå i 2001 på 56%. 72% fuldførte en udelt kandidatuddannelse og 63% en overbygningskandidatuddannelse.

I alt 82% fuldførte ph.d. i 2000.

Tabel 4.11

Andel der påbegyndte, der fuldførte uddannelsen, fordelt efter uddannelsesniveau, 1992 – 2001.

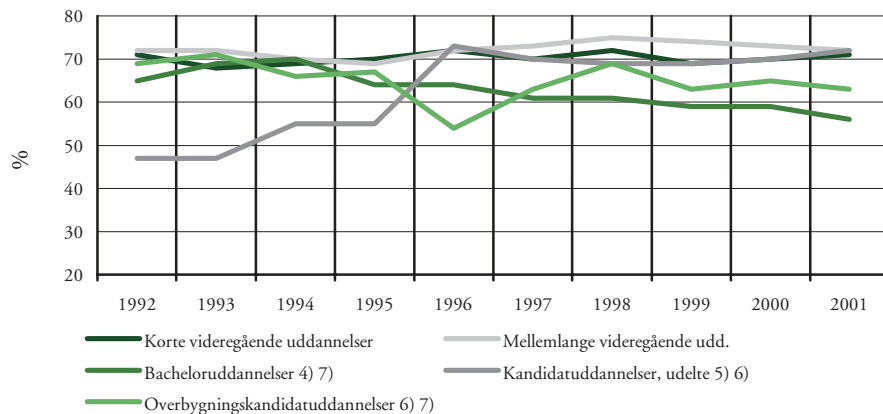
Note: . Tallet er for usikkert.
Eks.: 1992 svarer til undervisningsåret 1991/92.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	%									
Ikke kompetencegivende ungdomsudd. 1)	85	89	79	83	83	78	79	81	81	87
Gymnasiale uddannelser:										
Almengymnasiale uddannelser	89	88	88	87	89	88	87	87	86	84
Erhvervs-gymnasiale uddannelser 2)	86	80	82	82	78	81	80	80	79	77
Erhvervsfaglige uddannelser:										
Grundforløb merkantile 3)	79	85	87	85	87	73	82	83	82	81
Grundforløb tekniske 3)	91	87	91	97	96	96	92	82	72	64
Erhvervsfaglige hovedforløb	88	88	87	87	86	86	88	85	84	82
Videregående uddannelser:										
Korte videregående uddannelser	71	68	69	70	72	70	72	69	70	71
Mellemlange videregående uddannelser	72	72	70	69	72	73	75	74	73	72
Bacheloruddannelser 4) 7)	65	69	70	64	64	61	61	59	59	56
Kandidatuddannelser, udelte 5) 6)	47	47	55	55	73	70	69	69	70	72
Overbygningskandidatuddannelser 6) 7)	69	71	66	67	54	63	69	63	65	63
Philosophiae doctor (ph.d.)	73	82	75	75	77	80	77	76	82	.

1) Den fri ungdomsuddannelse indgår fra 1995. 2) I 1994 og 1995 blev hhv. htx og hhx forlænget med et år til et treårigt forløb. Samtidig blev adgangsvejen ændret fra et skoleforløb på erhvervsuddannelserne til adgang direkte fra grundskolen. Fra 1996 til 2001 er indberetningerne for adgangseksamen til diplomingeniører mangelfulde. 3) Fra 1994 til 1997 var der problemer med registreringen af fuldførte og afbrudte forløb. En hel del af de afbrudte forløb er fejlagtigt blevet registreret som fuldførte forløb. Derfor er fuldførelsesprocenterne i denne periode for høje. Fra midten af 1996 blev indgangsførelsetid til merkantil EUD ændret, således at eleverne kunne forlænge indgangsførelsetiden fra 1 til 2 år. Rundt regnet halvdelen af eleverne benyttede sig af denne mulighed. Pr. 1. januar 2001 trådte den nye EUD-reform i kraft, hvor 1. og 2. skoleperiode blev afløst af et grundforløb med 7 indgange, men allerede fra 1999 blev der kørt forsøg med denne nye struktur. Grundforløbets gennemførelsetid kan variere fra 20-60 uger, men er pt. på 22 uger i snit. 4) At der for bacheloruddannelserne er tal fra før uddannelserne formelt blev oprettet, skyldes, at bl.a. HA og erhvervsprog m.v. før reformen havde denne struktur, og at der inden reformen var forsøgsordninger med visse bacheloruddannelser. Bachelorreformen har generelt ført til usikkerhed i datagrundlaget i omlægningsperioden. De seneste år er der indberetningsmangler i antallet af fuldførte bachelorer fra visse universiteter. 5) Af eksempler på udelte kandidatuddannelser kan nævnes: civilingeniør, læge, tandlæge, farmaceut, musik/kunst under Kulturministeriet. 6) Se tillige note 4) om mangelfulde indberetninger. 7) Tallene fra 1996 og frem afspejler tydeligt, at bachelor- og kandidatuddannelsesstrukturen er ved at slå igennem.

Figur 4.11

Andel der påbegyndte udvalgte videregående uddannelser, der fuldførte, 1992 – 2001

Kilde: Danmarks Statistik samt egne modelberegninger fra UNI-C Statistik & Analyse.

4.12 Fuldførelsestider

I 2001 tog det i gennemsnit 3,3 år at fuldføre en bacheloruddannelse og ligeledes 3,3 år at fuldføre en kandidatoverbygningsuddannelse.

Fuldførelsestid, dvs. tiden for at fuldføre en uddannelse, bygger på modeltal beregnet på grundlag af oplysninger om fuldførte uddannelsen det pågældende år. Tallene bør tolkes med stor forsigtighed, da resultaterne er meget summariske og dækker over store variationer de enkelte uddannelser imellem.

I 2001 var den gennemsnitlige tid for fuldførelse af et erhvervsfagligt merkantilt grundforløb 1,4 år, idet eleverne siden 1996 har kunnet vælge enten en model med 1 år på skole og 3 år i praktik (typisk salg) eller en model med 2 år på skole og 2 år i praktik (typisk kontor). Det tog 0,6 år at fuldføre et teknisk grundforløb. Den gennemsnitlige fuldførelsestid for de erhvervsfaglige hovedforløb var 2,1 år; i 1992 var tiden for fuldførelse her 1,9 år.

For de korte og de mellemlange videregående uddannelser lå de gennemsnitlige studietider med hhv. 2,1 år og 3,4 år. De mellemlange videregående uddannelsers fuldførelsestid steg svagt fra 1995, bl.a. fordi pædagoguddannelsen blev forlænget med et halvt år.

Kandidatuddannelserne har gennemgået en strukturomlægning i perioden, således at de fleste kandidatuddannelser påbegyndes efter en fuldført bacheloruddannelse.

I dag er den normerede studietid for en delt kandidatuddannelse 5 år, 3 år på bachelor og 2 år på kandidatoverbygningen. Af tekniske grunde er det ikke muligt at opgøre fuldførelsestiden for det samlede kandidatuddannelsesforløb. Da opgørelsen berører denne omlægningsperiode, bør tallene tolkes med forsigtighed.

For bacheloruddannelserne var den gennemsnitlige studietid i 2001 3,3 år. De senere år ses et svagt fald i fuldførelsestiden.

For en overbygningskandidatuddannelse var tiden 3,3 år, og for en udelte kandidatuddannelse var den gennemsnitlige fuldførelsestid 6,0 år. Der viser sig en nogenlunde stabil fuldførelsestid for de udelte kandidatuddannelser de senere år på omkring 6 år. I 2000 lå tiden for fuldførelse af ph.d.-uddannelsen på 3,6 år.

Tabel 4.12

Gennemsnitlig fuldførelsestid, fordelt efter udvalgte uddannelsesniveauer, 1992 – 2001

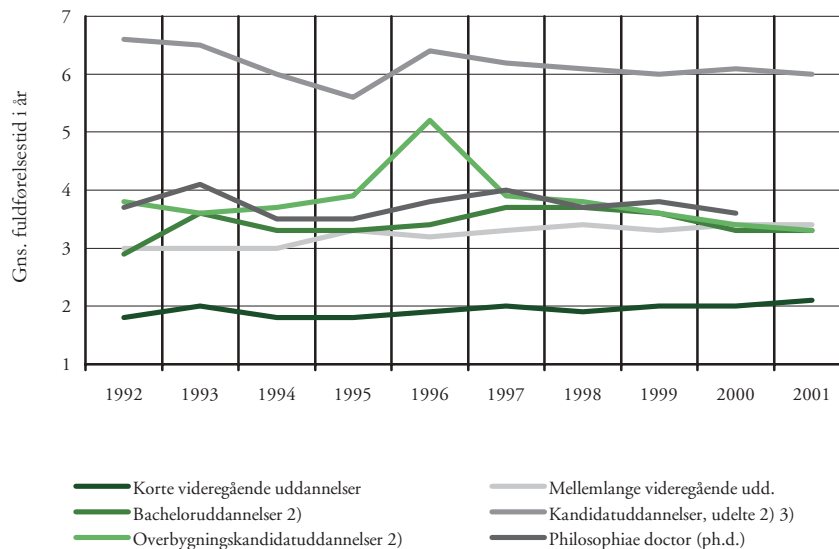
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	Gennemsnitligt antal år									
Erhvervsfaglige uddannelser:										
Grundforløb merkantile 1)	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,3	1,3	1,4	1,3	1,4
Grundforløb tekniske 1)	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6
Erhvervsfaglige hovedforløb	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	1,9	2,1	2,0	2,1
Videregående uddannelser:										
Korte videregående uddannelser	1,8	2,0	1,8	1,8	1,9	2,0	1,9	2,0	2,0	2,1
Mellemlange videregående udd.	3,0	3,0	3,0	3,3	3,2	3,3	3,4	3,3	3,4	3,4
Bacheloruddannelser 2)	2,9	3,6	3,3	3,3	3,4	3,7	3,7	3,6	3,3	3,3
Kandidatuddannelser, udelte 2) 3)	6,6	6,5	6,0	5,6	6,4	6,2	6,1	6,0	6,1	6,0
Overbygningskandidatuddannelser 2)	3,8	3,6	3,7	3,9	5,2	3,9	3,8	3,6	3,4	3,3
Philosophiae doctor (ph.d.)	3,7	4,1	3,5	3,5	3,8	4,0	3,7	3,8	3,6	.

Note: . Tallet er for usikkert.
Eks. 1992 svarer til undervisningsåret 1991/92.

1) Fra 1994 til 1997 var der problemer med registreringen af fuldførte og afbrudte forløb. En hel del af de afbrudte forløb er fejlagtigt blevet registreret som fuldførte forløb. Fra midten af 1996 blev indgangsforløbet hg til merkantil EUD ændret, således at eleverne kunne forlænge indgangsforløbet fra 1 til 2 år og efterfulgt af praktik med mindre skoleophold end tidligere. Pr. 1. januar 2001 trådte den ny EUD-reform i kraft, hvor 1. og 2. skoleperiode blev afløst af et grundforløb med 7 indgange, men allerede fra 1999 blev der kørt forsøg med denne nye struktur. 2) At der for bacheloruddannelserne er tal fra før uddannelserne formelt blev oprettet, skyldes, at bl.a. HA og erhvervsprog m.v. allerede før reformen havde denne struktur, og at der inden reformen var forsøgsordninger med visse bacheloruddannelser. De seneste år er der indberetningsmangler i antallet af fuldførte bachelorer og kandidater. Tallene fra 1996 og frem afspejler tydeligt, at bachelor- og kandidatuddannelsesstrukturen er ved at slå igennem. 3) Af eksempler på udelte kandidatuddannelser kan nævnes: civilingeniør, læge, tandlæge, farmaceut, musik/kunst (Kulturministeriet).

Figur 4.12

Gennemsnitlig fuldførelsestid, opgjort for de videregående uddannelsesniveauer, 1992 – 2001

Kilde: Danmarks Statistik samt egne modelberegninger fra UNI-C Statistik & Analyse.

4.13 Ventetid før studiestart

Der er ingen ventetid efter grundskolen. De fleste kommer i gang med en uddannelse umiddelbart efter sommerferien. Efter en almengymnasial uddannelse venter de unge derimod længere. Unge med en erhvervs-gymnasial baggrund kom hurtigere i gang med videreuddannelse end unge med en almengymnasial baggrund.

Det primære mål er, at flest muligt gennemfører en kompetencegivende uddannelse, men et andet vigtigt mål er, at de unge kommer hurtigt i gang med fortsat uddannelse. Derved mindskes bl.a. frafaldsrisikoen, og overgangen til arbejdsmarkedet bliver fremrykket. Der er sket mange ændringer både på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet. Fx er adgangsbegrænsningen til de videregående uddannelser næsten afskaffet. På erhvervsuddannelserne har der været mulighed for at påbegynde en erhvervsuddannelse i skolepraktik, hvis de unge ikke kunne finde en egnet praktikplads. De fleste elever har dog kunnet afslutte deres erhvervsuddannelse med en ordinær uddannelsesaftale.

Ventetiden bygger på modelberegninger (mediantal). Ventetiden opgøres for overgang fra grundskolen og overgang fra de gymnasiale uddannelser. Tallene er summariske og kan dække over store variationer imellem de enkelte uddannelser. Ventetiden fra grundskolen til de gymnasiale uddannelser og de erhvervsfaglige grundforløb svarer alene til sommerferien. Dette mønster er konstant over ti år.

Generelt kom unge med baggrund i en erhvervs-gymnasial uddannelse hurtigere i gang med videreuddannelse end unge med en almengymnasial baggrund.

Fra 2001-årgangen ventede de unge, der havde en almengymnasial baggrund, 1,2 år, før de påbegyndte et merkantilt og 1,3 år, før de påbegyndte et teknisk grundforløb. Ventetiden til de korte og mellemlange videregående uddannelser lå for begges vedkommende på 2,2 år. Disse uddannelser henvender sig i nogle tilfælde til ældre studerende med erhvervs erfaring, fx pædagoguddannelsen. Ventetiden før påbegyndelse af bacheloruddannelserne var 1,3 år, medens ventetiden til kandidatuddannelserne lå lidt højere (1,7 år).

Fra 2001-årgangen ventede de unge der havde en erhvervs-gymnasial baggrund, kun 0,3 år, før de påbegyndte et merkantilt grundforløb; samme korte ventetid ses for et teknisk grundforløb. Ventetiden til de korte og mellemlange videregående uddannelser lå på hhv. 0,9 og 1,2 år. Ventetiden før påbegyndelse af en bachelor- eller kandidatuddannelse var hhv. 1,2 og 1,3 år.

Tabel 4.13

Median ventetid efter grundskole, almengymnasial og erhvervsgymnasial uddannelse før fortsættelse på en anden uddannelse, 1992 – 2001

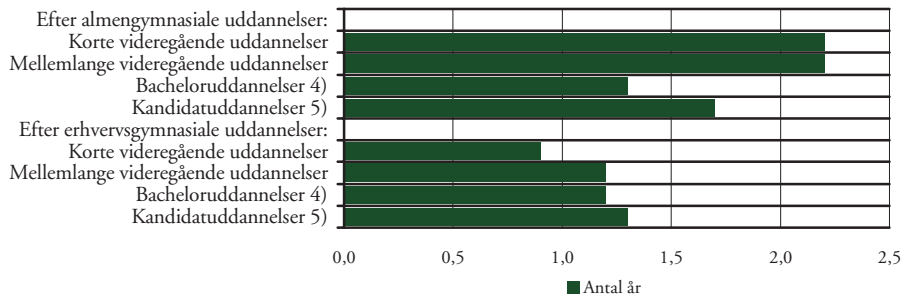
Note: Medianventetiden er den ventetid, hvorefter 50% er fortsat i et nyt uddannelsesforløb. Ikke alle nye uddannelsesforløb vises. Eks.: 1992 svarer til undervisningsåret 1991/92.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Efter grundskoleuddannelse til:										
	Antal år									
Almengymnasiale uddannelser	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Erhvervsgymnasiale uddannelser 1)	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Grundforløb merkantile uddannelser 2)	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Grundforløb tekniske uddannelser 2)	0,2	0,5	0,6	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Efter almengymnasial uddannelse til:										
Erhvervsgymnasiale uddannelser 1)	1,2	1,2	0,8	0,8	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	0,8
Grundforløb merkantile uddannelser 2)	0,8	0,8	0,8	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Grundforløb tekniske uddannelser 2)	1,3	1,2	1,2	1,2	1,3	1,5	1,6	1,4	1,4	1,3
Erhvervsfaglige hovedforløb m.v.	1,8	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9	2,0	1,9	1,9
Korte videregående uddannelser	1,3	1,3	1,6	1,7	2,0	1,9	2,2	2,2	1,8	2,2
Mellemlange videregående uddannelser	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,2
Bacheloruddannelser 3)	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	2,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Kandidatuddannelser 4) a)	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,7	1,7	1,7	1,3	1,7
Efter erhvervsgymnasial uddannelse 1) til:										
Almengymnasiale uddannelser	0,8	0,7	0,7	0,6	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Grundforløb merkantile uddannelser 2)	0,3	0,4	0,4	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Grundforløb tekniske uddannelser 2)	0,7	0,8	0,8	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,3
Erhvervsfaglige hovedforløb m.v.	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Korte videregående uddannelser	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3	1,2	1,2	0,7	0,9
Mellemlange videregående uddannelser	0,5	0,8	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,7	1,3	1,2
Bacheloruddannelser 3)	0,3	0,8	0,9	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	0,7	1,2
Kandidatuddannelser 4)	0,3	1,2	0,8	0,8	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3

1) I 1995 blev hx og hxh forlænget med et år til et treårigt forløb, og samtidig blev adgangsvejen ændret fra et skoleforløb på erhvervsuddannelserne til adgang direkte fra grundskolen. I 2001 er tilgangen til 1-årig hxh 1.200 elever for høj. 2) Fra 1994 til 1997 var der problemer med registreringen af fuldførte og afbrudte forløb. En hel del af de afbrudte forløb er fejlagtigt blevet registreret som fuldførte forløb. Dette kan påvirke overgangsmønstret fra disse uddannelser. Fra midten af 1996 blev indgangsforløbet hg til merkantil EUD ændret, således at eleverne kunne forlænge indgangsforløbet fra 1 til 2 år. Rundt regnet halvdelen af eleverne benyttede sig af denne mulighed. Pr. 1. januar 2001 trådte den ny EUD-reform i kraft, hvor 1. og 2. skoleperiode blev afløst af et grundforløb med 7 indgange, men allerede fra 1999 blev der kørt forsøg med denne nye struktur. Grundforløbets gennemførelses-tid kan variere fra 20-60 uger. Med reformens indførelse starter de elever, der før startede på HI og TI, direkte på grundforløbet, hvilket betyder en stigning i tallene. 3) At der for bacheloruddannelserne er tal fra før uddannelserne formelt blev oprettet, skyldes, at bl.a. HA og erhvervsprog m.v. allerede før reformen havde denne struktur, at der inden reformen var forsøgsordninger med visse bacheloruddannelser. Bachelorreformen har generelt ført til usikkerhed i datagrundlaget i omlægningsperioden. De seneste år er der indberetningsmangler af antallet af fuldførte bachelorer og kandidatuddannelser. 4) Kandidatuddannelserne indeholder både delte kandidatforløb og overbygningskandidatuddannelser. 5) Se tillige note 3) vedr. det mangelfulde indberettede antal fuldførte uddannelser.

Figur 4.13

Median ventetid efter de gymnasiale uddannelser før fortsættelse på en anden uddannelse, 2001

Kilde: Danmarks Statistik samt modelberegninger fra UNI-C Statistik & Analyse.

4.14 Elever ved voksenuddannelse

I 2001 var der ca. 100.000 årselever eller studenterårsværk, der modtog et tilbud om voksenuddannelse i offentligt regi. Fra 1993 til 2001 steg aktiviteten med ca. 12.000 årselever eller 13,6%.

Aktiviteten i de offentlige voksenuddannelser har efter en stigende tendens i en årrække udvist et fald fra 1998 til 2001.

I 2001 deltog ca. 100.000 årselever/studenterårsværk i voksenuddannelse i offentligt regi. Hertil kommer den kommunalt finansierede aftenskoleundervisning under folkeoplysningsloven, som omfatter omkring 20.000 årselever. I 2001 var der således ca. 120.000 årselever på den samlede offentlige voksenuddannelse.

Fra 1998, hvor antallet af årselever var højest, til 2000 faldt aktiviteten på de offentlige voksenuddannelser med 28.971 årselever eller 22,5%. Den samlede nedgang skyldes primært et fald i aktiviteten på de erhvervsrettede uddannelser under Åben Uddannelse (på erhvervsskoler og SOSU-skoler), på AMU og daghøjskoler.

Faldet på 55,3% fra 1998 til 2001 på åben uddannelse (på erhvervsskoler og SOSU-skoler) skal bl.a. findes i en markant nedgang på pc-brugeruddannelsen. Daghøjskolernes fald på 43,5% skete pga. indførelsen af et aktivitetsloft over antal-

let af årselever. Aktivitetsfaldet på 48,9% på AMU-uddannelserne skyldes primært en finansieringsomlægning i 2000, der begrænsede lediges muligheder for at deltage på AMU, samt tilgangsbegrænsninger pga. indførelsen af tilskudsrammer.

En del af de årselever, der befandt sig på en voksenuddannelse, havde været eller var aktive i arbejdsstyrken – som beskæftigede eller som arbejdssøgende - eftersom dele af voksenundervisningen finder sted i deltagerens fritid. Det gælder især for åben uddannelse, de korte højskolekurser og aftenskoleundervisningen.

Det højeste antal årselever viste sig for dansk som andetsprog med en aktivitet på 19.641 årselever i 2001. Fra 1993 til 2001 steg aktiviteten med hele 65,2%.

Efter et konstant fald i antallet af årselever på folkehøjskolernes korte kurser fra 1993 til 1998 ses efterfølgende en svag stigning. I 2001 lå antallet af årselever på folkehøjskolernes korte kurser på 1.326. På folkehøjskolernes lange kurser ses et næsten konstant fald i antallet af årselever i hele perioden.

Tabel 4.14

Årselever/studenterårsværk på vokseuddannelser i offentligt regi, 1993 – 2001

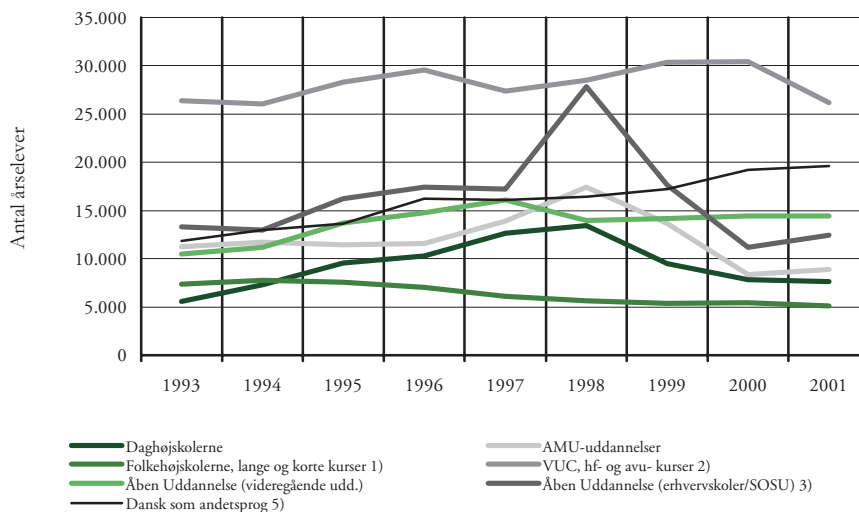
Note: Eks. 1993 svarer til undervisningsåret 1993/94. Da redaktionen lukkede var der ikke tal for Kommunalt finansieret vokseuddannelse under folkeoplysningsloven i 2000 og 2001. I 2000 gennemførtes en finansieringsomlægning med begrænsninger i lediges muligheder for at deltage i uddannelse, hvilket medførte aktivitetsfald særligt på AMU-centre og erhvervsskoler.

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	Antal årselever/studenterårsværk								
I alt	87.772	91.362	104.553	110.689	113.638	128.695	113.344	102.250	99.724
Daghøjskolerne	5.600	7.300	9.575	10.281	12.687	13.454	9.456	7.840	7.597
AMU-uddannelser	11.300	11.700	11.500	11.620	13.940	17.425	13.660	8.360	8.897
Folkehøjskolerne, lange kurser 1)	5.598	6.049	5.983	5.515	4.742	4.319	4.123	4.136	3.801
Folkehøjskolerne, korte kurser 1)	1.771	1.729	1.595	1.522	1.330	1.326	1.261	1.278	1.326
VUC, hf-kurser 2)	12.739	12.034	13.553	13.996	13.154	13.915	14.446	14.185	13.180
VUC, avu-kurser 2)	13.652	14.006	14.745	15.595	14.256	14.570	15.920	16.254	12.984
Åben uddannelse (videregående udd.)	10.479	11.214	13.727	14.781	16.081	13.990	14.183	14.430	14.432
Åben Uddannelse (erhvervsskoler/SOSU) 3)	13.346	12.994	16.232	17.438	17.262	27.819	17.617	11.220	12.434
VEUD 4)	-	-	1.420	760	1.144	1.928	2.579	2.492	2.240
Husholdnings- og håndarbejdsskoler	1.217	1.145	1.183	1.098	849	840	789	827	821
Dansk som andetsprog 5)	11.890	12.996	13.647	16.214	16.141	16.464	17.223	19.225	19.641
Specialundervisning for voksne 6)	-	-	1.153	1.182	1.197	1.738	1.282	1.282	1.282
Læsekurser for voksne 7)	-	-	-	292	460	511	531	453	168
Forberedende Voksenundervisning (FVU) 8)	-	-	-	-	-	-	-	-	684
Søfartsstyrelsens uddannelser 9)	-	-	-	-	-	67	50	50	50
Kulturministeriets uddannelser	-	-	-	205	235	179	149	165	139
Kurser for jordbrugere 10)	180	195	240	190	160	150	75	53	48

1) Lange kurser på 12 uger eller mere - korte kurser på under 12 uger. 2) Amtrådsforeningens (ARF) tal for skoleåret. 2001 refererer til skoleåret 2000/01 osv. 3) Fra 2001 vedrører en del af aktiviteten over Åben Uddannelse finansieret af Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering (AUF). 4) Omfatter kun deltagere, som har udløst tillægsydelse. 5) Der går 756 timer på et årsværk. 6) Indberetninger for 2000 og 2001 endnu ikke afsluttet. Derfor er 1999-tal anvendt. 7) Der er taget udgangspunkt i ARF's kursisttal (Gennemsnit 60 timer pr. kursist og 700 kursisttimer/årselev). I 2001 afløst af FVU og udfaset 1. kvartal 2001. 8) Indført 2001. Udgangspunkt i ARF's kursisttal (Gennemsnit 50 timer/kursist og 825 kursisttimer/årselev). 9) Ekskl. indtægtsdækket virksomhed. 10) Direktoratet for Fødevarer/Erhvervsuddannelser.

Figur 4.14

Årselever/studenterårsværk på udvalgte vokseuddannelser i offentligt regi, 1993 – 2001

Kilde: "Vokseuddannelse i tal - 2002", Undervisningsministeriets Statistik- og Informationskontor.

4.15 Virksomheders efteruddannelsesaktivitet i Danmark og udvalgte lande

Danske private virksomheder ligger helt i front, når det drejer sig om virksomhedernes efteruddannelsesaktivitet. En europæisk undersøgelse fra 1999 viser, at de danske virksomheder bruger 14 timer på efteruddannelse for hver 1.000 arbejdstimer.

Den europæiske undersøgelse af virksomheders efteruddannelsesaktivitet, Continuing Vocational Training Survey (CVTS), bliver gennemført ca. hvert femte år.

Den seneste undersøgelse fandt sted i 2001 med udgangspunkt i virksomhedernes efteruddannelsesaktivitet i 1999. Da det kun var anden gang, at undersøgelsen blev gennemført, skal 1999-resultaterne tages med et vist forbehold. Undersøgelsesmetoderne bliver løbende udviklet og forbedret frem mod den næste undersøgelse, der er planlagt til 2005.

Undersøgelsesgrundlaget er private virksomheder med mindst 10 ansatte. I Danmark deltog en stikprøve på 1.250 virksomheder. I alt deltog ca. 35.000 virksomheder i EU og Norge.

En virksomheds efteruddannelsesaktivitet er defineret som den efteruddannelse, virksomheden tilbyder sine medarbejdere, og som helt eller delvist finansieres af virksomheden selv.

I 1999 var Danmark det land, hvor virksomhederne tilbød relativt flest efterud-

dannelses timer. Set over alle brancher var der i Danmark i gennemsnit 14 efteruddannelses timer pr. 1.000 arbejdstimer, mod et EU-gennemsnit på 9 timer. I Sverige og Norge var der hhv. 12 og 11 efteruddannelses timer pr. 1.000 arbejdstimer.

Blandt danske industrivirksomheder var der 13 efteruddannelses timer pr. 1.000 arbejdstimer, hvilket blev overgået af Sverige, hvor industrivirksomhederne tilbød 14 efteruddannelses timer pr. 1.000 arbejdstimer.

I branchen "Handel og reparationsvirksomhed" ligger Danmark side om side med Holland med 11 efteruddannelses timer pr. 1.000 arbejdstimer.

I de andre brancher, der er medtaget – finans- og forsikringsbranchen samt servicebranchen - overgås Danmark af enkelte lande, men ligger stadig langt over EU-gennemsnittet.

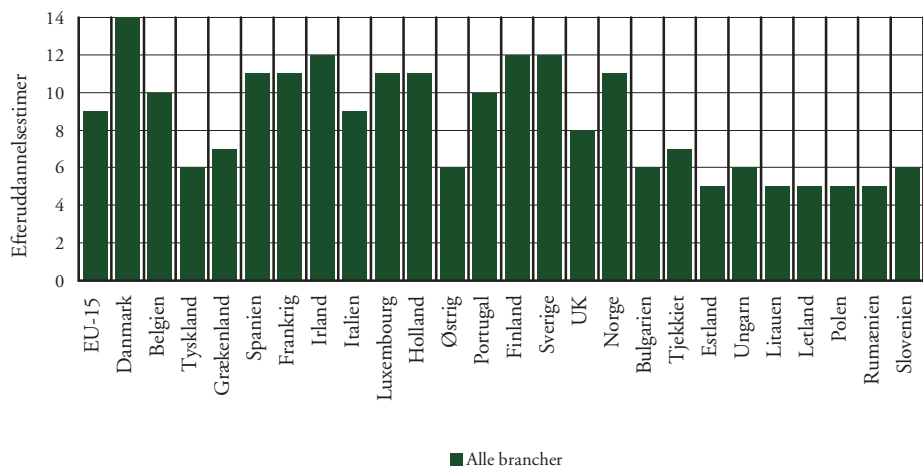
Tabel 4.15

Efteruddannelsestimer på private virksomheder med efteruddannelsesaktivet, i forhold til samlet antal 1.000 arbejdstimer (fordelt på udvalgte brancher) - 1999

	Efteruddannelsestimer/1.000 arbejdstimer				
	Alle brancher	Industri	Handel og reparationsvirksomhed	Finans og forsikring	Service
EU-15	9	8	7	9	12
Danmark	14	13	11	17	21
Belgien	10	10	9	13	14
Tyskland	6	6	4	9	11
Grækenland	7	8	6	10	5
Spanien	11	12	10	17	10
Frankrig	11	9	8	16	12
Irland	12	10	10	9	11
Italien	9	7	8	13	13
Luxembourg	11	12	7	14	27
Holland	11	11	11	21	11
Østrig	6	5	6	15	6
Portugal	10	11	8	18	10
Finland	12	11	8	12	16
Sverige	12	14	9	12	15
UK	8	7	6	6	13
Norge	11	9	9	14	20
Bulgarien	6	3	5	6	7
Tjekkiet	7	6	5	16	11
Estland	5	3	8	19	3
Ungarn	6	5	5	6	8
Litauen	5	4	6	6	7
Letland	5	3	4	8	7
Polen	5	4	5	12	8
Rumænien	5	4	3	2	7
Slovenien	6	6	3	10	11

Figur 4.15

Efteruddannelsestimer på private virksomheder med efteruddannelsesaktivet, i forhold til samlet antal 1.000 arbejdstimer (alle brancher) - 1999

Kilde: EU's "Continuing Vocational Training Survey (CVTS)".

5. Resultater

Resultatet af uddannelsesindsatsen afspejler sig bl.a. i befolkningens uddannelsesniveau, overgangen fra uddannelse til arbejdsmarked og de unges kompetencer.

Den voksne befolknings uddannelsesniveau afspejler de sidste mange års uddannelsesindsats og befolkningens uddannelsesmæssige sammensætning. Uddannelsesniveau er også en indikator for, hvor stor en uddannet potentiel arbejdskraft der findes i det danske samfund.

Uddannelsesprofilen belyser, hvordan den endelige uddannelsesprofil bliver for unge, der forlader grundskolen nu, herunder andelen, der forventes at få en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Et umiddelbart resultat af uddannelsesindsatsen er de unges forventede tid i uddannelse, beskæftigelse og ledighed.

Overgang fra uddannelse til anden uddannelse eller til arbejdsmarked er tillige et centralt mål til at vise resultater af den samlede uddannelsesindsats. Overgangen fra uddannelse til arbejdsmarked kan bl.a. belyses ved arbejdsmarkedsstatus og indkomst fordelt efter uddannelsesniveau.

De 15-åriges kompetencer (studie- og erhvervskompetencer) viser, hvor godt de unge er forberedt til at møde udfordringerne i dagens samfund, og kan hjælpe til at belyse resultatet af indsatsen i grundskolen.

5.1 Befolkningens uddannelsesniveau i Danmark og de øvrige EU-lande

80% af den danske befolkning (25-64-årige) har mindst en ungdomsuddannelse. Uddannelsesniveautet i Danmark er højt i forhold til gennemsnittet i EU-15-landene, som er 65%.

I Danmark havde 80% af den voksne befolkning (25-64-årige) i 2002 mindst en ungdomsuddannelse. 20% af den voksne danske befolkning havde dermed kun en grundskoleuddannelse som højeste afsluttede uddannelse.

Uddannelsesniveautet er ifølge denne opgørelse dog højt i Danmark i forhold til EU-landes gennemsnit. I EU-15-landene som gennemsnit havde 35% kun en grundskoleuddannelse, 43% en ungdomsuddannelse og 22% en videregående uddannelse som højeste afsluttede uddannelse.

Den del af Danmarks voksne befolkning, som har mindst en ungdomsuddannelse, ligger 15 procentpoint over EU-15-gennemsnittet på 65%. Anderledes højere gennemsnit ses for landene uden for EU-15. I fx Tjekkiet og Estland har omkring 88% af den voksne befolkning mindst en ungdomsuddannelse.

Den andel af den voksne danske befolkning som har en videregående uddannelse, er 27%, hvilket er over EU-15-gennemsnittet på 22%. Den højeste andel med en videregående uddannelse ses i

Litauen, hvor 44% af den voksne befolkning i 2002 havde en videregående uddannelse.

Forskellen på uddannelsesniveauerne er stor i EU-15-landene. Fx udgør andelen af den voksne befolkning, som har mindst en ungdomsuddannelse, 21% i Portugal mod 83% i Tyskland.

Til denne opgørelse har EU brugt Labour Force Survey (en europæisk interviewundersøgelse) som kilde. Ofte anvendes Danmarks Statistiks uddannelsesregister til denne type opgørelser, hvilket resulterer i et lavere uddannelsesniveau for Danmark i forhold til opgørelser med interviewundersøgelser som kilde.

Tabel 5.1

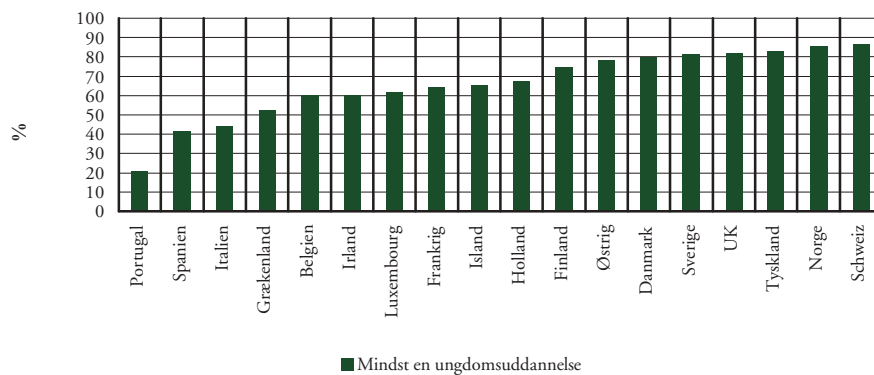
Befolkningens uddannelsesnivea
i Danmark
og øvrige udvalgte lan-
de, 25-64-årige – 2002

	Mindst en ungdomsudd.	Grundskole	Ungdomsuddannelse	Videregående udd.	I alt
	%				
Gennemsnit EU-15	64,7	35,4	42,9	21,8	100,1
Danmark	79,9	20,0	52,5	27,4	99,9
Belgien	60,3	39,7	32,4	27,9	100,0
Finland	74,6	25,3	42,2	32,4	99,9
Frankrig	64,1	35,9	40,6	23,5	100,0
Grækenland	52,7	47,3	35,1	17,6	100,0
Holland	67,6	32,4	42,7	24,9	100,0
Irland	60,3	39,7	34,9	25,4	100,0
Italien	44,4	55,7	34,0	10,4	100,1
Luxembourg	61,6	38,4	43,0	18,6	100,0
Portugal	20,7	79,4	11,3	9,4	100,1
Spanien	41,6	58,4	17,2	24,4	100,0
Sverige	81,4	18,6	55,0	26,4	100,0
Tyskland	83,0	17,0	60,7	22,3	100,0
UK	81,8	18,3	52,4	29,4	100,1
Østrig	78,2	21,8	61,3	16,9	100,0
Island	65,1	34,9	39,5	25,6	100,0
Norge	85,7	14,3	51,5	34,2	100,0
Schweiz	86,8	13,1	61,6	25,2	99,9
Bulgarien	71,5	28,5	50,4	21,1	100,0
Cypern	66,5	33,5	37,4	29,1	100,0
Estland	87,5	12,5	57,9	29,6	100,0
Letland	82,7	17,4	63,1	19,6	100,1
Litauen	84,7	15,2	40,7	44,0	99,9
Malta 1)	18,3	81,6	9,5	8,8	99,9
Polen	80,8	19,2	68,6	12,2	100,0
Rumænien	71,1	28,9	61,1	10,0	100,0
Slovakiet	85,8	14,2	75,0	10,8	100,0
Slovenien	76,9	23,2	62,1	14,8	100,1
Tjekkiet	87,8	12,2	76,0	11,8	100,0
Ungarn	71,4	28,6	57,3	14,1	100,0

1) Foreløbige data.

Figur 5.1

Befolkningens uddannelsesnivea
i Danmark
og de øvrige EU-lande,
25-64-årige – 2002

Kilde: "Statistics in Focus Theme 3 - 15/2003 & 16/2003. Labour Force Survey - Principal results 2002".

5.2 Uddannelsesprofil for en ungdomsårgang

79,5 % af 2000-ungdomsårgangen forventes at få en erhvervskompetencegivende uddannelse. 50,5% af pigerne afslutter en videregående uddannelse mod 37,0% af drengene.

Det kan beregnes, hvordan den endelige uddannelsesprofil bliver for 2000-årgangen (unge der i 2000 forlader grundskolen). Resultatet viser andelen, der forventes at få en erhvervskompetencegivende uddannelse, dvs. at fuldføre en erhvervsfaglig eller en videregående uddannelse.

Resultaterne giver et overblik over strømningerne i det danske uddannelsessystem og kan populært beskrives som det slutresultat, årets årgang af elever på 8. klassetrin når til, hvis de i de næste 25 år har en adfærd, som svarer til den, deres ældre medstuderende har udvist i løbet af året. Uddannelsesprofilens tal er nøgletal, der viser den aktuelle status for uddannelsesbevægelser og afspejler årets ændringer i søgemønstre, uddannelsesstruktur osv.

Flowet gennem det danske uddannelsessystem er blevet mere effektivt. Hele 79,5% af en ungdomsårgang vil ifølge 2000-profilen afslutte en erhvervskompetencegivende uddannelse (hertil kommer i øvrigt en del voksenuddannelser, som ikke i øjeblikket er medregnet i opgørelsen). I begyndelsen af 1980'erne var denne andel kun på ca. 60%. 13% af ungdomsårgangen vil slutte i uddannelsessy-

stemet uden hverken studie- eller erhvervskompetence og 7,5% afslutter med alene studiekompetence.

Flere piger (50,5%) end drenge (37,0%) får en videregående uddannelse.

83,0% af pigerne afslutter en erhvervskompetencegivende uddannelse mod kun 75,5% af drengene.

Pigerne er ligeledes overrepræsenteret på længevarende uddannelser og meget markant på de mellemlange videregående uddannelser (31,0% mod drengenes 15,0%).

Drengene har til gengæld større andele på korte videregående uddannelser (11,5% mod pigernes 6,5%) som de erhvervsfaglige uddannelser (38,5% mod pigernes 32,5%).

På de lange videregående uddannelser ses flere piger end drenge (13,0% piger mod 10,5% drenge).

Tabel 5.2

Forventet samlet uddannelsesprofil for en ungdomsårgang fordelt efter uddannelses- og kompetenceniveau og køn – 2000

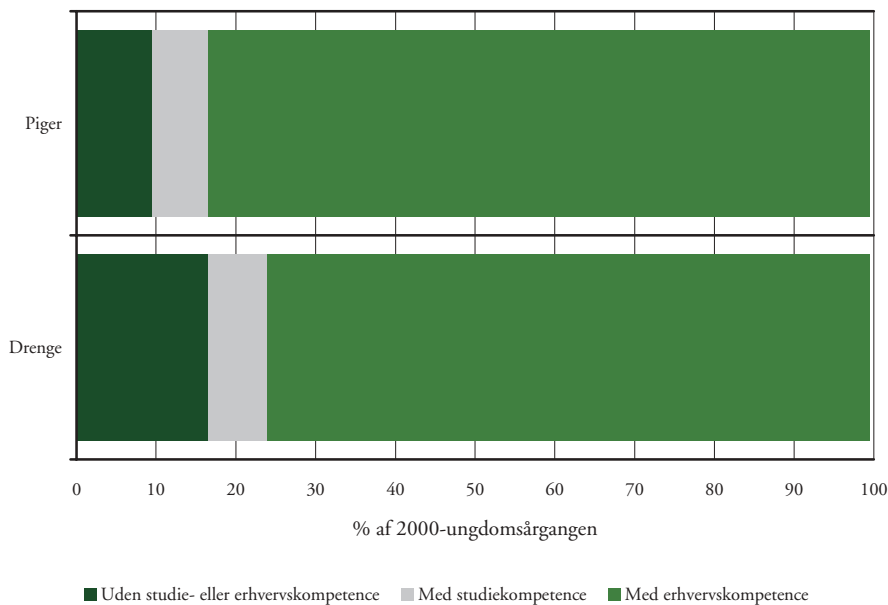
Note: Bemærk at summen af tilgange og afgang fra de enkelte grupper kan afvige pga. afrundinger Ekskl. egu, produktionsskoler og voksenuddannelse m.v.

	Drenge	Piger	I alt
Uden studie- eller erhvervskompetence	16,5	9,5	13,0
Med studiekompetence	7,5	7,0	7,5
Heraf med:			
Almennygnasial uddannelse	4,0	4,5	4,5
Erhvervsgymnasial uddannelse	3,0	2,0	2,5
Andet	0,5	0,5	0,5
Med erhvervskompetence	75,5	83,0	79,5
Erhvervsfaglige uddannelser m.v.	38,5	32,5	35,5
Heraf: Merkantile uddannelser	7,0	14,0	10,5
Tekniske uddannelser	31,0	7,0	19,0
Social- og sundhedsuddannelser m.v.	0,5	11,5	6,0
Korte videregående uddannelser	11,5	6,5	9,0
Mellemlange videregående uddannelser	15,0	31,0	23,0
Lange videregående uddannelser	10,5	13,0	12,0
I alt	100,0	100,0	100,0

Anm.: Nyere tal forelæ endnu ikke ved redaktionens afslutning.

Figur 5.2

Forventet samlet uddannelsesprofil for en ungdomsårgang fordelt efter kompetenceniveau og køn – 2000

Kilde: Danmarks Statistik og modelberegninger fra UNI-C Statistik & Analyse.

5.3 Udvalgte årganges uddannelsesstatus efter tilgang til de videregående uddannelser

For uddannelsesårgang 1993/94 var uddannelsesstatus pr. 1. oktober 2001, at 85,9% af de studerende, som for første gang påbegyndte en videregående uddannelse, havde enten fuldført en uddannelse eller var i gang med en ny uddannelse.

For studerende, der for første gang begyndte på en videregående uddannelse i 1993/94 uddannelsesårgangen, var status pr. 1. oktober 2001, at 85,9% havde fuldført en uddannelse eller var i gang med en. Heraf havde 67,5% fuldført den uddannelse, de oprindeligt påbegyndte. 8,2% en anden uddannelse, 2,9% var i gang med samme uddannelse, og 7,3% var i gang med en ny uddannelse. Det samlede frafald for årgang 1993/94 udgjorde 29,6%. Af disse var 15,5% i gang med eller havde fuldført seneste påbegyndte uddannelse.

Af frafaldet ses tillige, at pr. 1/10-2001 var 7,5% i beskæftigelse og kun 0,7% ledige. Tidligt frafald havde næsten ingen betydning for andelen med ledighed (efter 12 måneder var kun 1,2% ledige).

For årgang 1993/94 var kun 5,9% af de studerende, der faldt fra en videregående uddannelse, uden for arbejdsmarkedet (førtidspensionister m.v.) eller havde uoplyst arbejdsmarkedsstatus (udtrykket dækker over udvandring, dødsfald m.v.). Det er bemærkelsesværdigt, at allerede efter 12 måneder var 3,9% af de studerende, der afbrød en videregående ud-

dannelse, helt uden for arbejdsmarkedet. Forklaringen kan fx søges i, at unge med psykiske, fysiske eller sociale problemer prøver at indgå i et uddannelsesforløb i stedet for ledighed. En del falder hurtigt fra og overgår fx til social sikring eller lignende.

Sammenlignes uddannelsesstatus pr. 1. oktober 2001 for 1993/94-årgangen med den tilsvarende status for årgang 1990/91, ses forskelle. Dette kan bl.a. forklares ved, at der for 1990/91-årgangen er tale om et længere ”gennemløb”, hvilket afspejler sig fx i, at en mindre andel (0,8%) af de studerende pr. 1. oktober 2001 var i gang med den uddannelse, de påbegyndte. Det ses, at 81,1% havde fuldført en uddannelse, heraf 69,0% den uddannelse de oprindeligt påbegyndte.

Også for årgang 1990/91 var kun en meget lille del af de studerende, som forlod uddannelsen, ramt af ledighed (1,0%).

Tabel 5.3

Status efter
førstegangstilgang til de
videregående uddannel-
ser, uddannelsesårgan-
gene 1981/82, 1987/88,
1990/91 og 1993/94

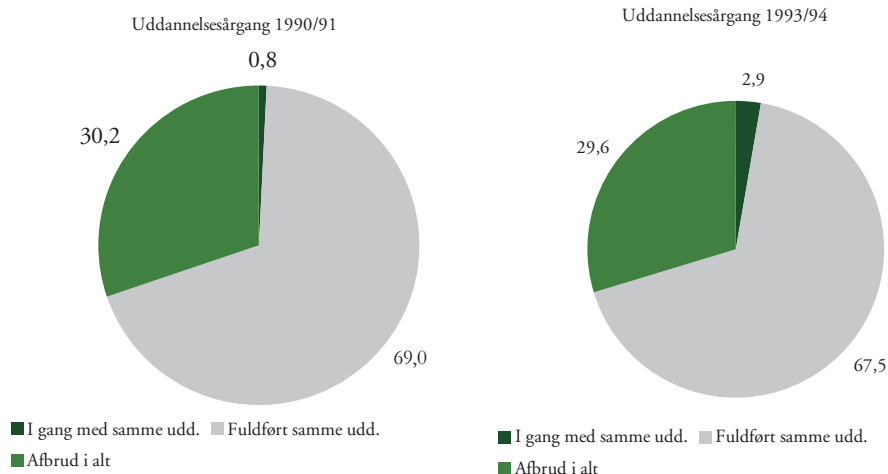
Note: Førstegangstilgangen til de videre-
gående uddannelser (DVU) udgjorde
hhv. 22.303 studerende i 1981/82,
26.923 studerende i 1987/88, 31.769
studerende i 1990/91 og 33.539 stude-
rende i 1993/94.

	Afbudt førstegangstilgangsuddannelsen									
	I gang med samme udd.	Fuldført samme udd.	I alt afbudt	I gang med ny udd.	Fuldført seneste ny udd.	Afbudt seneste uddannelse				I alt
						I beskæfti- gelse	Ledige	Uden for arb. marked	Uoplyst arb. marked	
Uddannelsesårgang 1981/82	%									
DVU i alt 12 måneder	77,1	7,1	15,7	6,3	0,0	5,5	1,7	1,7	0,6	100,0
DVU i alt 36 måneder	30,7	42,4	26,8	11,7	1,7	8,4	1,7	2,3	1,2	100,0
DVU i alt 72 måneder	8,7	60,9	30,3	8,3	7,1	9,3	1,4	2,4	1,8	100,0
DVU i alt pr. 1.oktober 1996	0,2	67,4	32,5	2,0	12,7	11,2	1,2	2,6	2,7	100,0
Uddannelsesårgang 1987/88	%									
DVU i alt 12 måneder	77,1	7,1	15,8	6,6	0,1	5,4	1,4	1,7	0,7	100,0
DVU i alt 36 måneder	29,0	43,6	27,4	11,5	2,1	8,3	1,9	2,2	1,3	100,0
DVU i alt 72 måneder	7,1	61,9	30,9	7,7	7,6	9,8	1,6	2,5	1,8	100,0
DVU i alt pr. 1.oktober 1996	2,6	65,8	31,6	5,5	10,1	10,1	1,4	2,5	2,0	100,0
Uddannelsesårgang 1990/91	%									
DVU i alt 12 måneder	75,0	7,1	18,0	7,0	0,1	6,2	1,8	1,8	1,0	100,0
DVU i alt 36 måneder	29,5	42,1	28,4	12,4	1,7	8,4	1,9	2,3	1,6	100,0
DVU i alt 72 måneder	6,6	61,7	31,6	9,9	6,8	9,3	1,0	2,6	2,0	100,0
DVU i alt pr. 1.oktober 2001	0,8	69,0	30,2	3,7	12,1	7,4	1,0	4,1	1,8	100,0
Uddannelsesårgang 1993/94	%									
DVU i alt 12 måneder	76,5	5,0	18,4	6,9	0,1	6,4	1,2	2,0	1,9	100,0
DVU i alt 36 måneder	39,4	34,3	26,3	11,5	1,6	7,4	0,9	2,4	2,5	100,0
DVU i alt 72 måneder	5,3	65,4	29,3	9,1	6,4	7,3	0,7	2,8	2,9	100,0
DVU i alt pr. 1.oktober 2001	2,9	67,5	29,6	7,3	8,2	7,5	0,7	3,0	2,9	100,0

Bemærk: Uddannelsesårgangene 1981/82 og 1987/88 måles med slutdato 1. oktober 1996, hvorimod uddannel-
sesårgang 1990/91 og 1993/94 måles pr. 1. oktober 2001.

Figur 5.3

Status for uddannelses-
årgang 1990/91 med
placering pr. 1. oktober
2001 samt uddannel-
sesårgang 1993/94 med
placering 1. oktober
2001 (de videregående
uddannelser)

Kilde: Danmarks Statistik, specialkørsel foretaget for UNI-C Statistik & Analyse.

5.4 Ledighed og uddannelse

Ledigheden i procent af befolkningsgruppen er faldet markant de sidste 10 år. I 2001 lå den samlede ledighed på 4,5%. Kvindernes ledighed er fortsat højere end mændenes. I 2001 udgjorde kvindernes ledighed 5,1% mod mændenes 4,0%.

Generelt gælder, at jo højere uddannelse, jo lavere ledighed, men der findes undtagelser fra reglen.

Ledigheden er faldet markant. Den samlede ledighed faldt fra 10,3% til 4,5% fra 1992 til 2001. Fra 1992 til 1993 steg ledigheden dog til 11,4%. Herefter faldt den konstant.

Knækket i ledighedskurven - fra 1994 til 1995 - kom alle uddannelsesgrupper til gode, også personer uden afsluttet erhvervskompetencegivende uddannelse.

Ledigheden for gruppen uden afsluttet erhvervskompetencegivende uddannelse lå på 5,6% i 2001 mod 12,8% i 1992. Personer uden en egentlig erhvervskompetencegivende uddannelse har, ikke overraskende, generelt langt større ledighedsrisiko end de personer, der har en erhvervskompetencegivende uddannelse.

For personer med en erhvervsfaglig afsluttet uddannelse var ledigheden i 2001 4,4% mod 9,5% i 1992.

For de videregående uddannelser er ledighedsprocenterne også lavest i 2001.

For personer med en korterevarende videregående uddannelse udgjorde ledigheden 3,8%; i 1992 lå den på 7,8%.

Ledigheden for personer med en mellem-lang videregående uddannelse var den laveste af alle grupper (i 2001 2,4%). Bachelorerne og kandidaternes ledighed lå i 2001 på hhv. 4,0% og 3,0%.

I 2001 var kvindernes ledighed - på nær ledigheden blandt kvinder med mellem-lange videregående uddannelser - generelt højere end mændenes.

Den samlede ledighed for kvinder udgjorde i 2001 5,1% mod mændenes 4,0%.

De kvinder, som ikke havde en afsluttet erhvervskompetencegivende uddannelse i 2001, havde en ledighed på 6,3%, de tilsvarende mænds ledighed lå noget lavere, på 4,9%.

De sidste ti års fald i kvindernes ledighed er større end faldet i ledigheden for mændene. Fra 1992 til 2001 faldt kvindernes ledighed med 6,6 procentpoint, mændenes fald med 5,1 procentpoint.

Tabel 5.4

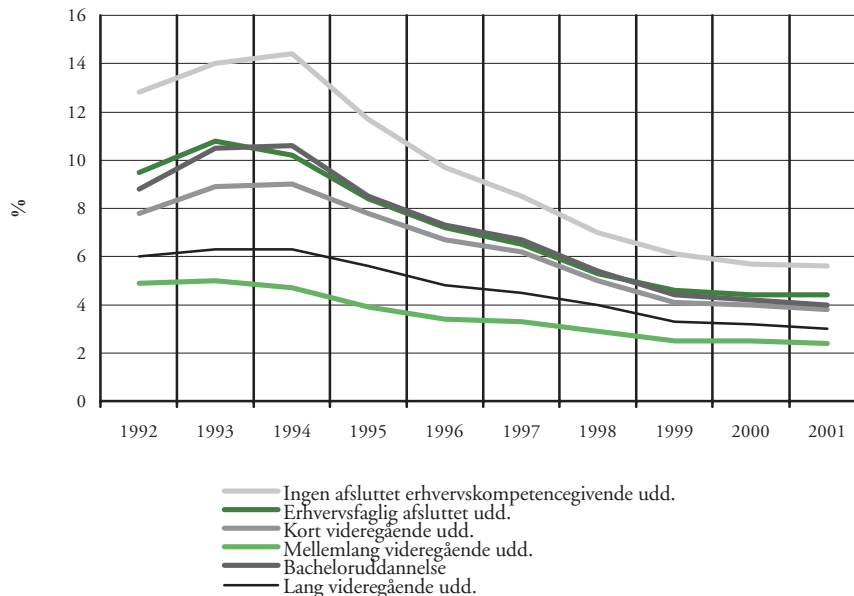
Ledighed i procent af befolkningsgruppen, fordelt efter højeste fuldførte uddannelsesniveau og køn (16-66-årige), 1992 – 2001

Note: Registrerede ledighedsberørte i året jf. Danmarks Statistiks CRAM- og RAS-oplysninger.

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Alle	10,3	11,4	11,3	9,2	7,7	6,9	5,6	4,9	4,6	4,5
Ingen afsluttet erhvervskompetencegivende udd.	12,8	14,0	14,4	11,7	9,7	8,5	7,0	6,1	5,7	5,6
Erhvervsfaglig afsluttet uddannelse	9,5	10,8	10,2	8,4	7,2	6,5	5,3	4,6	4,4	4,4
Kort videregående uddannelse	7,8	8,9	9,0	7,8	6,7	6,2	5,0	4,1	4,0	3,8
Mellemlang videregående uddannelse	4,9	5,0	4,7	3,9	3,4	3,3	2,9	2,5	2,5	2,4
Bacheloruddannelse	8,8	10,5	10,6	8,5	7,3	6,7	5,4	4,4	4,2	4,0
Lang videregående uddannelse	6,0	6,3	6,3	5,6	4,8	4,5	4,0	3,3	3,2	3,0
Mænd	9,1	10,5	10,2	8,2	7,0	6,0	4,8	4,3	4,0	4,0
Ingen afsluttet erhvervskompetencegivende udd.	11,3	12,7	12,8	10,3	8,8	7,4	6,0	5,4	5,0	4,9
Erhvervsfaglig afsluttet uddannelse	8,5	10,0	9,3	7,3	6,3	5,4	4,3	4,0	3,8	3,8
Kort videregående uddannelse	6,9	8,2	8,6	7,0	5,9	5,3	4,1	3,5	3,4	3,2
Mellemlang videregående uddannelse	4,9	5,5	5,7	4,8	4,0	3,8	3,1	2,7	2,7	2,6
Bacheloruddannelse	6,9	8,5	9,1	7,7	6,1	5,3	4,2	3,4	3,3	3,2
Lang videregående uddannelse	5,0	5,4	5,5	4,9	4,0	3,8	3,2	2,6	2,5	2,4
Kvinder	11,7	12,4	12,4	10,3	8,6	7,9	6,6	5,5	5,2	5,1
Ingen afsluttet erhvervskompetencegivende udd.	14,3	15,3	16,0	13,1	10,6	9,7	8,0	6,8	6,4	6,3
Erhvervsfaglig afsluttet uddannelse	10,9	11,9	11,6	9,9	8,5	8,1	6,7	5,6	5,3	5,3
Kort videregående uddannelse	8,7	9,5	9,5	8,5	7,4	7,2	6,1	4,8	4,6	4,4
Mellemlang videregående uddannelse	5,0	4,6	4,0	3,3	3,0	2,9	2,7	2,4	2,4	2,4
Bacheloruddannelse	11,3	12,8	12,2	9,4	8,3	8,0	6,6	5,4	5,0	4,6
Lang videregående uddannelse	8,3	8,5	8,0	7,1	6,3	6,1	5,5	4,4	4,3	4,0

Figur 5.4

Ledighed i procent af befolkningsgruppen, fordelt efter højeste fuldførte uddannelsesniveau (16-66-årige), 1992 – 2001

Kilde: Danmarks Statistik, specialkørsel foretaget for UNI-C Statistik & Analyse.

5.5 Forventet tid i uddannelse, beskæftigelse og ledighed for de unge i Danmark og udvalgte lande

I Danmark er de 15-29-årige 8,3 år i uddannelse og 6,7 år uden for uddannelsessystemet. I de 8,3 år, de danske unge er i gang med en uddannelse, er de samtidig beskæftigede i 4,6 år. Danske unge er dermed mange år i uddannelse og samtidig i beskæftigelse i forhold til unge i andre lande.

De 15-29-årige er 8,3 år i uddannelsessystemet og 6,7 år uden for uddannelsessystemet. Danmark er dermed det land efter Finland, hvor de unge er længst tid i gang med en uddannelse i forhold til de øvrige lande, der indgår i opgørelsen. I gennemsnit for landene, der indgår i opgørelsen, er de unge i 6,4 år i gang med en uddannelse og i 8,6 år uden for uddannelsessystemet i nævnte aldersgruppe.

Der er meget store forskelle mellem landene på den forventede tid i uddannelsessystemet – fra 2,9 år i Tyrkiet til 8,6 år i Finland. I den største del af landene er de unge i gang med en uddannelse mellem 5 og 7 år.

I de 8,3 år, danskerne i aldersgruppen 15-29-årige er i gang med en uddannelse, er de samtidig i beskæftigelse i 4,6 år, hvilket er meget højt i forhold til de fleste øvrige lande. Her er de unge således højt i beskæftigelse i 4 år samtidig med, at de er i gang med en uddannelse, og i størstedelen af disse lande er det under 3 år. Dog ligger Island højest med 4,9 år i beskæftigelse.

Denne opgørelse belyser de 15-29-åriges forventede tid i uddannelse (opdelt på tid i og uden for beskæftigelse) samt tid uden for uddannelsessystemet (opdelt på tid som beskæftiget, ledig og uden for arbejdsstyrken). Der kan være forskelle på, hvordan landene opgør ledigheden (på årsbasis eller på et bestemt tidspunkt).

I årene, hvor de 15-29-årige i Danmark ikke er i gang med en uddannelse, må de forventes at være ledige i 0,3 år og uden for arbejdsstyrken i 0,6 år. Ungdomsledigheden og den forventede tid uden for arbejdsstyrken er dermed lav i Danmark i forhold til de øvrige lande. I gennemsnit for de deltagende lande er de unge ledige i 0,8 år og uden for arbejdsstyrken i 1,4 år.

Tabel 5.5

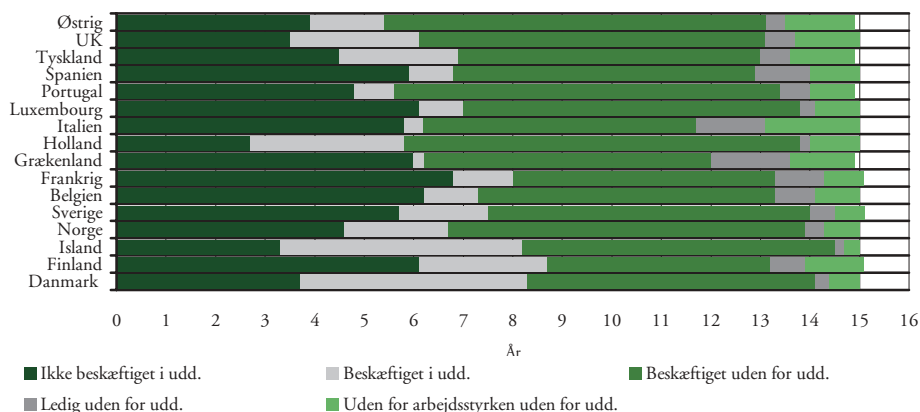
Forventet tid i og uden for uddannelse, beskæftigelse og ledighed for de 15-29-årige i Danmark og udvalgte lande - 2001

	Forventet tid i uddannelse			Forventet tid uden for uddannelse			
	Ikke beskæftiget	Beskæftiget	I alt	Beskæftiget	Ledig	Uden for arbejdsstyrken	I alt
Gennemsnit	4,6	1,8	6,4	6,4	0,8	1,4	8,6
Danmark	3,7	4,6	8,3	5,8	0,3	0,6	6,7
Finland	6,1	2,6	8,6	4,5	0,7	1,2	6,4
Island	3,3	4,9	8,2	6,3	0,2	0,3	6,8
Norge	4,6	2,1	6,7	7,2	0,4	0,7	8,3
Sverige	5,7	1,8	7,5	6,5	0,5	0,6	7,5
Belgien	6,2	1,1	7,2	6,0	0,8	0,9	7,8
Frankrig	6,8	1,2	8,0	5,3	1,0	0,8	7,0
Grækenland	6,0	0,2	6,3	5,8	1,6	1,3	8,7
Holland	2,7	3,1	5,7	8,0	0,2	1,0	9,3
Italien	5,8	0,4	6,2	5,5	1,4	1,9	8,8
Luxembourg	6,1	0,9	7,0	6,8	0,3	0,9	8,0
Portugal	4,8	0,8	5,6	7,8	0,6	0,9	9,4
Spanien	5,9	0,9	6,8	6,1	1,1	1,0	8,2
Tyskland	4,5	2,4	6,9	6,1	0,6	1,3	8,1
UK	3,5	2,6	6,0	7,0	0,6	1,3	9,0
Østrig	3,9	1,5	5,4	7,7	0,4	1,4	9,6
Polen	6,4	1,0	7,4	4,5	1,9	1,2	7,6
Schweiz	3,1	3,9	7,0	6,7	0,3	1,1	8,0
Slovakiet	3,8	0,6	4,4	5,9	2,6	2,2	10,6
Tjekkiet	4,1	1,0	5,1	7,3	1,1	1,6	9,9
Ungarn	5,5	0,6	6,1	6,0	0,7	2,2	8,9
Tyrkiet	2,7	0,2	2,9	5,9	1,1	5,0	12,1
Canada	4,0	2,8	6,8	6,4	0,8	1,0	8,2
USA	3,9	2,6	6,6	6,4	0,6	1,4	8,4
Mexico	3,3	0,7	4,0	7,3	0,3	3,4	11,0
Australien	3,0	3,5	6,5	6,5	0,8	1,2	8,5
Japan 1)	5,3	1,0	6,3	2,9	0,4	0,5	3,7

1) Kun 15-24-årige.

Figur 5.5

Forventet tid i og uden for uddannelse, beskæftigelse og ledighed for de 15-29-årige i Danmark og udvalgte lande - 2001

Kilde: "Education at a Glance, 2003", OECD

5.6 Indkomst fordelt efter uddannelsesniveau i Danmark og udvalgte lande

I Danmark som i andre lande stiger indkomsten normalt med uddannelsesniveauet. I Danmark er indkomstspredningen dog relativt lille sammenlignet med spredningen i andre lande.

Med stigende uddannelsesniveau følger normalt stigende indkomst. Det gælder for Danmark som for andre lande. Indkomstspredningen varierer dog meget landene imellem.

Danmark hørte i 1999 til de lande, der har en lille forskel i lønindkomsten mellem personer med en kort og personer med en lang uddannelse. Fx tjener en mand (25-64 år) med alene en grundskoleuddannelse, hvad der svarer til 86% af, hvad en mand med en ungdomsuddannelse som højst afsluttede uddannelse tjener. En mand med en kort videregående uddannelse tjener 107% af gennemsnittet for gruppen med en ungdomsuddannelse, og en mand med en mellemlang eller universitetsuddannelse 137%.

Der er i Danmark en relativt stor forskel i lønindkomsten mellem personer med en ungdomsuddannelse og personer med mellemlang videregående uddannelse/universitetsuddannelse, men i en international sammenhæng er forskellen ikke stor. Personer med en grundskoleuddannelse som højeste fuldførte uddannelse tjener, som det ses, noget mindre end personer med en ungdomsuddannel-

se, og forskellen for disse grupper er større end i fx Finland for både mænd og kvinder.

Generelt er indkomstspredningen stor i fx USA, UK og Portugal, medens den er mindre i fx Norge og Schweiz.

En forklaring på, at kortuddannede i Danmark har så relativt lav en indkomst, kan være, at der er forholdsmæssigt mange på arbejdsmarkedet uden erhvervs-kompetencegivende uddannelse, men med lang almen uddannelse suppleret med forskellige former for efteruddannelse. Efteruddannelse medregnes ikke i denne opgørelse, så gruppen af ufaglærte tæller i Danmark mange reelt, men ikke formelt kvalificerede.

Lønspredningen for kvinder er lidt mindre end for mænd i Danmark, medens der er betydeligt større forskel mellem mænd og kvinders lønspredning i fx Ungarn og UK.

Tabel 5.6

Gennemsnitlig indekset for indkomst for 25-64-årige, fordelt efter uddannelse og køn i Danmark og i udvalgte lande – 1999

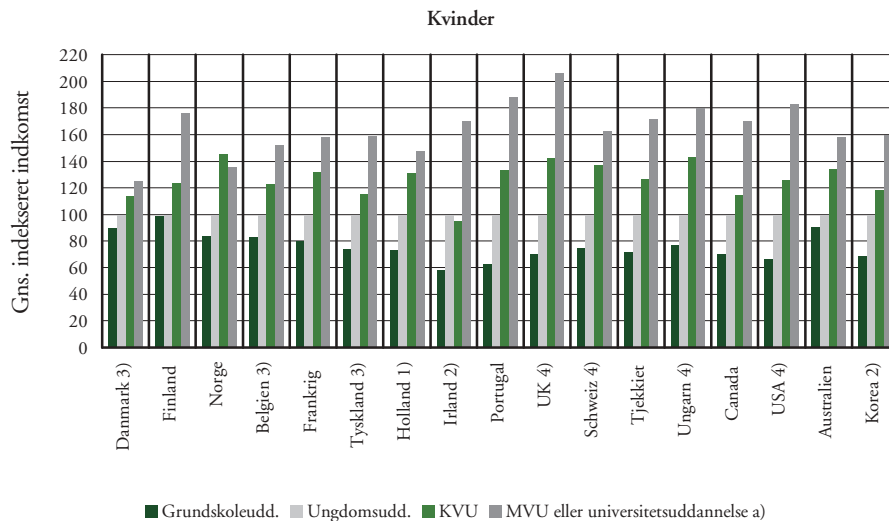
Note: Indkomsten er defineret som lønindkomst. Opgørelsen er ikke vægtet for heltid/deltid. Der er mange forskelle mellem landene imellem med hensyn til opgørelsesmetoder og definitioner.

	Grundskoleuddannelse	Ungdomsuddannelse	Kort videregående uddannelse	Mellemlang eller universitetsudd. (bachelor, kandidat og ph.d.)	Grundskoleuddannelse	Ungdomsuddannelse	Kort videregående uddannelse	Mellemlang eller universitetsudd. (bachelor, kandidat og ph.d.)
	Indeks: Ungdomsuddannelse = 100				Indeks: Ungdomsuddannelse = 100			
	Mænd				Kvinder			
Danmark 3)	86	100	107	137	90	100	114	125
Sverige	87	100	-	-	88	100	-	-
Finland	93	100	129	200	99	100	124	176
Norge	85	100	140	136	84	100	145	136
Belgien 3)	93	100	113	141	83	100	123	152
Frankrig	88	100	129	179	80	100	132	158
Tyskland 3)	81	100	114	164	74	100	116	159
Holland 1)	88	100	145	141	73	100	131	148
Irland 2)	78	100	116	136	58	100	95	170
Italien 2)	54	100	-	138	61	100	-	115
Portugal	60	100	150	190	63	100	133	188
UK 4)	72	100	124	157	70	100	142	206
Schweiz 4)	82	100	129	150	75	100	137	163
Tjekkiet	75	100	177	178	72	100	127	172
Ungarn 4)	81	100	205	252	77	100	143	180
Canada	80	100	116	160	70	100	115	170
USA 4)	69	100	125	202	67	100	126	183
Australien	87	100	120	153	91	100	134	158
New Zealand 4)	76	100	-	-	72	100	-	-
Korea 2)	88	100	105	143	69	100	118	160

1) 1997. 2) 1998. 3) 2000. 4) 2001.

Figur 5.6

Gennemsnitlig indekset for indkomst for 25-64-årige kvinder, fordelt efter uddannelse i Danmark og i udvalgte lande – 1999

a) Universitetsuddannelse = bachelor, kandidat og ph.d.

Kilde: "Education at a Glance, 2003", OECD.

5.7 15-åriges læse-, matematik- og naturvidenskabelige kompetencer i Danmark og udvalgte lande

De danske resultater fra OECD-undersøgelsen PISA viser, at læsefærdighederne i Danmark er som gennemsnittet for alle de deltagende lande; matematikfærdighederne ligger i den bedste halvdel og naturfagsfærdighederne i den dårligste.

De første resultater fra OECD-undersøgelsen Programme for International Student Assessment (PISA), der blev offentliggjort i 2001, viser, hvor godt unge mennesker omkring afslutningen af grundskolen er forberedt til at møde udfordringer i dagens og fremtidens samfund. PISA fokuserer på de unges evne til at reflektere, bruge deres viden og erfaringer samt håndtere problemer i forhold til deres eget liv. Resultaterne omfatter tre faglige områder: læsning, matematik og naturfag. Målingerne forudsætter, at eleverne forstår at analysere og reflektere over indholdet.

Resultaterne viser, at de 15-åriges læsefærdigheder i Danmark er som gennemsnittet for alle de deltagende lande. Matematikfærdighederne ligger i den bedste halvdel og naturfagsfærdighederne i den dårligste.

De danske elevers læsefærdigheder ligger med en score på 497 lige omkring gennemsnittet for såvel OECD (500) som EU (498). De danske resultater er på niveau med resultaterne i Norge og Island, men de svenske resultater er lidt bedre

(516), og Finland ligger helt i top med en score på 546.

Danske elevers færdigheder i matematik ligger i den bedste halvdel med en score på 514 mod et OECD-gennemsnit på 500 og et EU-gennemsnit på 494. I Norden har kun Finland et højere niveau med en score på 536.

Danmark placerer sig med en score på 481 i færdigheder i naturfag, et stykke under gennemsnittet for både OECD og EU på hhv. 500 og 494. I alle de øvrige nordiske lande er niveauet højere end i Danmark.

Ud over de tre faglige områder indgår for første gang i en international færdighedsundersøgelse også målinger af elevernes sociale og personlige kompetencer. Resultaterne viser bl.a., at danske elever i international sammenhæng er meget glade for at gå i skole og er interesserede og motiverede. De kan desuden lide at samarbejde – og samtidig at konkurrere. Danske elevers selvtillid er dog ikke i top, men omkring gennemsnittet (fremgår ikke af tabellen).

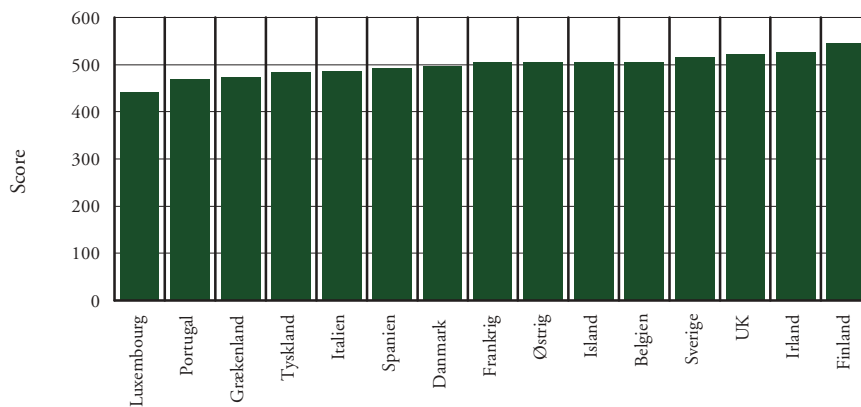
Tabel 5.7

15-åriges læse-, matematik- og naturvidenskabelige kompetencer i Danmark og udvalgte lande opgjort på scorer, 2000

	Læsekompetence	Matematikkompetence	Naturvidenskabelig kompetence
	Score		
OECD-gennemsnit	500	500	500
EU-gennemsnit	498	494	494
Danmark	497	514	481
Finland	546	536	538
Island	507	514	496
Norge	505	499	500
Sverige	516	510	512
Belgien	507	520	496
Frankrig	505	517	500
Grækenland	474	447	461
Irland	527	503	513
Italien	487	457	478
Luxembourg	441	446	443
Portugal	470	454	459
Spanien	493	476	491
Tyskland	484	490	487
UK	523	529	532
Østrig	507	515	519
Polen	479	470	483
Schweiz	494	529	496
Tjekkiet	492	498	511
Ungarn	480	488	496
Canada	534	533	529
Mexico	422	387	422
USA	504	493	499
Australien	528	533	528
New Zealand	529	537	528
Japan	522	557	550
Korea	525	547	552

Figur 5.7

15-åriges læsekompetencer i Danmark og øvrige EU-lande opgjort på scorer, 2000

Kilde: "Forventninger og færdigheder – danske unge i en international sammenligning", AKF 2001. Programme for International Student Assessment (PISA).

5.8 Befolkningen fordelt efter højeste fuldførte uddannelse

Uddannelsesniveaueet i Danmark stiger fortsat. I de seneste år er der blevet langt færre med kun en grundskoleuddannelse og flere med en erhvervsfaglig eller videregående uddannelse. I 2002 havde 54,6% af befolkningen (15-69-årige) en erhvervskompetencegivende uddannelse. I 1992 var det kun 46,9%.

Fra 1992 til 2002 steg uddannelsesniveaueet i Danmark (25-69-årige). I 1992 havde mindst 46,9% af befolkningen en erhvervskompetencegivende uddannelse mod mindst 54,6% i 2002.

Der er generationsforskelle i aldersgruppen, idet ældre normalt har fået en del mindre uddannelse, målt i uddannelsesår, end yngre. En betydelig del af de ældre har kun 7 års skolegang. I 1972 blev undervisningspligten hævet til 9 år, og herefter har stort set alle fået mindst 9 års skolegang. Især mange yngre, har deltaget i forskellige former for voksenuddannelse (indgår ikke i opgørelsen). Endelig har en del af gruppen med grundskoleuddannelse været i gang med fx en erhvervsfaglig uddannelse uden at afslutte den. Hertil kommer gruppen af uoplyste (2,8% i 2002), som principielt kan have fuldført en uddannelse på hvilket som helst uddannelsesniveaue.

I 2002 havde 34,1% af de 15-69-årige en grundskoleuddannelse som højeste fuldførte uddannelse. Denne andel har været konstant faldende siden 1992. Faldet udgør 9,3 procentpoint.

I 2002 havde 8,5% af befolkningen en gymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse, heraf 6,3% en almen- og 2,2% en erhvervs-gymnasial uddannelse. En del af disse personer kan have været i gang med fortsat uddannelse uden at have fuldført den.

I 2002 havde i alt 54,6% en erhvervskompetencegivende uddannelse, heraf 34,0% en erhvervsfaglig og 20,6% en videregående uddannelse. Personer med en lang videregående uddannelse udgjorde samlet 4,8%. Andelen af personer med en videregående uddannelse steg med 5,4 procentpoint fra 1992 til 2002.

Den samlede ”moderate” stigning i uddannelsesniveaueet illustrerer bl.a., at det tager år at ændre væsentligt på befolkningens samlede uddannelsesniveaue. Der skal mange nye årgange af bedre uddannede unge til at opveje ældre årganges lavere uddannelsesniveaue. Effekten af, at fortsat flere af en årgang unge får en ungdomsuddannelse, og af et stærkt øget optag til de videregående uddannelser viser sig derfor først rigtigt i løbet af nogle år.

Tabel 5.8

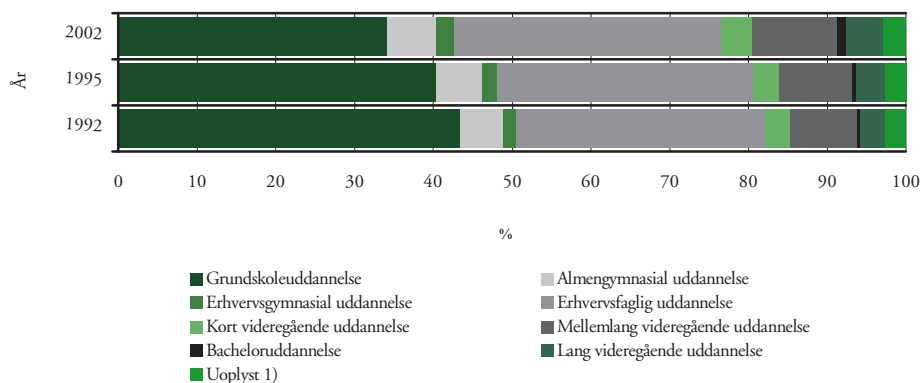
Befolkningen (15-69-årige), fordelt på højeste fuldførte uddannelsesområde og køn, 1992-2002

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
	%										
Alle:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Grundskoleuddannelse	43,4	42,3	41,3	40,3	39,2	38,1	37,1	36,1	35,3	34,7	34,1
Almengymnasial uddannelse	5,5	5,6	5,8	5,9	6,0	6,2	6,3	6,4	6,4	6,3	6,3
Erhvervsgymnasial uddannelse	1,6	1,7	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2
Erhvervsfaglig uddannelse	31,7	32,0	32,2	32,5	32,8	33,0	33,4	33,7	33,8	33,9	34,0
Kort videregående uddannelse	3,1	3,2	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7	3,9	3,9	4,0	3,9
Mellemlang videregående uddannelse	8,5	8,7	8,9	9,1	9,2	9,4	9,6	10,0	10,2	10,3	10,8
Bacheloruddannelse	0,4	0,5	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,1
Lang videregående uddannelse	3,2	3,3	3,4	3,6	3,7	3,9	4,2	4,2	4,3	4,6	4,8
Uoplyst 1)	2,6	2,7	2,7	2,8	2,8	2,9	2,8	2,7	3,0	3,0	2,8
Mænd:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Grundskoleuddannelse	39,3	38,5	37,8	37,1	36,2	35,4	34,7	33,8	33,3	33,0	32,5
Almengymnasial uddannelse	4,8	4,9	5,0	5,1	5,2	5,3	5,4	5,5	5,5	5,4	5,4
Erhvervsgymnasial uddannelse	1,5	1,7	1,8	1,9	2,0	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2	2,3
Erhvervsfaglig uddannelse	36,5	36,6	36,8	36,9	37,0	37,2	37,4	37,7	37,7	37,6	37,7
Kort videregående uddannelse	3,0	3,1	3,2	3,3	3,5	3,6	3,7	3,9	3,9	4,0	4,2
Mellemlang videregående uddannelse	7,1	7,2	7,3	7,4	7,5	7,6	7,6	7,9	8,0	7,9	8,0
Bacheloruddannelse	0,4	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0
Lang videregående uddannelse	4,4	4,5	4,6	4,8	4,9	5,0	5,3	5,3	5,4	5,7	5,9
Uoplyst 1)	2,9	2,9	3,0	3,0	3,1	3,0	2,9	2,9	3,1	3,1	3,0
Kvinder:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Grundskoleuddannelse	47,4	46,1	44,9	43,6	42,2	40,9	39,6	38,3	37,2	36,6	35,6
Almengymnasial uddannelse	6,2	6,3	6,5	6,7	6,9	7,1	7,2	7,4	7,4	7,2	7,2
Erhvervsgymnasial uddannelse	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Erhvervsfaglig uddannelse	26,9	27,3	27,6	28,0	28,4	28,8	29,2	29,7	29,9	30,1	30,4
Kort videregående uddannelse	3,3	3,3	3,4	3,5	3,6	3,6	3,7	3,8	3,8	3,9	3,5
Mellemlang videregående uddannelse	10,0	10,2	10,5	10,7	10,9	11,3	11,6	12,1	12,4	12,7	13,6
Bacheloruddannelse	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,1	1,2
Lang videregående uddannelse	2,0	2,1	2,2	2,4	2,5	2,7	3,0	3,1	3,2	3,5	3,7
Uoplyst 1)	2,3	2,4	2,5	2,5	2,6	2,7	2,6	2,6	2,8	2,8	2,6

1) En overvejende del er indvandrere og efterkommere, der ikke har fuldført en uddannelse i Danmark.

Figur 5.8

Befolkningen (15-69-årige), fordelt på højeste fuldførte uddannelsesområde, 1992, 1995 og 2002

Kilde: "Statistiske Efterretninger", diverse årgange, Danmarks Statistik samt specialkørsler også herfra og egne beregninger fra UNI-C Statistik & Analyse.

5.9 Arbejdsmarkedetsstatus for unge som ikke var under uddannelse

For gruppen af unge 15-29-årige, som ikke var under uddannelse, var 77,2% i 2001 i beskæftigelse. Ledigheden for gruppen udgjorde 4,7%, hvilket er lidt over niveauet af den samlede gennemsnitlige ledighed for befolkningen (16-66-årige), som lå på 4,5%.

I 2001 udgjorde den samlede befolkning af 15-29-årige 540.191 personer. Heraf havde 46,8% ingen erhvervskompetencegivende uddannelse (ekskl. gruppen af uoplyst uddannelse).

Status på arbejdsmarkedet for unge mellem 15 og 29 år, som ikke befandt sig i et formelt uddannelsesforløb, opgøres her på højeste fuldførte uddannelse.

Der er forskelle på det uddannelsesniveau, der ligger bag, og den status, de unge efterfølgende har på arbejdsmarkedet.

For gruppen af 15-29-årige, som ikke var under uddannelse, var 77,2% i beskæftigelse. Ledigheden var med 4,7% lidt over den samlede gennemsnitlige ledighed for befolkningen (16-66-årige), som var 4,5% i 2001.

De unge, der havde en grundskoleuddannelse som højeste fuldførte uddannelse, havde den højeste ledighed (6,9%), og 32,5% var uden for arbejdsstyrken.

Jo lavere uddannelsesstatus, jo lavere beskæftigelse og jo større sandsynlighed for at være helt uden for arbejdsstyrken.

Der er flere kvinder end mænd uden for arbejdsstyrken, og ledigheden er også højere for kvinderne.

Såfremt de unge har fuldført en gymnasial uddannelse, er beskæftigelsesandelen højere end beskæftigelsesandelen for elever med alene en grundskoleuddannelse. For unge med en almengymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse var det; 79,1%, der var i beskæftigelse i 2001, for de erhvervsgymnasialt uddannede var det mere, 88,2%.

Ser man på unge med en erhvervsfaglig uddannelse, kan man konstatere en beskæftigelse på 91,5%. Kun 4,3% var uden for arbejdsstyrken.

For unge med korte, mellemlange videregående uddannelser, bacheloruddannelser og for længerevarende videregående uddannelser var beskæftigelsesandelen i 2001 85-94%.

Blandt unge med videregående uddannelser var ledigheden lavest, 2,7%, for personer med en mellemlang videregående uddannelse.

Tabel 5.9

Arbejdsmarkedsstatus for 15-29-årige som ikke var under uddannelse, opgjort på højeste fuldførte uddannelse og køn – 2001

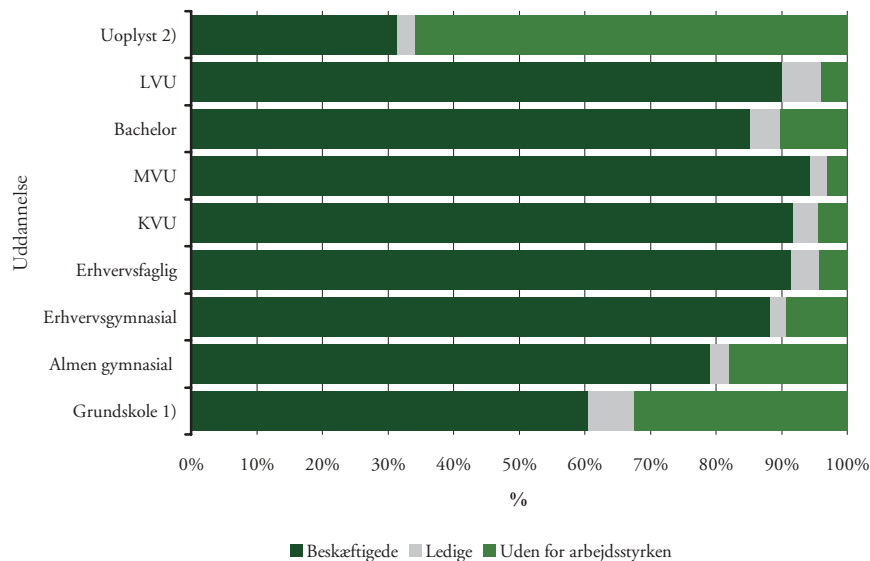
	Grundskole 1)	Almen gymnasial	Erhvervs-gymnasial	Erhvervs-faglig	KVU	MVU	Bachelor	LVU	Uoplyst 2)	I alt
15-29-årige i alt	168.409	59.724	24.798	187.819	18.559	32.816	4.465	14.757	28.844	540.191
Antal										
Beskæftigede:										
I alt	102.111	47.250	21.884	171.876	17.025	30.948	3.806	13.302	9.058	417.260
Mænd	63.013	19.653	11.318	101.340	9.554	9.435	1.446	7.331	5.749	228.839
Kvinder	39.098	27.597	10.566	70.536	7.471	21.513	2.360	5.971	3.309	188.421
Ledige:										
I alt	11.647	1.733	611	7.870	696	877	209	871	778	25.292
Mænd	5.852	695	291	3.801	328	236	72	403	464	12.142
Kvinder	5.795	1.038	320	4.069	368	641	137	468	314	13.150
Uden for arbejdsstyrken:										
I alt	54.651	10.741	2.303	8.073	838	991	450	584	19.008	97.639
Mænd	24.194	3.567	1.140	3.067	318	251	186	214	8.237	41.174
Kvinder	30.457	7.174	1.163	5.006	520	740	264	370	10.771	56.465
Procentfordeling:										
15-29-årige i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Beskæftigede	60,6	79,1	88,2	91,5	91,7	94,3	85,2	90,1	31,4	77,2
Ledige	6,9	2,9	2,5	4,2	3,8	2,7	4,7	5,9	2,7	4,7
Uden for arbejdsstyrken	32,5	18,0	9,3	4,3	4,5	3,0	10,1	4,0	65,9	18,1

1) Indeholder 8.-10. klassetrin.

2) Uddannelsesbaggrund er ikke registreret; der kan fx være tale om indvandrere, som har en uddannelse fra hjemlandet.

Figur 5.9

Arbejdsmarkedsstatus for 15-29-årige som ikke var under uddannelse, opgjort på højeste fuldførte uddannelse som andel af befolkningen – 2001

Kilde: "Statistikbanken", Danmarks Statistik samt egne beregninger fra UNI-C Statistik & Analyse.

